

HARC A ZSIDÓ SAJTÓ ELLEN

(SAJTÓPOLITIKA! TANULMÁNY)

ÍRTA:
BOSNYÁK ZOLTÁN

BUDAPEST, 1938.
HELD JÁNOS KÖNYVNYOMDÁJA, II., MECSET U- 48.

*Az első magyar fajvédő újságírónak,
VERHOVAY GYULÁNAK
emlékezetére.*

E tanulmány írója nem azonos
dr. Bosnyák Zoltán ny. államtitkárral.

Felelős kiadó: Bosnyák Zoltán.

BEVEZETÉS.

Montefiore Mózes: Amíg az egész világ sajtójának nem vagyunk urai, hogy azzal a népeket ámit-suk, elszédítsük, addig a mi uralmunk csak agyrém marad. (1840.)

Ha mindennapi életünk ezernyi gondjai fölé emelkedünk és eltöprengünk népünknek az elmúlt negyedszázad alatt megtett szenvedésekben, gyötrelmekben oly gazdag kálváriás élet és sors útján, lehetetlen rá nem eszmélnünk arra, hogy a magyarság történelmének legválságosabb korszakát éli át.

Itt állunk egy kavargó, forrongó világ kellős közepén. Látjuk és érezzük, hogy a világtörténelem korfordulóponthoz érkezett. A kultúremlékiség történetének új korszaka van születőben. A régi liberális-kapitalista, zsidó-szabadjóműves, marxista világrend utóvéd csapatai itt is, ott is még makacs és elkeseredett harcot folytatnak a hatalom megtartásáért, de átszáguldanak felettük az idők és az események. Vajúdnak az idők, vajúdnak a népek. És ebből vajúdásból új, diadalmas eszmék, új, egészséges, tiszta és becsületes nemzeti életformák születnek meg. A bátor, erős és tettekre kész nemzetek új életközössége van kialakulóban. És mi aggodalomtól eltelve tesszük fel magunknak a kérdést: elég erősek vagyunk-e ahhoz, hogy megálljuk helyünket az európai forrongásban és méltó helyet küzdjünk ki magunknak a felfelétörő, megújhodott népek közösségében?

A magyarság belső erőállapotának képe korántsem megnyugtató. Az ország szűkös anyagi javait,

a gazdasági ólet egész érhálózatát és idegközpontjait egy idegen kisebbség uralja. A zsidó bank- és kartelkapitalizmustól támogatott álpróféták próbálnak hazug, megtévesztő jelszavakkal a minden népeket romlásba taszító liberalizmus mellett hangulatot csinálni. Egyetlen és utolsó faji erőtartalékunk a falu népe elmaradott kultúrviszonyok között él és súlyos szociális válságban vergődik. A lelki elernyedés és összeroppanás tünetei észlelhetők társadalmunk szeles rétegeiben. Hiányzik belőlünk az erős *nemzeti önbizalom és nemzeti hivatástudat*. Hiányzik belőlünk minden nagy nemzeti erőfeszítés legfőbb mozgató rugója, a milliók lelkét betöltő *faji öntudat*. Nem akarjuk megérteni ma sem azt a nagy igazságot, amire már Széchenyi figyelmeztette a maga korának magyarságát, hogy: „*ha valóban újjá akarunk születni, elég volt a ringy-rongy foltozgatásból*“.

Van azonban a mi nemzeti életünknek egy másik ritkában emlegetett, de nem kevésbé komoly, szinte végzetes belső betegsége, mégpedig az, hogy ezekben a válságos időkben, amikor a magyarság elkeseredett élet-halál harcát vívja létéért és fennmaradásáért, *szellemi életünknek egyik legfontosabb, leghatásosabb irányító eszköze, a sajtó túlnyomórészen a zsidóság kezében van*.

Ebben a kis tanulmányban erre a tényre és az ebben rejlő nagy-nagy veszedelemre akarjuk felhívni azoknak a figyelmét, akik nem közömbösek a magyarság komoly sorskérdései iránt. Rá akarunk mutatni arra, hogy valóban itt a végső ideje, hogy a magyar társadalom végre kiszabadítsa magát azokból a szellem- és gondolatbilincsekből, amelyeket a sajtón keresztül a zsidóság rakott rá.

A nemzeteknek a maguk létharcát nemcsak háborúban, a csatatereken, hanem a szellemi élet területién is meg kell vívniuk nap-nap után. Ebben küzdelemben viszont a legfontosabb harci eszköz a napi sajtó. Gondoljunk csak arra, hogy az 1914—18-

as véres erőpróbát nem a csatatereken veszítettük el, — hiszen seregeink mindenütt diadalmasan járták meg a harcmezőket, — hanem a szellemi, a lelki élet frontján. A nemzet lelki ellenállóereje roppant öszszo, mert úgy akarta azt az idegen faji érdekektől irányított budapesti liberális-radikális zsidó sajtó. Hogy ilyen tanulságok után ma még mindég döntő túlsúlya van a zsidóságnak a napisajtóban, az a mi tehetetlenségünknek kiáltó bizonyossága.

Ilygy a sajtókérdés a maga egész jelentőségében olvasóink előtt álljon, ki kellett térnünk — legalább néhány gondolattöredék formájában — a modern sajtó kialakulásának történetére, valamint a sajtónak a kultúremleriség, az egyes nemzeti társadalmak életében betöltött szerepére. Egy következő fejezetben adatok felsorakoztatásával a világ-sajtó, általában a nemzetközi hírszolgálat elzsidósodását ismertetjük, majd áttérünk annak a folyamatnak vázolására, amely végül is a magyarországi sajtó elzsidósodásához vezetett. Befejezésül pedig arról igyekszünk olvasóinkat részletesen tájékoztatni, hogy milyen a zsidóság szerepe és befolyása a mai magyarországi sajtóban. Külön is felhívjuk a figyelmet arra a fejezetre, amelyben a jobboldali, fajvédő, keresztény napi, heti lapokat és folyóiratokat ismertetjük.

Sajnos e füzet kis terjedelme következtében a magyarországi sajtó elzsidósodására, valamint ennek a zsidó-liberális sajtónak mindég és mindenben az egyetemes zsidó érdekekhez való alkalmazkodására vonatkozóan egybegyűjtött rendkívül érdekes anyagnak csak kis részét tudjuk ezúttal a nyilvánossággal közölni. De egyelőre talán az is eleget mond, amit ebben a kis füzetben útra bocsáthatunk.

Reméljük, hogy akik elolvassák tanulmányunkat, tudják majd, hogy mi a kötelességük. És ezt a kötelességet habozás nélkül teljesítik is.

Budapesten, 1938. január 1-én.

A modern sajtó kialakulása és jelentősége.

Egyrészt az emberiségben kezdettől fogva meglevő örök és leküzdhetetlen tudásszomj, az ismeretlen dolgok, új események iránti kíváncsiság, másrészt a szervezett emberi társadalmakban különféle politikai, gazdasági és egyéb érdekek már régen szükségessé tettek valamilyen hírközlő intézmény kialakulását.

Az ősi kínai kultúra tette meg az első, a kezdeményező lépést a rendszeres hírszolgalat terén, megelőzve e tekintetben is minden más népet és kultúrát. Kr. után 713-ban indult meg Pekingben King Pao néven az első, leginkább államügyekről beszámoló, rendszeresen megjelenő újság. Kína elzárkózó politikája következtében ez a kezdeményezés természetesen nem lehetett kihatással az egyetemes, közelebről az európai sajtófejlődésre. Hasonlóképp nyomtalanul és hatástalanul elenyészett a köztársaság utolsó éveiben Rómában meghonosodott ama szokás, hogy időnként a birodalom fontosabb eseményeinek rövidrefogott ismertetését gipsztáblára vésvé közszemlére kitették. (Acta diurna, urbis et populi, Acta Senatus.)

A mai értelemben vett újságok első, egészen kezdetleges formáinak jelentkezését a papírgyártás tökéletesedésének és a könyvnyomtatás felfedezésének kellett megelőznie. A XV—XVI. században egy-egy kultúrközpontban megjelenő, inkább csak helyi vonatkozású, kis példányszámú újságoktól bizony hosszú, küzdelmes és fáradságos volt az út a több

millió példányban, naponta több kiadásban megjelenő angol és amerikai világlapokig. Először az olasz kereskedő városokban honosodtak meg a nemzetközi áru- és pénzpiacon történt fontosabb eseményekről beszámoló, időnként kiadott jelentések (Vellonice. 1566. Notiziescribe.) Majd a német városokban jöttek divatba a hetenként egyszer-kétszer megjelenő állami monopóliumként kezelt ú. n. levélújságok. Igazi sajtóéletről azonban csak a XVIII., XIX. században beszélhetünk. A mai újságok kezdetleges hasonmásai pedig csak a múlt század 50-es, 60-as éveiben alakultak ki. A napilapok manapság megszokott formája, beosztása, rovatai (bel-, külpolitika, közgazdaság, törvényszék, színház, művészet, irodalom, sport) tehát csak mintegy hetvennyoícvan éves múltra tekinthetnek vissza. Az utóbbi félévszázadban az újságkészítésnek úgy a nyomdai, mint a szerkesztési technikája szédületes iramú fejlődést ért el. Ezzel a kérdéssel e helyütt azonban nem foglalkozhatunk, mert igen messzire elkalandoznánk e tanulmány eredeti célkitűzéseitől.

A sajtó fejlődésével és tökéletesedésével együtt járt az újságoknak mind szélesebb körökben való elterjedése. A kultúremberiség életét ma már el sem tudjuk képzelni a napi sajtó nélkül. Az újság nagy tömegeknek egyedüli szellemi tápláléka.

Mit is jelent napjainkban a sajtó egy-cgy nép, egy-cgy társadalom életében? Roppant erőt, óriási hatalmat. Százvezrek, milliók meggyőződését, ítéletét, véleményét döntően és megfellebbezhetetlenül a sajtó alakítja ki. A mai idők gondoktól gyötört, munkától meghajszolt emberének sem ideje, sem módja, sem kedve nincs arra, hogy az újságtudósításokat bírálja, mérlegelje, vagy éppen ellenőrizze. Amit újságjában elolvas, azt vakon hiszi és saját meggyőződésének vallja.

A modern sajtó nagyhatalom — mondogatták már a világháború előtt. Egy kis túlzással azt is mondhatnók, hogy a legnagyobb hatalom. A huszadik század

sajtója — nem egy példával bizonyíthatjuk — háborúkat indít meg, békéket készít elő, kormányokat buktat meg, vagy juttat uralomra. Az újságolvasó tömegek nap-nap után egy-egy óriási méretű láthatatlan népgyűlésen vesznek részt. Az újság az a szószék, ahonnan a szónokok a nyomtatott betű szuggesztív erejével nap-nap után százezres tömegekhez, intézik mondanivalójukat. Egyetlen nemzetre, egyetlen társadalomra nézve sem lehet közömbös, hogy kiket enged feljutni az újság szószékekre. Olyanokat, akik vér az ő véreből, vagy pedig gyökértelen, gyűlövész, jött-ment idegeneket.

Proliászka Ottokár a sajtó jelentőségéről a következőket mondja: „Tagadhatatlan, hogy a modern világ leghasznosabb intézménye a sajtó s abban a nagy szellemi harcban, hol eszmék és érdekek ütköznek, hol az igazság szembenül a hazugsággal s a valóság a látszattal és az erkölcs éa az eszményiség az ösztönnek és a szenvedélyességnek a hatalmával, ott a legkihatóbb és döntő fegyver a sajtó“.

„A sajtó a modern világ, idegzete. Eszméket és gondolatokat ez az idegrendszer vezet a törvénybe és a közvéleménybe“.

Nordau az ismert cionista-zsidó publicista is azt állítja, hogy korunk igazi jellegét sokkal inkább a sajtónak az egyes ember és a társadalom életében betöltött szerepe adja meg, mint a különféle technikai találmányok, mert ezek nélkül csak el tudjuk valahogy képzelni a mai ember életét, de újság nélkül nem.

Az vitathatatlan, hogy az iskola mellett napjainkban a sajtó a legfontosabb tömegművelő, népnevelő eszköz, amelynek hatása alól jóformán senki sem vonhatja ki magát.

Hogy a sajtónak milyen döntő befolyása van az események alakulására azt akkor láthatjuk legjobban, ha futó visszapillantást vetünk az utolsó száz év, vagy akár csak az utolsó fél évszázad hazai és európai történelmének egyik-másik fordulatra. A száz év előtti magyar nemzeti reformkorszak új eszméit, új gondolatait az akkor még gyermekcipőben járó napi sajtó népszerűsítette országszerte. Már ak-

kor is a sajtó készítette elő a lelkekben a 48-as eseményeket. Pár évtizeddel később a zsidó kézbe került budapesti sajtó tette vakká és érzéketlenné apáink nemzedékét a liberális-szabadjóműves eszmék nemzetzülllesztő hatása iránt. Ez a zsidó-liberális sajtó szította lankadatlan buzgósággal a 48-as, 67-es közjogi ellentéteket, hogy ezzel elterelje a figyelmet a galíciai bevándorlókról és az amerikai kivándorlásról, az országszerte dühöngő uzsoráról és a finánc-kapitalizmus visszaéléseiről. A világháború második felében, különösen utolsó hónapjaiban ugyanez a fővárosi zsidó sajtó züllesztette szét a hadsereget és ásta alá a front mögötti lakosság lelki ellenállóképességét.

Ismeretes, hogy az angol-francia zsidó-szabadjóműves sajtó már jóval a világháborút megelőzően a nemzetiségi elnyomás jelszavával rendszeres, gyűlölködő hangú rágalomhadjáratot folytatott Magyarország ellen, s ezzel mintegy előkészítették országaik közvéleményét az ezeréves magyar impérium feldarabolására. (Elég ha csak a két magyargyűlöletéről hírhedt angol újságírókat említjük itt meg: Seton Watsont és Henry Winkhaim Steadet.) A sajtótörténelem lapjain fel van jegyezve, hogy a világháborút az ántánt hatalmak számára az angol sajtó nagyhatalmú diktátora és a sajtó propaganda legfőbb irányítója Northcliffe lord nyerte meg azokkal a központi hatalmakról rendszeresen terjesztett rágalomokkal és valótlanosságokkal, amelyek lassan az egész világ közvéleményét ellenünk hangolták. Nem csoda hogy Caillaux Franciaország volt pénzügyminisztere azt mondja Northclifferől, hogy Európa egyik legveszedelmesebb embere, aki diktátori liatalmával visszaélve felforgatja az egész világrész nyugalmát. Az Uniónak és Itáliának ellenünk fordulása elsősorban az antant által pénzelt sajtó háborús uszításaira vezethető vissza.

Hadd említsük még meg azt a páratlan arányú, a sajtó történetében példa nélkül álló propaganda

hadjáratot, amelyet a bosszúvágytól fűtött nemzetközi zsidóság indított az utolsó években a befolyása alatt álló világsajtóban, a nemzeti szocialista Németország, újabban pedig a fasiszta Olaszország ellen. Soha egyetlen országról sem látott napvilágot annyi cölzatos hazugság, elképesztő ferdítés, mint a közelmúlt esztendőkbén az új Németországról, ennek belső életéről, intézményeiről, vezető személyiségeiről.

Hogy a világsajtó — hazai viszonyainknak megfelelően a magyar sajtó is — az utolsó évtizedekben milyen nagyarányú fejlődésen mont át és a nemzetek szellemi életének milyen fontos tényezője lett, azt jellemzően megvilágítja az alábbi néhány adat:

Az újságok száma	a világháború	az újabb ac szerin
az Unióban	12500	21398
Németországban	4000	9385
Nagy Britanniában	3000	- 5651
Franciaországban	3000	—
Japán	—	11118
Olaszország	1400	3183
Szovjet	—	8787

Néhány nagy lap példányszáma (1917): Petit Párisien 2.500.000, Matin 1,900.000, Journal 1.400.000, Daily News 1,000.000, Chicago Tribune 1.000.000

Magyarországon 1926-ban 934, 1930-ban 1230, 1934-ben 1477 volt az újságok száma.

1934-ben Magyarország postai hírlapforgalma, (figyelmén kívül hagyva a külföldről hozzánk érkezett hírlapokat) 100,069.138 példány, ebből 66,804.447 jut politikai lapokra, a politikai napilapokra 57,269.517 példány. Ezekben a számokban tehát nincsenek benne azok a példányok, amelyeket

az előfizetőknek helyben lapkihordók kézbesítenek, vagy amelyeket az olvasók példányonként vásárolnak.

Íme a számok tükrében az a hatalmas szellemi fegyver, amelyet sajtónak nevezünk. És mi a tömegirányításnak, a nemzetnevelésnek ezt a legfontosabb eszközét is kiadtuk a kezünkől. E könnyelműségünk végzetes következményei először húsz évvel ezelőtt jelentkeztek. 1918-ban a válságos órákban a sajtónak hitet, önbizalmat kellett volna öntenie a magyar társadalomba, az erők végső megfeszítésére, ellenállásra, kitartásra kellett volna buzdítania. A „mi“ sajtónk azonban akkor már egészen az idegek kezében volt, akiket tőlünk a más vérség és más lelkiesség áthidalhatatlan szakadékai választanak el. A sajtó idegen urai és irányítói számára nemzeti hagyományaink, lelki, szellemi kincseink csak gúny, nevetség és megvetés tárgyai voltak. A gettó jövevényektől igazán nem lehetett azt várni, hogy kritikus időkben helytállásra buzdítsák a magyar társadalmat. Ehelyett a budapesti lapok szerkesztőségeinek zsidó újságíró hada, a vérség örök és ellenállhatatlan hajtóerejének engedelmességre a bomlás és szétzúllás eszmecsíráit hintette el a közvéleményben s a fejetlenség és a zürzavar sötét démonait szabadította rá szerencsétlen hazánkra.

A világsajtó zsidó kézben

Cremieux Adolf: Minden a sajtón múlik. Próbáljuk meg csak azt hatalmunkba keríteni és minden a kezünkben lesz.

A modern sajtó fejlődésnek indulása a múlt század első felére esik. A hírszolgálati és nyomdai technika óriási átalakulása nagy lendülettel viszi előre a sajtót nagyszerű, felfelé ívelő pályáján. Végzetes véletlen folytán ugyanerre az időre esik a

liberális politikai eszmeáramlatok győzelme, a zsidóság európai emancipációja és a zsidó-kapitalizmusnak, mint gazdasági életformának általános uralomra jutása.

A zsidóság egyenjogúsítása, a zsidók sajtóbeli gyors térfoglalása, valamint a modern sajtó szédületes iramú fejlődése között nem szabad semmiféle összefüggést keresnünk. Olyan nagyjelentőségű újításokban, mint aminők az apró és a nagy hirdetések bevezetése, az előfizetési rendszer, az utcai terjesztés stb. voltak, a zsidóknak nem volt semmiféle szerepük. Amikor a zsidóság benyomult a sajtóba, ezek a reformok már mind megvoltak.

A zsidóságnak egyetlen érdeme volt, — ha ez egyáltalán érdemnek nevezhető — hogy a gettóból kilépve, széjjol nézve a nagyvilágban szeme nyomban megakadt a sajtón. Azonnal felismerte az újságban rejlő nagyszerű üzleti lehetőségeket, a kínáló profitot, de észrevette azt is, hogy a sajtó a tömegbefolyásolás felmérhetetlen jelentőségű eszköze, a szembenálló politikai csoportok egymáselleni harcának legfontosabb fegyvere, végül pedig a maga uralmi törekvéseinek és vágyainak legfőbb előmozdítója. Csalhatatlan ösztöneitől vezérelve, a kezében lévő nagytőke segítségével ellenállhatatlan rohamra indult a zsidóság európaszerte a sajtó meghódítására.

A sokezeréves viláგuralmi vágyak és a Messiásvárás örökös izgalmai közepette most megérezte a * zsidóság, hogy világhódító nagy céljai felé az első komoly lépést a modern sajtó birtokbavétele jelenti. Rájött a zsidóság arra, hogy a sajtón keresztül — a névtelenség, az ismeretlenség jótékony leple mögé bújva, a redakciók félhomályába húzódva — döntő befolyást gyakorolhat pártokra, kormányokra, parlamentekre, államférfiakra, általában az egész politikai élet alakulására. A sajtó segítségével lerombolhatja azokat az intézményeket, alkotásokat és

értékeket, amelyek akadályozták a zsidóság szabad terjeszkedését, támadhatja, rágalmazhatja, tönkretelheti azokat a férfiakat, akik a zsidóság előretörésének útjában állanak. Láttam a zsidóság, hogy elsősorban a sajtó által terjesztheti el azokat a romboló eszméket és gondolatokat, amelyek előbb-utóbb a népek hanyatlásához és pusztulásához vezettek. A háború után felnőtt nemzedékek mit se tudnak a zsidó-liberális világsajtónak a tizenkilencedik század második felében és századunk első évtizedeiben a kereszténység, a keresztény egyházak tanításai és igehirdetői, az egész keresztény kultúra, a nemzeti hagyományok, intézmények és tekintélyek elleni szívós, egy pillanatra sem szünetelő elkeseredett harcáról.

Jól tudta a zsidóság azt is, hogy egyedül a sajtó segítségével terelheti el a népek figyelmét önmagáról, mohó törtetéséről, a nemzetközi zsidó pénzhatalmasságok üzelmeiről. És végül jó volt a sajtó arra is, hogy rajta keresztül a zsidóság judaizálja a kultúrnépek szellemi életét. A sajtó terjesztette el, vagy legalább is népszerűsítette világszerte irodalomban, színházban, művészetekben, tudományban a zsidó szellemet, zsidó észjárást és gondolkozást, zsidó eszményeket és a zsidó morált. A nemzetközi zsidó sajtó szervezett reklámja csinált világraszóló nagyságokat irodalomban, művészetben, tudományban azokból a zsidó féltehetségekből, szellemi zsonglőrökből, akiknek egyedüli érdemük és értékük a vérségi összetartozás volt.

* * *

Hogy a zsidóság nagyszerű tanítómesterének, Montefiore Mózesnek tanításait mennyire megfogadta és száz év alatt a világsajtónak tekintélyes hányadát mintegy kisajátította, erre vonatkozólag az adatok hatalmas tömegét sorakoztathatnók fel. Helyszűke miatt csak néhány jellegzetes és érdekes adat ismertetésére kell szorítkoznunk. Lássuk tehát néhány európai ország sajtóviszonyait.

Németország.

Nem is olyan régen — a nemzeti szocialista mozgalom uralomra jutásáig — Európának egyik — talán a — legelzsidósodottabb sajtója a *németországi volt*. Eberle alapvető munkájában oldalakon keresztül sorolja fel a háború előtti és alatti német sajtó elzsidósodására vonatkozó adatokat. Kitűnik ezekből az adatokból, hogy a berlini nagy lapoknak hozzávetőleg háromnegyed része volt zsidó kézben. Három vezető nagy német lap: a Berliner Tageblatt (főszerkesztő a zsidó Theodor Wolff), Berliner Morgenzeitung és a Berliner Volkszeitung a tisztán zsidó Rudolf Mosse (Ruben Mózes) sajtóvállalat tulajdonát képezte. A másik nagy német sajtóvállalat az Ullstein volt. Ennek kiadásában jelentek meg a Vossische Zeitung, a Berliner Morgenpost, a B. Z. an Mittag, Berliner Abendpost, Berliner Allgemeine Zeitung; A harmadik nagy sajtóvállalatnak a Sebednek kiadásában megjelent lapok — a Berliner Lokalanzeiger (szerkesztők Goldschmid és Breslauer) és a Der Tag — szerkesztősége is tele volt zsidókkal. A felsoroltakon kívül zsidó kézben voltak még a következő nagy berlini újságok: Berliner Börsenkurier, Berliner Neuesten Nachrichten (szerkesztő: Friedmann.), Freisinnige Zeitung, Nationalzeitung, Neue Börsen Zeitung, Die Zeit am Montag és a szociáldemokrata Vorwärts (kiadó a zsidó Paul Singer). A zsidó lapok legnagyobb része ú. n. pártönkivüli újság volt, de valamennyi a szélső liberális eszmék szolgálatában állt. Jellemző, hogy a legelzsidósodottabb éppen a szociáldemokrata sajtó volt. A párt vezető lapjának a Vorwärtsnek főszerkesztői tisztét is a zsidó Stampfer töltötte be. — De nem volt egyetlen nagyobb német város sem, ahol a zsidók, mint kiadók és szerkesztők nem rendelkeztek lapokkal. — A világszerte ismert nagy német távirati ügynökségnek a Wolffnak főrésztvényesei Bleichröder Mendelssohn és Warschauer zsidó bankházak voltak. Eberle adatai szerint a német levelezési irodák legalább kétharmadrésze volt zsidóké. A külföldet tájékoztató németországi hírszolgálatot körülbelül kilenctizedrészben zsidók látták el. A szaklapok, az irodalmi, művészeti, színházi, gazdasági politikai folyóiratok csaknem száz százalékig a zsidóság kezében voltak. A külföldön is ismert vicclapokat (Lustige Blätter, Simplizissimus) zsidók szerkesztették. Es végül a két legnagyobb németországi hirdetési ügynökség is a zsidók tulajdonát képezte. (Mossc, Ilaassenstein és Vogler.)

Eberle hosszú sorát nevezi meg az egykori ismertebb német-zsidó újságíróknak. Mi ízelítőül e szépcseggű nevek közül csak néhányat sorolunk fel: Rudolf Lothar (Lothar Spitzer), Fritz Stahl (Siegfried Lilienthal), Wilhelm Thal

(W. Lilienthal), Balduin Groller (A. Goldscheider), Hans Emir (Ernst Rosenfeld), Heinrich Wallsee (Ábrahám Feigl), Felix Salten (F. Salzmann), Gustav Mcyrink (G. Meyer), Koda Roda (Fr. Rosenfeld), Leon Rode (Leo Rosenzweig), L. Eschwege (Louis Levy), Montanus (Moriz Kronenberg), Stefan Erichsen (Leó Moyscovicz), Albert Palmer (A. Nathan), Ludwig Otto (L. Levy) stb.

Bartels a neves német irodalomtörténétirő aligha téved, amikor azt írja, hogy Németországban az újságoknak és újságíróknak nem $\frac{2}{3}$ -a, hanem $\frac{3}{4}$ -e zsidó. Az 1918. novemberében lezajlott vörös zsidó forradalom után a politikai hatalom birtokában a zsidóság most már hozzáláthatott az egész német sajtó kisajátításához.

Alfred Miller érdekes kis tanulmányában (Geistige Unterjochung) annak bizonyítására, hogy milyen óriási hatalmat jelentettek a nagy zsidó újságvállalatok a német gazdasági és szellemi életben, ismerteti ezeknek fontosai!) üzemi adatait. Az Ullstein vállalat például 1928. szeptemberében 9832 személyt foglalkoztatott. A naponta elszállított újságpéldányok száma több, mint egy millió. 4f> foles 152 egyéb levelező dolgozott a vállalatnak, amelynek állandó tudósítói voltak akövetkező nagy városokban: New-York, Páris, Róma, Bécs, Genf, Moszkva, Hága, Brüsszel, Luxemburg, Zürich, Madrid, Lisszabon, Stockholm, Kopenhága, Varsó, Riga, Révai, Vilna, Kovno, Prága, Budapest, Bukarest, Belgrád, Szófia, Athén, Hollywood, Buenos-Aires. 1928-ban a vállalat 2654 vagon papírt fogyasztott. Az Ullstein kiadásában összesen 16 napi-, hetilap, képes újság, magazin stb. jelent meg, hetenként kereken 10,000.000 példányban.

Hasonló — sőt még talán nagyobb — méretű volt a másik nagy német-zsidó sajtóvállalat a Rudolf Mosse, amelyet első tulajdonosa „a zsidóság igaz érdekeinek védelmére“ alapított.

Ez a hatalmas, az egész német nép lelkét karmai között tartó zsidó sajtó igazi lényegét — mikép nálunk is — a világháború második felében mutatta meg, amikor a fejlett technika összes fogásainak segítségével belülről támogatta az antant hatalmaknak a belső ellenálló erő letörésére irányuló kíméletlen, vad sajtópropagandáját. Maga Northcliffe lord írja „The Secrets of Creise House“ című munkájában, hogy „a német győzniakarás és kitartás letörésében nagy segítségünkre voltak a Berliner Tageblatt, a Frankfurter Zeitung, a Vorwärts, a Chemnitzer Volkstimnie, valamint Kari Liobknecht, Fürst Lichnowsky és mások. Vilmos trónörökös 1918. január 2-án a következőket sürgönyözte a császárnak: Kérem három újságnak: a Frankfurter Zeitungnak, a Berliner Tageblattnak és a Vorwärtsnek kitiltását a nyugati frontról. Borzasztó az a

bomlasztás, amelyet ezek a lapok az utóbbi hónapokban katonáink közt véghez vittek.“

Alfréd Miller már említett tanulmányában részletesen beszámol a német sajtóviszonyokról. Adatai szerint 1928-ban Németországban 3356 lap jelent meg (2139 naponta) ebből nem kevesebb, mint 1804 volt pártonkívüli, vagyis a nagyváltatoktól, bankoktól, áruházaktól függő, liberális irányzatú, a nagy nemzeti problémákat elhallgató szürkeszintelen lap. A sajtó irányítói között pedig ezeket a zsidókat találjuk: dr. Breslauer, Proskauer, Polaczek, Schwe-riner, Rosenthal, Aron, Kapralik, Simson, Tannenbaum. Ez a zsidó liberális sajtó volt a német nép rossz szelleme. Nemcsak a közömbösség, a tehetetlenség és a bomlás eszméit hintette el a nép széles rétegeiben, hanem léhaságra, felelőtlenségre, az élvozetek mohó hajszolására nevelte a tömegeket. Nem kis része van ennek a sajtónak a házasságtörés, a magzattelhajtás, a nemi betegségek rohamos eltorjodésében. Ennek a zsidó-liborális sajtónak erkölcsi színvonalára jellemző, írja Alfréd Miller, hogy a szerkesztőségekben egész sereg közönséges bűnözőre, csalóra, sikasztom, szélhámosra és botürore akad az ember. Hogy évtizedeken koresztiül micsoda pusztítást vitt véghez ez a sajtó a német nép szellemi, erkölcsi javaiban, kultúrkin-cseiben, az szinte felmérhetetlen.

1931-ben két évvel a nemzeti szocialista mozgalom győzelme előtt az összes német lapoknak (3353) 55.3%-a pártonkívüli, valójában kifejezetten zsidóbarát, aemokrata-liberális, 13%-a a zsidósággal rokonszenvező centrumhoz tartozik, 8.5% pedig marxista, kommunista és szociáldemokrata. Az összes német újságokat pártállásukat, világnézetüket tekintve három csoportba oszthatjuk. Az első csoportba a kifejezetten, nyíltan zsidó lapok tartoznak, amelyeknél a kiadók, szerkesztők egytől-egyig zsidók. Ide sorolhatjuk mint már fentebb említettük az Ullstein lapokat (A vállalat alapítója Ullstein Lipót papírkereskedő.). Ennek a sajtóvállalatnak kiadásában jelent meg a, legnagyobb példányszámot (572770, vasárnap 658330) elért német újság a Berliner Morgenpost. (Szerkesztőségében a következő zsidók ültek: Kobolsky, Bernstein, Breisacher, Deutsch, Fáik, Glück, Loeb, Mendel stb.), továbbá Vossische Zeitung (szerkesztők: Elbau, Misch, Gutmann, Bernauer, Gasparry, Goldstein, Salomon stb. nevű zsidók.). Berliner Allgemeine Zeitung, B. Z. am Mittag, Tempo, Berliner Montagspost, Die Grilne Post, Berliner Illustrierto Zeitung, az Uhu, a Die Korade nevű magazinok és egyéb, összesen 21 sajtótermék.

A másik nagy német zsidó lapvállalatot a Rudolf Mosse-t, egy Pozenből bevándorolt keleti zsidó Ruben Mózes alapította. Előbb vicclapokat adott ki, majd megindította a Berliner Tageblattot. (Szerkesztőségében többek

között Wolff, Feder, Stein, Schwab, Topf, Goldstein, Kerr (Kempner) nevű zsidókat találjuk.) Ezen az újságon kívül 1931-ben még három napilapot és egy egész sereg képes- és szaklapot adott ki a vállalat, amely egyszersmind az egész földre kiterjedő nagyarányú hirdetési ügynökség is volt. — Zsidó lapok között vezető szerepe volt a Frankfurter Zeitungnak. — Ide ebbe a csoportba kell számítanunk a teljesen elzsidósodott szociáldemokrata sajtót, valamint a kommunista lapokat is, amelyeknek legfőbb irányítója egy félzsidó, Münzenberg volt.

A második csoportba tartoznak a többnyire szintén pártönkívüli liberális, demokrata lapok. A kiadók és szerkesztők sok esetben nem zsidók ugyan, de a lapok a zsidó bank- és tőke- érdekeltségektől függenek, éppen ezért a zsidókérdés számúzve hasábjairaikról.

Végül a harmadik csoportot az ú. n. jobboldali lapok alkotják, ezeknek azonban csak kisebbik része mert nyíltan állást foglalni a zsidókérdésben.

Talán kissé hosszabbban időztünk a német sajtó viszonyoknál, mint amennyire e tanulmány keretei azt megengedik. Tettük azonban ezt azért, mert nálunk is vannak különben jóhiszemű emberek, akik a hazai zsidó liberális sajtó ferdítései nyomán azt hangoztatják, hogy a hatalmas, hatvanmilliós német nép számára, az alig félmilliónyi, fél-százaléknyi zsidóság nem lehet olyan veszedelmes ellenfél, hogy vele szemben olyan szigorú rendszabályokat kelljen hozni, mint amilyeneket a nemzeti szocialista rendszer alkalmazott. Láttuk, hogy mire képes az a bizonyos „fél-százalék“ csak a sajtóban, ha szabadjára engedik. Milyen elkeseredett, késhegyig menő harcot kellett megvívnia a nemzeti szocializmusnak ezzel az ezerarcú, ezerkarú zsidó sajtó szörnyeteggel, amely nap-nap után a legbajmeresztőbb hazugságokkal és rágalmakkal táplálta olvasó tömegeit. — Csoda-e, ha a zsidó sajtó romboló munkájának tudatában és évtizedes keserves felejthetetlen tapasztalatok után, uralomrajutásukkor Hitlerék kíméletlenül leszámoltak a szellemi élet gengsztereivel, a nagyképű, főlényes, pökhendi zsidó intellektuelekkel, azzal a sötét társasággal, amelyik a zsidó lapok szerkesztőségét benépesítette. Ma az egész világon egyedül a német sajtó mentes a zsidóktól.

Ausztria.

A weimari Németország sajtó viszonyainál nem sokkal kedvezőbb a helyzet a régi császári, sőt a mai Ausztriában sem. Hartmann már ötven évvel ezelőtt azt írta, hogy a sajtó Ausztriában a zsidók monopóliuma. Az 1918-as összeomlás idejében Eberle szerint — a példányszámot, elterje-

dést, befolyást egyaránt figyelembevéve — a napisajtó és a tudósító irodák 90 %-ig zsidók.

A bécsi sajtót ebben az időben két nagy papírgyár uralta. Az egyik az Elbemühl, a másik a Steyermühl. Az elsőnek a zsidó Prinzhorn, a másodiknak az ugyancsak zsidó Singer volt a vezetője. Az Elbemühl adta ki a Der Neue Tag (kiadó: dr. Karpelos) az Ulustricrto Wiener Extrablatt (kiadója: a zsidó Julius Bauer), a Wiener Mittagszeitung (kiadója: a zsidó Leo Sallend) a Wiener Allgemeine Zeitung (L. Salkind) című lapokat. A Steyermühl kiadásában jelent meg egyik legelterjedtebb osztrák lap a Neue Wiener Tagblatt (kiadója a zsidó Loebo). Ennek a vállalatnak még három más lap is birtokában volt. „Az osztrák-magyar monarchia legelterjedtebb és legolvasottabb lapja”-nak a Neue Freie Presse-nek kiadója és tulajdonosa a zsidó Ernst Bencdikt, szerkesztősége 5/6 részben zsidókból áll. A másik nagy bécsi liberális lap a Neue Wiener Journal kiadója és tulajdonosa a zsidó Lippowitz. Az ausztró-marxizmus egykori vezetőlapjának (Arbeiter Zeitung) szerkesztőségében természetesen szinte túlsúlyban voltak a zsidók. A kilenc bécsi hétfői lap közül nyolc kifejezetten zsidó liberális irányú volt. Hasonló a helyzet az egész osztrák folyóirat és szaksajtóban is.

A mai ausztriai — helyesebben bécsi — sajtó viszonyokról figyelemreméltó adatokat tartalmaz Georg Glockemeiernek alapos kis munkája. (Zür Wiener Judenfrage.) Ezek szerint a 19 bécsi újság közül csak 7 (tehát 37 %) árja, a többi vagy egészen zsidó lap, vagy pedig az árja befolyás egészen jelentéktelen náluk. A 12 bécsi liberális lapnál a zsidók részesedése Glockemeyer szerint hozzávetőleg a következő:

Neue Freie Presse (Kiadóhivatal és szerkesztőség 100 %-ig zsidó).

Neues Wiener Journal (Szerkesztőség legalább 70%-ig zsidó).

Neues Wiener Tageblatt — Volkszeitung— Kleine Volkszeitung. Mindhárom lapot a Steyermühl adja ki. Kiadóhivataluk legalább 00, szerkesztőségük 80%-ig zsidókból áll.

Der Wiener Tag — Die Stunde (Az Orbes kiadóvállalat révén cseh subventiót kapnak.) Mindkettő kiadóhivatala 80, szerkesztősége 90 %-ig zsidó.

Telegraf am Mittag — Das Echo — Telegraf Nacht- ausgabe. E három lap kiadója az Ignaz Steinmann Druck und Verlags A. G. A kiadóhivataluk tisztára zsidó, szerkesztőségük legalább 80 %-ig.

Die Illustrierte Kronenzeitung 100 %-ig zsidó lap.

Österreichische Zeitung am Abend (O—Z) Szerkesztőség és kiadóhivatal körülbelül 90 %-ig zsidó.

A bécsi sajtó áttekintését befejezve Glockemeyer megjegyzi, hogy figyelembevève a lapok példányszámait is, az osztrák közvéleményt legalább 80%-ban zsidók csinálják.

Anglia.

Az angol sajtót a kontinensen általában úgy állítják a közvélemény elé, mint amely többé-kevésbbé független és minden befolyástól mentes. Holott a valóság az, hogy az angol újságok jórésze zsidó bank és börze érdekeltségek kezében van. A lapok nagy részének szerkesztésében, szellemi vezetésében is vezető szerepe van a zsidóságnak.

A fajvédelmi elveket valló, zsidóellenes irányú angol birodalmi fasiszták hivatalos lapja a *The Fascist* (1936. áprilisi szám) hosszabb cikkben ismerteti a zsidóság szerepét és befolyását az angol sajtóban. Az alábbiakban ennek a cikknek gondolatmenetét követjük és az ott található adatokat közöljük.

B. W. Wright anglikán lelkész már 1846-ban arról panaszkodik, hogy Európa napi sajtóját igen nagy mértékben uralják a zsidók. Ha valaki megpróbál szembehelezkedni a zsidók politikai előretörésével, Európa összes vezető újságjai részéről a leghevesebb támadásnak van kitéve. — Jellemző a zsidó irányítás alatt álló angol újságokra, hogy míg a millió és millió ártatlan embert legyilkoló Szovjet külügyminiszteréről, a zsidó Litvinov-Finkelsteinről mindég a legnagyobb tisztelet és elismerés hangján írnak, addig Hitlert legtöbbször mint barbárt és ördögöt állítják az olvasók elé.

A legrégebb, legtekintélyesebb angol újságot a *The Times*-t 1788-ban indította meg John Walter. A lap hosszú ideig a nemzsidó Walter család tulajdonát képezte. Vezetésében azonban már régóta fontos szerepet töltenek be a zsidók. 1841—1877. között a Rotschild ház bizalmi embere John Thadeus Delane volt a lap kiadója. 1850—54. között a zsidó Sámuel Philipp volt a főszerkesztő. 1908—1911. között a lap vezetője a zsidó C. F. Moberley Bell volt. 1899—1909--ben a félzsidó L. C. M. S. Amery a szerkesztője a *Times*nek. 1908-ban a lapot egy társaság vette át, amelynek tagjai: viscount Northcliffe, Sir John Ellermann (zsidó), H. Arnholz (zsidó) és Sir Pomeroy Burton (ismeretlen fajú). — Ez idő szerint a *Times* Astor öröngy és a Walter család egyik tagjának tulajdona. Az Astorok ugyan tagadják zsidó voltukat, de a *The Fascist* a bizonyítékok egész sorából arra következtet, hogy zsidó származásúak. (A család nagy vagyonának megalapozója egy Astor Jakob nevű prémkereskedő. A családi címerben 3 ötágú csillagot találunk.) — A lapvállalat egyik mostani igazgatója Brand R. H. a zsidó Lazard Bros bank vezérigazgatója. — A lap külpolitikai főmunkatársa a zsidó

Poliakoff, aki Cliaim Weizman cionista vezérnek bizalmas barátja.

A The Daily Telegraph-ot 1855-ben két zsidó vásárolta meg J. Moses Levy és Edward Levy Lawson. Az utóbbi később Burnham grófja lett és egészen haláláig — ettől kezdve 1916-ig fia — vezette a lapot. Mindketten magas állást töltöttek be az angol újságíró szervezetekben. A Levy korszakban a lap fomunkatársa volt a zsidó Dávid Andersohn (a Jewish Chronicle-nek is munkatársa) és a zsidó P. P. Beny. 1927-ben Levyek eladták a lapot a Berry testvéreknek. Ezekről a The National Worker határozottan állítja, hogy zsidók. A Daily Telegraph mostani szerkesztői a zsidó Levy Lawson és Arthur II. Watson (atyja Aaron Watson?)

A The Daily Express, lord Bevaorbrook tulajdona. Igazgatók a lapnál James Douglas (volt buzgó zsidó) és viscount Castlerosse saját bevallása szerint zsidó. — A szerkesztő hosszú ideig a zsidó Blumenfeld volt. Külpolitikai levelező 1931-ig a zsidó Grconwall. Belső munkatársak a következő zsidók: S. A. Moseley, J. N. Raphael, Um llickey stb.

A The Nows Chronicle két régi újságnak a Daily Newsnek és a Dailv Chroniclenek egyesüléséből jött létre.— Az elsőnek hosszú ideig a zsidó Kalisch volt a segéd szerkesztője, az utóbbit 1926-ban a zsidó lord Reading szerezte meg. A The News Chronicle vezércikk írói a zsidó R. H. Bernays és prof. Gerothwohl.

A The Daily Herald-ot, a munkáspárt lapját, 1912-ben alapították és Lansbury (felesége Isaac Brine lánya) szerkesztése alatt hamarosan a zsidók barátja lett. A lapot pénzügyileg a zsidó Forest báró, a zsidó II. B. Harben és de la Warr grófnő támogatták. Jelenleg a Daily Herald Ltd. teljhatalmú ura a zsidó Julius Salter Elias.

A The Manchester Guardian kifejezetten zsidó érdeket szolgáló lap. Scott szerkesztőnek a felesége zsidó. —

Az Observer régebben az Astor család tulajdona volt, később két zsidó Lawson és Beer szerezte meg. — A Sunday Referee tulajdonosa a zsidó J. Ostser. szerkesztője a zsidó Goulden Mack. — A Sunday Dispatch szerkesztője hosszú ideig a zsidó Falk B. volt. — A The People szerkesztője 1900-ig a zsidó Vogel volt, tulajdonosa most a zsidó Éliás. — John Bull tulajdonosa az Odhams Press, vezeti a zsidó Éliás. — A The Economist fenntartói a Rothschildok, a Schrooderek és Sir H. Strakosch.

Franciaország.

A francia sajtó csaknem teljes egészében a szabadkőműves páholyok irányítása alatt áll és a különböző zsidó bank- és pénzcsoportok érdekkörébe tartozik. A Finaly, a

Mendel, Rothschild, Cremieux, Droyfuss, Gormain stb. zsidó bankházak rendelkeznek igen nagy befolyással a francia sajtóban. A hírheft szenzációhajhászó nagy francia lapot, a Matint, 1883-ban alapította egy Bunau Barilla nevű zsidó. (Ebbe a lapba írta magyargyűlölettől csepegő cikkeit Sauerwein, a zsidó külpolitikai riporter, akit a hazai zsidó liberális körök nemrég Budapestre is meghívtak.) A Havas ügynökséget két zsidó bankár Hirsch és Erlanger hívta életre. Henry Rochefort már 1894-ben azt írja, hogy: „ez a sajtó már nem francia többé, hanem egészen zsidó.¹¹ Chamberlain pedig megjegyzi, hogy a francia újságírók 9/10 része nem francia, hanem Majna Frankfurtból és Lengyelországból való — zsidó. — Miután a francia újságírók — de különösen a zsidók — előszeretettel használnak különféle álneveket, meglehetősen nehéz közöttük eligazodni. (pl.: Kohn = Ernest de la Jeunesse, Pollak = Gaston Polonaise, stb.)

A Revue de France kiadóvállalat főrésztvényesei a Rotschihl testvérek bankház, Ilcnrv Bauer, Michel hazard, Georg Bramswig. Willy Blumenthial, Emile Deutsch és Jaques Stern zsidó bankárok.

A L'Echo de Paris szerkesztői a zsidó Simond és Hirsch.

A L'Ordre című lapnál a zsidó Jaques Ebstein játszik vezető szerepet.

A La Liberté szerkesztője a zsidó Max Fischer.

A Le Jour egyik szerkesztője a zsidó Hacker.

A L'Intransigent a zsidó Louis Dreyfus kezében van. Egyetlen egy bankzsidó Horace Finaly — aki a Havas ügynökségnek is főrésztvényese — nem kevesebb, mint négy nagy párisi és 200 vidéki lap felett rendelkezik. Mi..t jellemző tünetet említjük meg, hogy a kommunisták hivatalos lapjának a L'Humanité-nek megalapításában a következő zsidó bankárok vettek részt: Levy Bruhl (100.000 fres), Levy Brahms (25.000) fres), A. Dreyfus (25.000 fres) Louis Dreyfus (25.000 fres), Rouff (18.000 fres.) Herr (10.000 fres), Larhs (8.000 fres), Salomon Reinach (10.000 free), Leon Picard (100.000 fres) stb. Az adatok hosszú sorát kellene most még felsorakoztatnunk annak bizonyítására, hogy ebben a csontjavelejjéig elzsidósodott francia sajtóban milyen buján virágzott ki a korrupció, a megvesztegetés, hogy újságok és újságírók milyen piszkos ügyekhez, milyen aljas üzletekhez adták oda eszköznek magukat jó pénzért. Helyszüke miatt ettől el kell tekintenünk, de felhívjuk olvasóink figyelmét „Hinter den Kulissen des Französischen Journalismus“ című munkára, amelyben minderre nézve sok érdekes dolgot találnak.

Belgium.

A Le Soir igazgatója a zsidó Fuss.

A L'Independance Beige szerkesztője a zsidó Fast.

A Le l'euple. A munkáspárt lapja. Szerkesztőségében a következő zsidókat találjuk: Koubo, Koulischer, Jexae, Low Godstein, Isabello Blum, Pels, Vnndenvoldo (Epstein), Koffer, Fischer, Schimpfe.

Hollandia.

Minden számottevő nagy lap a zsidók kezében van. A legnagyobb levelező-tudósító iroda a Niuve Rottonlam-seho Courant egy M. van Blankenstein nevű zsidó vezetése alatt áll.

Dánia.

A legnagyobb napilap a Dagens Nyheder kiadóvállalatának vezetője a zsidó Dávid.

A Socialdeinokraten kiadóvállalat vezetője a zsidó Artur Henriques.

A Berlingske Tidende vezetője a zsidó C. B. Henriques.

A Politiken und Ekstrabladet. A lapvállalat főnöke a zsidó Kaisten Meyer, szerkesztő a zsidó Koppel.

* * *

Oldalakon keresztül folytathatnók még. Újra és újra ugyanazokkal a jellegzetes nevekkal találkozunk Madridban és Stockholmban, New-Yorkban és a Fokvárosban, egyszóval mindenütt a világ minden zugában ők ülnek ott a szerkesztőségi szobákban, ők tudósítanak, ők irányítanak, ők dolgozzák meg a közvéleményt. A világeseményekről csak azt tudhatjuk meg és csak abban a fogalmazásban, ahogy azt a zsidóság jónak látja, ahogy azt az ő érdekei megkívánják. — Ez a nemzetközi zsidó hírszolgálat és zsidó-liberális világsajtó csinál a legkisebb zsidó sérelemből világszenzációt és követel a humanizmus, a jogegyenlőség és demokrácia nevében sürgős elégtételt. E sajtón keresztül minden kis zsidó ügynek nemzetközi visszhangja támad, mert a zsidó irányítás alatt álló újságokat — bármelyik országban és akármilyen nyelven jelenjenek is meg — egyetlen cél, egyetlen érdek: a világzsidóság ügye irányítja mindenekfelett.

A zsidóság benyomulva a sajtóba, természetesen bevitte oda a maga sivár, eszményeket nélkülöző üzleties és anyagias, mindég csak a profitot mérlegelő, terméketlenül bíráló, mindent kigúnyoló, sárbarántó, szőrszálhasogató talmudista lelkületét is. Nem tudta a zsidóság a sajtóban elhallgatni — legfeljebb csak a sorok közt elbújtatni — sokezeréves gyűlöletét mindennel szemben, ami nem zsidó! Zsidók honosították meg az európai nemzetek sajtójában egyrészt a lármás, türelmetlen, más nemzeteket becsmérő, gyalázó ízléstelen sovinizmust, másrészt az igazi nemzeti hagyományok és faji eszmények fölényes megvetését, erőtlen és gyáva társadalmak világnézetét a pacifizmust, gyökértelen vagy erőtlen hanyatló fajták kozmopolita életszemléletének kultuszát, ők zengtek dicshimnuszokat a liberális kapitalizmusnak az egész emberiséget felemelő áldásairól és előnyeiről, de ugyanakkor ők bujtogatták lázadásra, osztályharcra és forradalomra a kapitalizmus által nyomorba taszított éhes proletariátust. Szerte a világon a sajtóban mindenütt túlsúlyra jutott az a zsidó szellem, amely a legélesebben szembenáll a nyugati keresztény kultúrával és az európai fehér ember lelkiségével.

A zsidóságot persze a sajtóban is elsősorban a nyereség, a profit érdekelte. Az olvasó szám növelése érdekében válogatás nélkül minden eszközt felhasznált. Divatba hozta a sajtóban az alacsony tömegösztönökre építő botrány- és szenzációhajhászást, az erotika durva és finomabb válfajait, a lélek analízis „tudományos¹¹ eredményeire hivatkozó szexuális gondolkodást, a gettó és talmudizü zsidó humort, viccet és iróniát, amelyet Eberle nagyon találóan iskariotizmusnak nevez. S ugyanaz a zsidó liberális sajtó, amelyik ma a keresztény egyház legodaadóbb védelmezőjének szereti magát feltüntetni, évtizedeken keresztül konok következetességgel gúnyolta ki, mocskolta be és rágalmazta meg az egyházat, ennek tanításait és igehirdetőit. — Ha egy nemzsidó

vétett a társadalmi rend, a törvények, az erkölcsi szabályok ellen, azt nyomban kiszínezve, felnagyítva tálalták a közvélemény elé, a zsidók (izéiméit azonban makacsul elhallgatták. Ennek a sajtónak a hasábjain szinte minden ellen lehetett harcolni, csak éppen a zsidóság ellen nem — mondja Chamberlain — s akármilyen mély és őszinte meggyőződésből volt. is valaki antiszemita, nem szabadulhatott az elfogultság vádjától, megvetették és elátkozták.

A pénztöke, a szabadkőműves páholyok és a marxizmus mellett ma a világsajtó a legerősebb fegyver a zsidóság kezében. Amíg ez a fegyver a kezében van, addig nem lehet szó hatalmának letöréséről.

* * *

Ha a világsajtó elzsidósodásának kérdésével foglalkozunk, futólag bár, de meg kell emlékeznünk arról a folyamatról, amely a sajtó *kapitalizálódásához* vezetett. Amint az újság tömegfogyasztási cikké vált, a lapkiadás nagyobb tőkék igénybevételét tette szükségessé, ezzel együttjárt már, hogy az újságkiadóvállalat profitra dolgozó nagyüzemmé lett. Ez az átalakulás nagy mértékben elősegítette a zsidóságnak a sajtóban való előretörését. Egyrészt, mert rendelkezett megfelelő tőkékkel, másrészt nyereség-hajhászásra beállított sajátosan üzleties, anyagiasság lelkülete is bizonyos fölényt biztosított neki.

A profit növelése, a példányszám emelése érdekében, mint már említettük a zsidóság semmiféle eszköz alkalmazásától sem riadt vissza. E cél érdekében kapnak hasábos, sőt első oldal helyet az újságokban a legsötétebb, legborzalmasabb bűncselekmények, családi botrányok és tragédiák, válások és házasságtörések. Legtöbbször olyan hangnemben megírva, hogy az olvasók is mintegy hasonlók elkövetésére kapnak buzdítást. Mit törődtek az újságvállalatok nagykapitalista urai azzal, hogy az ilyen újságok megsemmisítették a tömegek lelke mélyén élő jobb, nemesebb erkölcsi érzéseket!

A liberális kapitalista termelési rendszer törvényeinek megfelelően hamarosan az újságkiadás terén is megindult az éles és kíméletlen verseny. Az ár-csökkenés sokszor odáig megy, hogy az előállítási költséget sem fedezi. A mutatkozó hiány fedezése különböző pénzforrások igénybevételét teszi szükségessé. Kialakul a sajtó üzleti kapcsolata a pénzvilággal, a nagybankokkal, a börzével, a nagyipari és kereskedelmi vállalatokkal, (hirdetések, közlemények stb.) Mivel a zsidóság köztudomásúan a gazdasági életnek ezekben az ágazataiban és intézményekben csaknem világszerte vezető szerepet tölt be, a sajtóra gyakorolt befolyása ezen az úton még tovább fokozódott és teljessé vált. Egyedül a hirdetések juttatásával, vagy megvonásával is nyomást tudnak gyakorolni a zsidók a lapokra, — elsősorban ugyanis ők a hirdetőik — mivel egyetlen lapvállalat sem tudja nélkülözni költségvetésében a hirdetések formájában befutó hatalmas összegeket. De voltak és vannak a hirdetésekön kívül egyéb kevésbé kifogástalan rejtett és bizalmas üzleti kapcsolatai a sajtónak a nagytőkével és a kartelekkel, ^visszaélések elhallgatása, hangzatos reklám különféle üzleti tranakciók mellett stb.) Ezek a kapcsolatok már a sajtó korrumpálódásához vezetnek el. Itt kapcsolódik be a diplomácia és a politika is a sajtó életébe. Pártok, nemzetközi diplomáciai kapcsolatok el sem képzelhetők sajtótámogatás nélkül. Ezt a támogatást, ha másképp nem megy, pénzért kell megvásárolni. A korrumpálódás a megvesztegethetőség iskolapéldáit a francia sajtó mutatja be. A Panamataársaság nagy botrányába annak idején hatalmas összegek erejéig az egész francia sajtó bele volt keveredve. A monte-carló-i játékbank évente 2—3 millió frankot juttat a francia lapoknak, hogy reklámot csináljanak és a botrányokat, öngyilkosságokat elhallgassák.

Ismeretes, hogy a cári kormány a háború előtt éveken, sőt évtizedeken keresztül óriási összegekkel

vesztegette meg a francia sajtót, hogy ez propagandát fejtson ki az orosz szövetség mellett. Az orosz külügyminisztérium például a Figaro, a Matin, a Petit Journal sokezer példányára előfizetett ily módon is támogatva ezeket a lapokat. A cári kormányok nyilvánosságra került iratai között egész sor olyan okmány van, amely a francia sajtónak juttatott hatalmas összegekről részletes elszámolást tartalmaz. Az egyik ilyen 1913. november 19-ón kelt okirat a következő francia lapokat sorolja fel: Le Radical 120.000 Fr, La Lanterne 35.000 Fr, Le Figaro 25.000, Le Temps 50.000 Fr, La Libre Parole 80.000 Fr, L'Aurore 45.000 Fr, Le Gaulois 25.000, La Liberté 30.000 Fr. — (Hintor den Kulissen des Französischen Journalismus).

Íme a XX. század nagyszerű vívmánya a modern szabad sajtó — a pénz urainak szolgálatában.

Fordítsuk most figyelmünket a bennünket közelebről érdeklő magyar sajtó viszonyok felé.

A sajtó elszidósodása Magyarországon.

A kiegyezés előtt.

A XVIII. század utolsó és a XIX. század első évtizedeiben, amikor a sajtóéletben Európaszerte rohamos fejlődés indult meg, a hazai közállapotok cseppet sem kedveztek magyar nyelvű, magyar szellemű és nyugateurópai színvonalon álló sajtó kialakulásának. Gazdaságilag elmaradott, tökeszegény ország voltunk. Amikor Nyugat- és Közép-Európa jó része már régen áttért a pénz- és hitelgazdálkodásra, amelynek nyomában virágzó ipar, kereskedelem és városi élet fejlődött ki, mi még javában benne éltünk a naturál gazdálkodás korszakában. Gazdasági életünk fejlődésének útjában állott az a gyarmati alárendeltségi viszony is, amely Ausztriához fűzött bennünket. A magyar nyelvet és szellemet istápoló sajtó az elnémetesítésre törekvő Mária Terézia és II. József idejében nem lehetett

kívánatos, vágyképpen rokonszenves dolog a hatalom birtokosainak szemében. A nemzeti hanyatlás korának szellemi élete sem kedvezhetett a magyar sajtó kibontakozásának. A városi polgárság jórésze idegen, főleg német anyanyelvű volt. A köznemesség körében a deákos-latiuos műveltség divatja járta. A felsőbb rétegek viszont német-francia kultúrát szívtak magukba, honnét szerezhettek volna olvasóközönséget maguknak a magyarnyelvű újságok? Talán a magyarságához híven ragaszkodó, de nyomorúságos életviszonyok között tengődő jobbágy-paraszság köréből?

Ilyen körülmények között indult meg és tengődött egy darabig Ráth Mátyás Magyar Hírmondója (1781) és Szacsvay Magyar Kurírja (1787.). Ebben az időben nálunk inkább csak a németnyelvű sajtó virágzott. Pesten és vidéken is számos német napilap jelent meg. Ezeknek a lapoknak szerkesztőségeibe furakodtak be az első hazai zsidó újságírók. Az akkoriban Magyarországon élő zsidóknak túlnyomó nagy része ugyanis Galíciából, Cseh- és Morvaországból, valamint Ausztriából vándorolt be, szót sem tudott magyarul, német és jidis nyelven beszélt és kizárólag német-zsidó-talmudista kultúrával rendelkezett. Figyelembe véve a zsidókat annyira jellemző mohó törtetést, könyöklő készséget és nagy-szerű alkalmazkodó képességét, könnyen megérthetjük, miért jutott a zsidóság a múlt század első felének hazai német nyelvű sajtójában igen jelentős szerephez. Ismertebb nevű ilyen zsidó-német újságíró volt a lovasberényi születésű Saphir Móric Gottlieb. Jessivákban tanult, talmud tudósnak készült, majd bejutott a Pozsonyban megjelenő Pannónia című laphoz. Nagyravágyó, hiú, elégedetlen zsidó volt, aki később végigjárta Európa összes nagyvárosait. írásai — mint csaknem valamennyi korabeli zsidó-német újságíróé — a talinudista szellem hamisítatlan termékei. Minden sorát a csipkelődő fölényesség, éles gúny, léhaság és a keleti zsidókra jellemző vicce-

lődés hatotta át. Rosenthal Sámuel az Iris című folyóiratot szerkesztette, amelyről annak a kornak tekintélyes magyarnyelvű szemléje a Tudományos Gyűjtemény is megírta, hogy zsidó újság. — Saphir Zsigmond szerkesztette az 1852-ig fennálló Spiegel című lapot. — 1842-ben indult meg a Klein Hermann által kiadott DEr Ungar című újság. Ennek a maga korában elég tekintélyes zsidó-német lapnak majdnem csupa zsidó munkatársa volt: Beck Károly, Beck Vilmos, Kornfeld Viktor, Saphir Zsigmond, Dux Adolf, Falk Miksa stb. Rajtuk kívül megemlítjük még a szabadságharcot megelőző évtizedekben legtöbbet szereplő zsidó-német újságírók közül: Neustadt Adolfot, Kompért Lipótot, Einhorn Ignácot, Zerffi (Ilirsch) Gusztávot. Hogy a zsidó újságírók már akkor sem voltak túlságosan népszerűek, mutatja az körülmény, hogy Klein Hermann és Neustadt Adolf 1848-ban Pestről a fenyegető antiszemita közhangulat elől Bécsbe meneküli. A már említett Der Spigelen és a Der Ungaron kívül kifejezetten zsidó lapok voltak még a: Der Schmetterling, a Pesther Tageblatt, Der Zeitgeist, Der wahre Ungar, többé-kevésbé zsidólap pedig az Irisen és Pannónián kívül a Pressburger Zeitung. A 48-as szabadság mozgalmak arra adnak alkalmat a zsidó-német újságíróknak, hogy a zsidóság számára egyenlőséget, jogokat és szabadságot követeljenek.

Talán a szükségesnél kissé bővebben foglalkoztunk a zsidóság szerepével a magyarországi német nyelvű sajtóban, ne feledjük azonban, hogy — mint Osztern Rózsa is megjegyzi abban a tanulmányában (Zsidó újságírók és szépírók a magyarországi német nyelvű időszaki sajtóban a Pester Lloyd megalapításáig, 1854-ig.), amelyből az adatok jó részét merítettük — a zsidóknak a német lapokban való részvétele mindenesetre kiindulópont magában a magyar publicisztikában és általában a magyar irodalomban való térfoglalásuknak a vizsgálatához.

A magyar nyelvű sajtó megindításának első

komoly kísérleteivel a XIX. század második, harmadik évtizedében találkozunk, amikor már virágzásnak indult nemzeti irodalmunk, ébredőben volt a nemzeti öntudat, a politikai életben élénkség, mozgalmasság mutatkozott és megindultak a küzdelmek a magy közjogi, szociális és gazdasági reformokért. A magyar közélet vezető egyéniségei mindjobban érezték küzdelmeikben a sajtó-támogatás hiányát. 1832-ben Széchenyi István gróf megindítja a Jelenkört, ugyanakkor Kossuth Lajos az Országgyűlési Tudósításokat, majd kilenc évvel később az általa évekig szerkesztett Pesti Hírlapot. A magyar nyelvű sajtó szabad kibontakozásának és fejlődésének módfelett útját állta a szigorú osztrák sajtócenzura. Mégis a szépirodalom és a közélet jelesei (Széchenyi, Deák, Jókai, Petőfi, Vörösmarty, Vajda, Bajza, Szalay, Szemere stb.) közreműködése és buzgolkodása nyomán a szabadságharcig már egész sor korszerű, magas színvonalú és számottevő magyar nyelvű napilap indult meg. Ez a sajtó jóformán teljesen zsidómentes volt, nagynéha kapott helyet egy-egy zsidó — legtöbbször áttért — író cikke. A szabadságharcot követő önkényuralom nyomasztó súlyllyal nehezedett a magyar sajtóra is. A hatvanas évek elején azonban már ismét tekintélyre és jelentőségre tesz szert egyik-másik újság, így mindenekelőtt báró Kemény Zsigmond Pesti Naplója.

Most kezdődik meg a zsidók beszivárgása a magyar sajtóba. Először a korábban német lapokba dolgozó, közben áttért zsidó publiciszták írásai jelennek meg a magyar újságokban, közülük Fáik Miksa neve a legismertebb. Bécsben élt és az ottani lapokba írt cikkeket a magyarországi viszonyokról, majd a Pesti Napló bécsi tudósítója lett (írásai fk jelzéssel jelentek meg), utóbb pedig a Pester Llyod szerkesztője.

Szatmári Mór a későbbi nemzedékbeli zsidó újságíró és politikus Falk Miksáról a következő érdekes jellemzést írja:

„Falk Miksa ugyan még a hatvanas esztendőkből kitért, de azért a magyar zsidóság mindig a magáénak vallotta, valaminthogy ő is mindig teljes odaadással buzgólkodott a magyar zsidóság jogos és méltányos érdekeinek védekezésében. Valahogy úgy voltunk vele, mint az angol zsidóság volt Disraelivel, aki még egész fiatal korában lett kereszténnyé, de sohasem tagadta meg fajtáját, sőt egész irodalmi tevékenységén valóságos tendenciaképpen vonult keresztül a sémi faj kiválóságának a marasztalása.“ (A Magyar Zsidóság Almanachja. Zsidók a magyar publicisztikában.)

Ez a jellemzés nagyjából valamennyi kiegyezés-korabeli zsidó újságíróra érvényes. Bárhol, bármikor, akármértékűért Írtak is, mindig a zsidó érdekek lebegtek szemük előtt, a zsidóságot igyekeztek szolgálni. Dnx Adolf, Löw Tóbiás, Mezei Mór, Ludassy (Ganz) Mór nevét kell még megemlítenünk. Az utóbbi Bécsben élt és az osztrák lapokba írt magyar kérdésekről. A Debatte című lap szerkesztője is volt, Andrassy Gyula gróf a sajtóiroda főnökévé tette meg. Még a kiegyezést megelőző években indult meg a zsidóság érdekeinek hathatósabb védelme céljából a két türelmetlen, elfogult szélső liberális német nyelvű napilap a Pester Lloyd (Veigelsberg Leo) és a Neues Pester Journal (Brody Zsigmond); az első a nagykapitalista, az utóbbi inkább a kispolgári zsidóság lapja. A zsidó újságírók kitűnően értették a módját, hogy miképp kell a vezető politikusok bizalmába* férközni. Ahogy minden nagybirtokosnak megvolt akkoriban a maga házi zsidója, aki a termést megvette, arra előleget, a birtokra pedig ha kellett — uzsorakamatra — kölcsönt is adott; éppenúgy megvolt minden valamirevaló politikusnak a maga házi zsidó újságírója. (Deáknak Konyi Manó, Andrassy-nak Ludassy Mór, Kossuthnak Helffy Ignác, Széchenyinek Falk Miksa stb.) Tagadhatatlan, hogy a magyar sajtó első zsidó jövevényeiben még volt bizonyos asszimilálódni akarás és az is bizonyos, hogy egyiknél-másiknál ez a törekvés több-kevesebb eredménnyel is járt. Jellemző, hogy a zsidó újságírók tevékenységének első komoly sikere, első nagy

eredménye a zsidóság teljes, minden feltétel nélküli egyenjogúsítása volt. Legalábbis az ő érdemük, hogy az emancipációt 1867-ben a sajtó, a parlament és az egész közvélemény — ha nem is zajos helyesléssel — de minden vita, vagy ellenkezés nélkül egyszerűen tudomásul vette.

Az egyenjogúsítást követő másfél évtized.

(1867—1883.)

Az emancipáció utáni években a zsidók mind nagyobb számban vetik magukat az újságírásra. Az irányító szerep a szerkesztőségekben még nem a zsidóké ugyan, de alig van már lap a fővárosban, amelynél több-kevesebb zsidót ne találunk. (Nemzeti Hírlap, Független Polgár, Egyetértés, Nemzet, Uj Budapest, Magyar Esti lap stb.) Most fordul a zsidók figyelme az újságkiadás, mint üzleti vállalkozás felé. Bevonul a magyar sajtó életbe a csak Tideg üzleti érdekeket néző, pénzsóvár, kapitalista, „keleti zsidó szellem. A magyar sajtó kapitalisztikus átalakulása egészen zsidó irányítás alatt megy végbe. A lapok életében a kiadónak egyre növekszik a hatásköre és a befolyása — és ezek a kiadók nálunk túlnyomórészt zsidók. Az újságoknak különböző kérdésekben való állásfoglalásába mindjobban Belejátszanak különféle üzleti megfontolások (reklám, hirdetések, közlemények stb.)

Néhányan a világosabban látó és a liberális jelszavaktól meg nem szédült politikusok közül hamarosan felismerték a nagy veszélyt, amely a zsidóságnak sajtóbeli térfoglalásában rejlik. Istóczy Győző 1875. április 8-án elmondott nevezetes interpellációjában — amellyel tulajdonképen megindította a fajvédelmi küzdelmeket Magyarországon — a következőképen szólt:

„A gazdasági téren kívül a judaizmusnak leginkább a journalisztikai tért sikerült hatalmába keríteni ugyanannyira, hogy — csak monarchiánkról beszélek — a Lajthán-

túli lapok, legtöbbje, de a mieinknek is a legnagyobb része a zsidóság kezében van: vagy legalább mögöttük ott áll ezen kasztnak egy-egy őrszemet képező delegátusa“. Istóczy a továbbiakban rámutat arra, hogy a zsidóság hatalma a pénzen kívül elsősorban a sajtón alapszik. A közükben levő sajtóval elfojtanak a zsidókra vonatkozó minden bírálatot, tönkreteszik, elbuktatják azokat, akik fel merik emelni tiltakozó szavukat a zsidóság mindent szótzúzó hatalma ellen.

Egy másik, évekkel később (1880. január 28-án) elmondott beszédében az elzsidósodott fővárosi sajtó magatartását bírálja és ezeket mondja:

„ . . . a sajtó amely bonckés alá. vesz mindent . . . szent áhitattal hajol meg és jámbor borzadállyal áll meg minden előtt, ami a zsidóságot csak a legtávolabbról is érinti, úgyhogy a szabadnak nevezett sajtó előtt van mégis egy „noli me tangere“, „nebántsvirág“ — s ez a zsidóság. S ha hébe-korba a conventiónális hallgatást a téma felett meg kell törnie: úgy — tisztelet a csekélyszámú kivételeknek — csak a szolgálai tömjénezés, a nyomorult hízelgés és a szolgálatkész szépítgetés a sajtó dolga.“

Egy évvel később az egyetemi ifjúság antiszemita tüntetéseivel kapcsolatban elmondott parlamenti beszédében megállapítja Istóczy, hogy azok a lapok, amelyek nincsenek még zsidókózen, nem liberalizmusuk miatt, hanem pusztán pénzérdekből folytatnak zsidóbarát politikát. Félnek az újságok a zsidók hirdetési bojkottjától. Végül kijelenti, hogy:

„ . . . Ezzel a zsidó pénzzel corrupált és zsidó járószalagon vezetett sajtóval mielőbb végeznünk kell, addig mindhiába erőlködünk a zsidó kérdés megoldásán.“

Istóczy beszédeiből ezeket a részleteket azért iktattuk ide, mert minden magyarázatnál érthetőbben megvilágítják a hetvenes évek sajtóviszonyait.

A zsidó újságíróknak újabb népes rajai tűnnek fel a fővárosi sajtóélet láthatárán. A sok közül csak néhánynak a nevét említjük: Gelléri Mór, Heltai Ferenc, Kothausér Miksa, Radó Sámuel, Vészi József, Szatmári Mór, Singer Zsigmond, Silberstein Ötvös Adolf, Mezei Ernő, Futtaki Gyula, Neményi Ambrus, stb.

Tisza Eszlár.

Istóczy figyelmeztetéseinek jó ideig csak csekély visszhangja támadt. A liberális jelszavak révült imádatába merült közvélemény nem akarta elhinni az ő igazságait, nem vette jónéven, hogy békés, nyugodt életét sötét aggodalmakkal és ijesztő rémképekkel zaklatja valaki. Istóczyt fanatikusként, különcnek tartották, aki még a verőfényes, derűs magyar égbolton is viharfelhőket lát feltornyosulni. Ahhoz, hogy a magyar társadalom Istóczy harcára felfigyeljen és a napisajtó zsidó befolyás alá kerülését észrevegye, olyan eseményeknek kellett végbemenniük, amelyek felkavarták a poshadt liberális közéletét és lelke mélyéig megrendítették az egész közvéleményt.

A zsidóságnak és a zsidó-liberális sajtónak a t. isza-eszlári gyilkossággal kapcsolatban tanúsított magatartása felrázta a legközönyösebb lelkeket is. Egyszerre felnyitlak a szemek s a magyar közvélemény rájött arra, hogy az uralmon levő liberális politikai garnitúrát a zsidóság egyszerűen a maga járószalagjára vette s az ország a hazai és nemzetközi zsidó kapitalizmus szabad vadászterületévé lett.

Hogy a zsidóság hatalma és befolyása milyen nyomasztó súllyal nehezedik a sajtóra, az is a tiszza-eszlári gyilkosságot követő események nyomán derült ki teljes világossággal. Bary József emlékirataiban (A tiszzaeszlári luinper) az újságszemelvények egész tömkelegével világítja meg a sajtónak a gyilkossággal és a vizsgálattal szemben tanúsított magatartását. Kiténik ezekből a lapszemelvényekből és Barynak hozzáfűzött megjegyzéseiből, hogy egy-két újságot kivéve, valamennyi a hazugság, ferdítés, a rágalmazás, a gyanúsítás teljes fegyverzetével és egész odaadással szolgálta a zsidóság érdekeit. Alig hozta le Verhovay a Függetlenségben rövid pár sorban, minden gyanúsítás, vagy célzás nélkül a tiszza-eszlári gyilkosság hírért, másnap a Pester Lloyd már azt a hazug hírt közölte, hogy az egész gyilkossági

história elfogult antiszemiták rémmeséje és Solymossy Eszter már meg is került. És ezzel megindult az az elkeseredett sajtóharc, amely éveken át folyt változatlan hevességgel a tiszta-eszlári események körül. Egy-két — az igazsághoz túrhetetlenül ragaszkodó — lap kivételével a többi mind a zsidóság szolgálatába szegődött. A Budapesti Hírlapon és a Magyar Államon kívül elsősorban a Függetlenség harcolt a zsidó befolyás alatt álló sajtó tudatos és tervszerű közvéleményhamisítása ellen. A Függetlenség szerkesztője és tulajdonosa Verhovay Gyula, Cegléd város 48-as párti képviselője, korának legképzettebb, legtehetségesebb, legragyogóbb és legszínesebb tollú újságírója volt. Minden írását mély meggyőződés, az olvasót magával ragadó hev és lelkesedés hatotta át. Rajongásig szerette fajtáját. Fanatikusa volt az igazságnak. Korábban filozemita érzelmű volt és — mint maga írja — annak idején lelkesedéssel szavazta meg az emancipációt. A zsidóságnak a tiszta-eszlári gyilkossággal kapcsolatban tanúsított magatartása azonban mélységesen megdöbbentette és felháborította őt. Tollát és lapját az igazság ügyének szolgálatába állította.

A többi lapok, mint a Pesti Hírlap, a Pesti Napló, az Egyetértés, a Hon, az Ellenőr tekintet nélkül arra, hogy ellenzékiek, kormánypártiak, vagy pártonkívüliek, a vizsgálat tartama alatt egész az ítélet kihirdetéséig nap-nap után újabb és újabb hazugságokkal, körmönfont, ellentmondó hírekkel, felháborító rágalmakkal próbálták az ügyet mellékvágányra terelni és az országSZerte érezhető zsidóellenes közhangulatot megváltoztatni. Amikor kiderült, hogy szó sem igaz a Solymossy Eszter megkerüléséről szóló hírből, ezerféle változatban azt akarták elhitetni a zsidók által irányított lapok, hogy Scharf Móricot, a koronatanút kitanították és kegyetlenül megkínozva kényszerítették vallomásra. Hiába magyarázta a zsidóságnak a Függetlenség, a Budapesti Hírlap és a Magyar Állam, hogy senki

sem akar rituális vérvádat emelni az egész zsidóság ellen, csak egy közönséges bűntényről van szó, az igazságnak azonban ki kell derülni és a bűnösöknek el kell venni méltó büntetésüket, ne vállaljon a zsidóság szolidaritást a gyilkosokkal. Hiába való volt minden kérés és figyelmeztetés, zsidó körökben akkor már az volt a jelszó: eltussolni minden áron. Amikor Eötvös Károly átvette a vádlott sakterek védelmét, a sajtó mégjobban a zsidóság érdekeihez igazodik. Mintha központi utasításra történe, az összes lapok máról-holnapra elhallgatnak Tisza-Eszlárról. Csak Verhovay Függetlensége küzd lan-kadatlan kitartással és eréllyel az igazságért. A Pester Lloyd és a vele egyhúron pendülő kormány-párti lapok sötét céljaik érdekében nem riadtak vissza a közigazgatási hatóságok és a bíróság alap-talan megrágalmazásától sem.

A Tisza-Eszlár körül lefolyt sajtó-harc vég-eredményben a zsidóság fölényes győzelmével vég-ződött. Az újságok közül egyik-másik a közvélemény antiszemita hangulatának nyomása alatt egyideig ingadozó magatartást tanúsított, utóbb azonban a hirdetések és a vállalatok subvencióinak elmaradá-sától való félelmükben ezek is beálltak a zsidóságot kiszolgáló sajtóegyettesbe. A zsidóság a közgazda-sági életben elért túlsúlyával döntő befolyást tudott gyakorolni a lapokra már akkor, amikor a szerkesz-tői székekben még nem zsidók, hanem Csavolszkyk, Jókaik, Kenedy Gézák ültek. A győzelem mámorá-ban — a felmentő ítélet után — a Pester Lloyd kannibalizmussal vádolja a magyar társadalmat és fölényesen kijelenti, hogy a magyaroknak a zsidó-sággal való társadalmi egyesülését a szükség paran-csolja, amelynek engedelmeskedni muszáj. Nem cso-da, ha e cikk nyomán másnap a Budapesti Hírlap felháborodva kérdi: zsidókká kell vájjon lennünk? a zsidóké már Magyarország?

Tisza-Eszlárnál elbukott a jog, a törvény és az igazság, elbukott később a zsidóság olthatatlan

bosszúszomja következtében Verliovay és lapja a Függetlenség is. A magyar fajvédelem első újságíró harcosát anyagilag tönkretették, agyonrágalmazták és — mint a nemesvadat — kihajszolták a közéletből a zsidók és szövetséges társaik, akiknek volt okuk félni az igazság kíméletlen tollú harcosától. De végleg elbukott Tisza-Eszlárnál a független és szabad magyar sajtó ügye is.

A századfordulóig.

A következő két évtized a magyar sajtó teljes kapitalizálódásának korszaka. A lapkiadás nálunk is egészen átalakul nyereségre dolgozó üzleti vállalkozássá. A szükséges tőkét természetesen a zsidóság szolgáltatja és ezzel a sajtóra gyakorolt befolyása nagy mértékben megnövekszik. Most már a zsidók nem elégszenek meg a kiadói hatáskörrel, egymás után veszik át a lapok szerkesztését is. Kialakulnak a benső, szoros kapcsolatok az egyes újságok és a különböző bankok, biztosítók és mindenféle nagyvállalatok között. Bevonul a „pausále“ a magyar sajtó történelembe.

Verliovay Gyula, aki mint kiadó és szerkesztő, ugyancsak jól ismerhette korának sajtóviszonyait, visszaemlékezéseiben (Az ország urai.) a következő ugyancsak jellemző sorokat írja:

„Nagyon is természetesnek találom, hogy a sémi erkölcsökben nevelt sajtó vérbelien elfogult. Nincs már abban többé fikarcnyi sem a tősgyökeres magyar szellemből Kipusztult az teljesen a hírlapirodalmunkból. Küzdenek a magyarságért, mert az kenyérkereset és jövedelem forrása. Küzdenek a németiségért, ahol germanizálni haszonhajtó. Azok a reklámok, amelyekben példányszámaikat hirdetik egyúttal azt is jelentik,“ hogy minél több példányszámot elérni egyedüli törekvésük. Szája ize szerint írni minden előfizetőnek ez a programul. A többi mellékes. Az igazság keresése, elvok szolgálata, eszmék harca, irányok és célok kitűzése immár nem képezi a sajtó feladatát. Üzletnek tekintik. semmi másnak.

Ezt a sajtót nálunk a sémi szellem nevelte ilyenné a milyen. Se igazságot, so eszmét, se erkölcsöt, se nemesiséget ne keressünk többé hasábjain. *Egyetlen egy szellem*

hatja út, a világhódító zsidó szellem. A legkisebb ütést, melyet a zsidóság valamelyik tagja kapott, megérzi az egész test és visszaadja az egész világsajtó.

Magyar géniusról beszélnek s nem látják, hogy a napi termék, a napi eledel idegen. Hol keressük a magyar géniust, ha a szellem, mely a társadalmi élet minden ízületébe behatol, annyira zsidó, hogy már összetévesztik a magyarral

* * *

Hogy a napisajtó és a zsidó bankok, biztosítók és nagyvállalatok között milyen szoros kapcsolatok alakultak ki, mutatják az alább ismertetett adatok, amelyeket Szemere Miklós sorolt fel a sajtóéletben tapasztalható visszasságokról elmondott parlamenti beszédében. Egyetlen lap — az Egyetértés — csupán egy év alatt (1895.) a következő juttatásokban részesült.

Magyar Ipar és Ker.		Hollandi biztosító	300 frt.
Bank	1200 frt.	Adria biztosító	500 "
Phönix biztosító	300 "	Nemzeti biztosító	200 "
Anker biztosító	120 "	Pesti Magyar Keres-	
Hazai Első takaré-	600 "	kedelmi Bank	1200 "
Salgótarjáni közsén		M. kir. Allamva-	
bánya	500 "	sutak	4500 "
Közúti vaspálya	800 "	New-York biztosító	1200 "
Gresham	600 "	Dunagőzhajózási	1200 "
Adria hajózási	800 "	Mutueal biztosító	600 "
Első Magyar Ált.		Magyar Francia	
biztosító	800 "	biztosító	300 "
Trieszti Ált. biztosító	580 "	Légszeszgyár	1200 "
Villamos városi vas-		Fonciere biztosító	250 "
pálya	600 "	Budapesti takaré-	300 "
Déli vaspálya	500 "	Magyar villamossági	600 "
Hazai bank	500 "	Magyar folyam és	
Budapesti bankegye-		tengerhajózási	600 "
sület	600 "	Leszámitolóbank	700 "
Osztálysorsjáték	2000 "	Jelzáloghitelbank	500 "
Agrárbank	800 "		

Harminckét vállalatól egyedül az Egyetértés egy esztendő alatt közel 25.000 forintot vett fel. Mondanunk sem kell, hogy később a pausálét fizető vállalatok száma, valamint az általuk juttatott összeg is tetemesen megnövekedett. Lehetett-e szó arról, hogy azok az újságok — amelyek ilyen tekintélyes összegeket kaptak nagy vállalatoktól, —

beszámoljanak ezeknek sokszor közérdekellenes üzleteiről és spekulációiról? Minthogy ezek a részvénytársaságok csaknem kivétel nélkül fajtiszta zsidóvállalatok voltak, írhattak-e vajjon az újságok egyetlen bíráló szót az országszerte dühöngő uzsoráról, csődökről, hamis és csalárd bukásról és az idegen nagykapitalizmus egyéb erkölcstelen üzelméről?

A mult század utolsó évtizedében a fővárosi sajtó benső szellemi tartalma is mélyreható változáson megy át. A régebbi, -többé-kevésbé asszimilálódott zsidó újságíró réteget új jövevények váltják fel, ezek már alig, vagy egyáltalában nem igyekeztek áthasonulni. Legfeljebb magyarul beszéltek, jól betanultak és minél gyakrabban alkalmaztak néhány hazafias frázist. Ennyi már elég volt ahhoz, hogy „jó újságírók“ legyenek. Egészen új hangot, új stílust, új szellemet, erkölcsöt és világnézetet vittek bele a századforduló sajtójába. A magyar társadalom határtalan rövidlátására vall, hogy észre sem vette, mennyire megváltozott mindennapi szellemi táplálékának ize és zamatja. Akik nem tudtak megbarátkozni az új zagyva zsidó szellemmel, amely az újsághasábokról kiáradt, azok azzal lettek elintézve, hogy szájalomraméltó maradiak, nem tudnak a korról, a modern időekkel együtt haladni.

A millenium évében elérékenyülve, könnyfátyolos szemmel ünnepeltünk, de azt nem vettük észre, hogy az ezeréves ország kincseinek, anyagi javainak jó része idegenek kezébe ment át s az üres pátosztól dagadó vezércikkeket is idegenek írják.

Megindul a destrukció.

A magyar sajtó elzsidósodásának első korszaka az egyenjogúsítást követő 30-35 esztendő elteltével lezárult. Ebben a korszakban a zsidóság az újságban inkább csak az üzletet látta. Elsősorban az újságkiadás iránt érdeklődött. E szerepében nem sokat

törődött a lap politikai irányával, pártállásával. Egészen közömbös volt számára, hogy lapja 48-as, vagy 07-cs. A zsidó újságkiadók révén egyre nagyobb számmal kapcsolódnak be utóbb a lapok szellemi életébe, a szerkesztőségbe a zsidó hírlapírók. Ezeket a zsidókat nem valami mélyebb hivatásérzet, politikai meggyőződés, vagy elvekért való harc vitte az újságírói pályára, hanem az előázsiai fajtakra jellemző ama lelki sajátosság, hogy szeretnek a tömegekre hatni, azokat uralni, vagy legalább irányítani és befolyásolni. Egyre nagyobb számmal tüne-
deznek fel a magyar politikai újságírás területén — Kossuth, Széchenyi, Deák, Eötvös, Kemény Zsigmond, Kaas Ivor helyén — névtelen és tehetségtelen zsidó újságfirkászok, akiket nem a magyar nyelv szépségei, nem az eszmék és az elvek harca, hanem nyughatatlan agitátor természetük vonzott az újságíró pályára. Mellesleg a zsidóság arra is rájött, hogy faji, nemzeti érdekből hasznos, sőt szükséges is — a tömeghangulat, a közvélemény befolyásolása céljából — a szerkesztőségek megszállása.

Ráműtattunk már arra, hogy az első zsidó újságíró nemzedékek még adtak arra, hogy őket magyarnak, vagy legalább is asszimilált zsidónak lássák. ők még nem akarták ráerőszakolni a maguk zsidó szellemét a magyar újságírásra. Utóbb azonban a magyar elem háttérbeszorulásával a zsidó szellem mindjobban érvényesült napi sajtónkban. A politikai újságírásban úrrá lettek a kongó, üres frázisok, a felszínes jelszavak, hiányzott az írásokból az átélés, a benső meggyőződés szuggesztív ereje. A különleges zsidó érdekeket nem annyira nyíltan, mint inkább a sorok közé elrejtve igyekszik szolgálni a zsidó publicisztika. De ha a körülmények szükségessé teszik, habozás nélkül nyíltan is kiáll a zsidó ügy védelmére. (Tisza-Eszlár, a recepció, Egén ruthén akciója stb.)

Ha az ember a századforduló újságköteteiben lapozgat, lehetetlen észre nem vennie, az eddig ismeret-

len új bang, új szellem jelentkezését. Ízléstelenség, durvaság, pongyolaság, sokszor trágárság az új sajtóstílusnak jellemző sajátosságai. A sorok mögött rombolásra és robbanásra készülő ismeretlen erők türelmetlen, lázas nyugtalansága érezhető. Szemere Miklós már említett parlamenti felszólalásában felháborodva teszi szóvá a sajtó eldurvuló hangját, a hazudozás és rágalmazás divatját. Rendszabályokat követel: aki hazugságot ír, úgy el kellene Ítélni, mint, aki hamisan esküszik és el kell örökre tiltani az újságírástól; azokat pedig, akik haszonlesésből fakadó büntetért (csalás, hamisítás) el voltak ítélve, ki kell rekeszteni az újságírók sorából. El kell hallgattatni „a becsületrablókat, a rágalmazókat, a toll haramiáit.”¹

A sajtó hangváltozásnak az oka részben a zsidó újságírók körében végbement nemzedékváltásra vezethető vissza. Eltűnedeztek a régibb vágású, őszintén, vagy érdekből, de asszimilálódásra törekvő zsidók, akik egyénileg is, mint egy idegen fajtaközösség tagjai is, úgy érezték, hálával tartoznak a magyar társadalomnak, amely minden feltétel és előítélet nélkül befogadta őket. Helyüket új, nyugtalan, türelmetlen, öntudatos zsidók foglalták el, akik már nemcsak asszimilálódni nem akartak, hanem lenéztek és fölényesen megvetették mindent, ami magyar. Nemcsak hogy hálát nem éreztek irántunk, hanem még ők vártak tőlünk hódolatot és elismerést, mert kultúrát, civilizációt, új európai szellemet terjesztettek nálunk. Ez az új zsidó újságíró nemzedék nemcsak a napi lapok hasábjain tárcák, riportok formájában, hanem regényekben és színdarabokban is szemérmetlenül kigúnyolt minden jóizlést, erkölcsi törvényt, szellemi szeméttel és piszokkal árasztotta el az egész országot, kigúnyolta, sárba rángatta a keresztény egyházak hagyományait, eszményeit és tanításait. Tervszerű nemzetbomlasztás folyik a napisajton keresztül. A társadalom lelki, szellemi, erkölcsi ereje felőrlik.

Eleinte megelégedett a zsidóság azzal, hogy a már régebben meglevő, évtizedek óta fennálló lapok szerkesztőségeibe bejutva, azok arcukat formálja at a maga szellemiségének megfelelően. Később egymásután indultak meg az új zsidó sajtóirányzatnak lapjai. Hangos, lármás, szenzációbajhászó, botrány-szimatoló, tolakodó, zsaroló újságok jelezték a zsidóság és a zsidó szellem diadalmas betörését a magyar sajtó világába. Gyűlölködő szellem, durva, ízléstelen külvárosi hang, felületesség, megbízhatatlanság, hazudozás, rágalmazás mindennapi és megszokott jelenségek lesznek. Ezeknek az új zsidó lapoknak szerkesztőségeiben jóformán csak zsidókat találunk. Nagyritkán kerül be egy-két nem zsidó, ezek sem igen találják fel magukat a számukra teljesen idegen környezetben, különben sem tudják azt nyújtani, amit zsidó kartársaik.

A század elején — 1904-ben — jelent meg a főváros utcáin az első ilyen kifejezetten, száz százaléig zsidó újság — *A Nap*. Mint kolportáztáplapnak napról-napra újabb és újabb idegizgató szenzációkkal kellett meghódítania és megtartania a maga olvasótáborát. Hogy a lüktető, rohanó nagyvárosi forgatagban az ideges pesti ember figyelmét nap-nap után újból lekösse, *A Nap* a legképtelenebb és leghajmeresztőbb szenzációkat találta fel. A lap szellemét a bárdolatlan, sokszor brutális hang, a Talmud irónia és a mindent kigúnyoló, kifigurázó zsidó humor jellemezte. A külvárosi lebujok modora, stílusa bevonult a „magyar“ hírlapirodalomba. Ez a lap nem nevelni, felemelni akarta a maga olvasó tömegeit, hanem le akart ereszkedni az utca, sőt a söpredék szellemi színvonalára, és ezt a törekvését teljes siker is koronázta.

Egy újságíró — a zsidó Róna Lajos, aki maga is egy ideig *A Nap* kötelékébe tartozott — a következő igen találó jellemzést írja a lapról: Stílusa kihívó volt, bizonyosfokú snájdig talpraesettség és ügyes szószátyárság jellemezték. Itt-ott volt valami

benne a ligeti hintás legények cselédszédítő frazeológiaiából. Hangja komisz és dörgedelmes, máskor léha és felületes. A gyorsan múltó eseményeket ügyesen kiaknázza. Pénzsóvár és pénzhajhász volt. *A destrukció A Nappal kezdődött meg.* Mindenütt ott volt, mindenbe bele beszélt, ha kellett belegázolt, semmisse volt előtte elzárt vagy szent.

A lap megindítója és szerkesztője Braun Sándor volt, aki mellett a következő zsidók dolgoztak a szerkesztőségben: Hajdú Miklós, Nádas Sándor, Kemény Simon, Szép Ernő, Hacsak Géza, Székely Miklós, Pásztor Árpád, Földi Aurél, Gábor Andor. A Napnak későbbi reggeli testvérlapjánál a Hírnél a következő zsidókat találjuk: Job Dániel, Lázár Miklós, Róna Lajos. Molnár Jenő, Tábori Kornél. Kéri Pál. Ilrodv Sándor.

Ílgy a nagytömegek alacsony ösztöneire spekuláló zsidó lapkiadók és szerkesztők számításai jól beváltak, azt lapjaiknak rohamosan növekvő példányszáma mutatta. A zsidó lapok — a gettó szellemi termékei — hamarosan egészen meghódították a pesti utcát.

Veszprémy Kálmán a zsidókérdésről 1907-ben írt kis statisztikai munkájának a sajtóval foglalkozó fejezetében a Magyarországon megjelenő sajtótermékeket a következő négy csoportba osztja: 1. a 16 legolvasottabb fővárosi lap, 2. a többi budapesti lap, 3. a törvényhatósági városokban megjelenő lapok és végül 4. a többi vidéki újság.

Az első csoportba a következő lapok tartoznak: Budapesti Hírlap, Magyarország, Alkotmány, Magyar Nemzet, Az ország, Pesti Hírlap, A nap, Az újság. Pesti Napló, Egyetértés, Független Magyarország, Magyar Hírlap, Friss Újság, Budapesti Napló, Népszava, Magyar Szó. Az első kettőt-hármat kivéve, mind zsidó lap, szerkesztőségeikben dolgozó újságíróknak mintegy 70 %-a zsidó. Budapesten egyébként 1890-ben 289 újságíró közül 132 (45 %), 1900-ban 571-ből 281 (49%) volt a zsidó.

A destrukció kezdetének korszakában a legismertebb nevű budapesti zsidó újságírók: Biró Lajos Blau Emil, Szomaházy István = Steiner Arnold, Nádas Sándor = Neumann, Miklós Andor = Kicin Ármin, Béla Henrik = Bernstein Chájem, Lengyel Menyhért = Lefkovits, Molnár Ferenc = Neumann, Szomori Dezső = Weisz Mór, Szomori Emil = Weisz Manó, Kóbor Tamás = Birmann Adolf, Révész Béla = Reicher Ármin, Adorján Andor = Lackenbach Mochem, Kemény Sándor = Kohn, Kabos Ede = Rosenberg, Sebestyén Károly = Schossberger, Kéri Pál = Krámer, Tímár Szaniszló = Schwarzenberger, Lakatos László = Kellner, Farkas Pál = Wolfner, Bede Jób = Rosenberg, Jób Dániel — Ziffer Dávid, Gábor Andor — Greiner, Molnár Jenő = Müller Jakab, Ujváry Péter = Neuwald Pinkász, Berkes Imre = Beregi Izidor, Bornát Ottó = Singer, Ernőd Tamás = Fleischer Ernő, Szép Ernő = Schön, Lázár Miklós = Léderer, Göndör Pcrenc = Krausz. {Emlékeim, gróf Zelénski Róbert.}

Mint jellemző tény említhetjük meg, hogy a kiegyezéstől az összeomlásig terjedő félévszázad alatt a miniszterelnökségi sajtóosztály élén legtöbbször zsidók és szabadkőművesek állottak, (Klein Ödön, Barát Ármin, Vészi József stb.) Nemcsoda, ha a zsidó újságíróknak és szerkesztőknek — bármilyen pártállású laphoz tartoztak — szabad bejárásuk volt oda és míg egyik nap különböző címeken óriási összegek erejéig valósággal megszarolták a sajtófőnökséget, másnap a legnagyobb lelkinyugalommal írták az izgató, hajtogató hangú vezércikkeket.

Szekfü Gyula sokat emlegetett munkájában — a Három nemzedék-ben — a kilencszázas évek szellemi életének keresztmetszetét rajzolva a budapesti sajtóról és a zsidóságnak ebben játszott szerepéről írva megállapítja, hogy Budapest és a zsidóság egyesített hatalma leginkább a hírlapirodalmon nyugodott. A kapitalizmus korában a hírlapirodalom

is egyszerű üzleti vállalkozássá lett. Kapitalizmus és modern hírlapirodalom nem választhatók el egymástól s ha a kapitalizmus a zsidóság kezében van, természetesen a sajtó is zsidó lesz és zsidó ideológiát szolgál.

A továbbiakban arról ír Szekfü, hogy ez a budapesti zsidó sajtó a hanyatlás korában nemzeti irodalom számba ment. Ellátta a társadalmat nemzeti illúziókkal, pártpolitikai és személyi gyűlölködéssel, hizelgett a magyar hiúságnak, becsmérelte a nemzetiségeket, támadta barátainkat és ellenségeinket egyaránt.

„Hogy a közjogi harc és nemzeti illúziók — írja Szekfü: Gyula — évtizedeken át korlátlanul uralkodjanak a magyarságon, ez a budapesti zsidó sajtó nélkül lehetetlen lett volna . . . miután a hírlapirodalom teljesen kapitalizálódott és elzsidósodott, a keresztény magyar is csak akkor jut szóhoz, ha a szélsőségek szolgálatába lép és a zsidó hírlapokkal vetekedve űzi és hajszolja a magyart a közjogi viszály, gyűlölködés és nemzeti vétkek útvesztőjébe.“

„Keresztény lap zsidóval nem mérkőzhetik. Minél kevesebb egy-egy szerkesztőségben a keresztény tag, annál korlátlanabban uralkodik az illető újság a magyar közvéleményen. Én itt nem lázalmokat rekapitulálok, hanem a közelmúlt valóságos lefolyását adom elő, anélkül, hogy bármit is hozzátennék. Az olvasóközönség megszerzésére és megtartására az üzleti szellem különböző eszközöket gondol ki. Egyik az ú. n. bulvárd irányzat, mely minél piszkosabb törvényszéki drámák és utcai események széles tárgyalásával ragadta meg az olvasó alacsony ösztöneit. A másik tipikusan itthoni. Ez abban áll, hogy a lap a magyar nemzetnek — egyszerűen kifejezve — mindene legyen ... A magyar újság tartalmának csak középpontját teszi a politika s általában a közélet, körülötte pedig a legkülönbözőbb rovatok rakódnak le, melyek az olvasó és családtagjainak minden óráját kitöltik és a mi a fő: nem fárasztó olvasmánnyal... Az üzleti szellemet dicséri az eredmény, középosztályunk, valamint az ipari és paraszti népesség a harmadik nemzedékben kizárólag a hírlapokból meríti műveltségét s ohhoz képest mindazt, mit bennük olvasott megdönthetetlen nemzeti igazságnak tekintette. Így született meg a sajtó korlátlan vétőjoga minden nemzeti „kezdemény dolgában.“

Az elzsidósodott budapesti sajtó tehát döntő és irányító tényezője lett nemcsak a politikai, de a

szellemi életnek is. Ha mi ezt nem is vettük észre, annál inkább meglátták az idegenek. Suciú román nemzetiségi képviselő például nyíltan kijelentette a parlamentben, hogy a magyarság, amely sajtóját irodalmát és mindenét engedte a zsidóság által ki-sajátítani, eljátszotta magyarosító szerepét a nemzetiségekkel szemben.

* * *

A destrukció tehát a sajtóban tervszerűen és céltudatosan megindult a magyarság lelki és szellemi erejének szétbomlasztására, faji és nemzeti öntudatának elerőtlenítésére. Az idegen lélek és az idegen vér, idegen eszméinek, gondolatainak kisugározója lett a sajtó. Nap-nap után arról olvashattunk dörgedelmes hangú vezércikkeket, hogy ezeréves múltunk lélekemelő emlékei lomtárba való, avult relikviák, a keresztény egyházak középkori sötét babonák terjesztői, a földbirtokosok egytől-egyig népnyúzós agráriusok — jöjjen mindezek helyébe a szent demokrácia, a pacifizmus, a világmegváltó liberálisizmus, a szabad gondolat, a szabad verseny. A zsidó lapok szerkesztőségeiből kerül ki az egyre nagyobb erővel folyó radikális és marxista politikai agitáció vezérkara. De befurakodnak ezek a tinta-zsidók a legellentétebb politikai pártok és mozgalmak kötelékeibe is. És mindenütt ők a lehangosabbak, a legszélsőségesebbek. Van közöttük olyan, aki folyton a nemzetiségek elleni kíméletlen harcra tüzel, de van olyan is, aki teljes önállóságot kivan minden nemzetiségnek, keleti Svájcot követel. Van, aki az ortodox liberális nagykapitalizmus híve, míg sokan mások a legszélsőségesebb marxizmus mellett hangoskodnak. Egyesek szélső függetlenségiek, mások konzervatívok, 67-esek, sőt ha kell egy kicsit antiszemita is. Ebben a bábeli hangzavarban a magyar vezető rétegek csakhamar elvesztették józan ítélő és tájékozódó képességüket, az új törtéttel szemben mindinkább háttérbe szorultak, blazirttá lettek,

a harcot feladták, megadva magukat sorsuknak, csúsztak lefelé a lejtőn.

A zsidó sajtó által divatba hozott közjogi, nemzetiség-, egyház- és agrárellenes, liberális, szabadkőműves jelszavak arra is jók voltak, hogy eltereljék a figyelmet a magyarság nagy belső szociális, nép-egészségügyi, kulturális kérdéseiről, a fenyegető méreteket öltő amerikai kivándorlásról és az állandó keleti zsidó beszivárgásról.

A zsidó lapok ordító szenzációs címeikkel, idegfeszítő cikkeikkel, nagyszerűen megszervezett reklámjukkal magukra vonták a közfigyelmet. Példányszámuk ugrásszerűen emelkedett, ezzel együtt nőtt a tekintélyük és a hatalmuk, ami csak fokozta fölényüket és vakmerőségüket.

1910-ben egy újabb délutáni bulvárlap Az Est indult meg. A lap első számának megjelenését óriási reklám előzte meg. A lapindításhoz szükséges 500.000 korona tőkét a budapesti zsidó nagy kapitalizmus haladéktalanul rendelkezésére bocsátotta az alapító Miklós Andornak, aki előbb hirdetési ügynök, majd a Pesti Napló közgazdasági rovatvezetője volt. A szerkesztőség csaknem csupa zsidóból alakult meg (Molnár Ferenc, Kéri Pál, Adorján Andor, Pásztor Árpád, Palotai Hugó, Gerő Ödön, Lakatos László, Erényi Nándor, Pásztor Mihály, Salusinszky Imre, Seres László, Tarján Vilmos, Iveméry Simon, Szép Ernő stb.). A terjesztés alapos megszervezésével, folytonos reklámmal és néhány lényegtelen, technikai, tipográfiai újítás bevezetésével Az Est hamarosan számottevő sikert ért el.

Ugyanebben az évben megindult többszertendő előkészítő munka után a hazai szabadkőművesség hírhedt napilapja a Világ is, amely a kultúra, a tudomány, a humanizmus tetszetős jelszavaiba burkolva terjesztette az országban sátáni tanait.

A zsidó lapoknak elterjedtségük, tömegekre gyakorolt befolyásuk révén nagy volt a tekintélyük. Allamférfiaink, politikusaink pedig még a valóságos-

nál is többre becsülték a tömegek feletti hatalmukat. Ismerték ugyan a zsidó sajtónak hibáit, erkölcselenségét, meg is vetették, lenézték, de félték tőle. Ezért aztán a zsidó lapoknak szabad bejárásuk volt mindenkihez és mindenüvé. Aki elzárkózik előlük, azt hamarosan kikezdi, meghurcolják, megrágalmazzák, sőt tönkre is teszik. Aki nem tart fenn velük jó viszonyt, azt kizárják a közéletből, agyonhallgatják. Közéletünk szereplői akarva, akaratlan kénytelenek a zsidó lapok kegyeit hajhászni.

A zsidó sajtó útszéli hangja, lázító cikkei, durva modora, végül is a legközömbösebb politikusokat is gondolkodásra készíti. Nyilvánvaló volt, ha a sajtó szellem további elfajulásának megakadályozása érdekében nem történik valami, az ország a teljes erkölcsi és lelki anarchiába zuhan. Egyik-másik lap utcai terjesztési jogának esetről-esetre, hosszabb-rövidebb időre szóló megvonása nem bizonyult hathatós eszköznek. A sajtó lélekromboló és a radikális szabadkőműves zsidó szervezeteknek tömegforradalmasító munkája szóba került heves viták közepete a parlamentben is. Akadt független, bátor csak lelkiismerete szavára hallgató politikus, aki felemelte tiltakozó szavát a zsidó sajtónak és a radikális marxista agitációnak a keresztény kultúra és nemzeti hagyományok és eszmények szétrombolására irányuló aknamunkája ellen. *Polonyi Géza* — amikor bátor kiállásáért a zsidó liberális sajtó pergőtüzébe kerül — nyíltan kijelenti, hogy: amíg szükség lesz rá folytatom a harcot ama törekvések ellen, amelyek visszaélve türelmességünkkel, eddig titkos aknamunkát, most pedig már nyílt harcot folytatnak a kereszténység erkölcsi világnézete ellen és küzdeni fogok az ellen is, hogy egy *sájnálatraméltó módon túrt bevándorlás fenyegető hullámai úgy gazdasági, mint politikai téren elnyeléssel fenyegecssék saját hazájában a magyar fajt.*

„Magyarország csak mint nemzeti és keresztény állam maradhat fenn. Már pedig a törvényhozásban előterjesz-

tett «latok szerint . . . a keresztény erkölcsi világnézet ellen szervezett harc indult meg. Ezt fenyegeti az internacionális szociáldemokrácia, ezt fenyegetik a progresszív szabadkőműves páholyok, a szabadgondolközők cs ezt fenyegeti a veszélyes méreteket öltött bevándorlás.

Nem a jogosult, de a kötelező önvédelemnek szervezésére hívtam fel párt- és felekezeti különbség nélkül nemzetemet.

Aki úgy látja a veszélyt mint én, az követni fogja intő szózatomat, mert a nemzeti önvédelemnek ezen máris megkésített munkájában nem akadályozhat bennünket, hogy — sajnálatomra — *nagyobbrészen zsidók azok, akik ellen védekeznünk kell.*“ (Polonyi Géza: Védekezés.)

Végül is felmerült a sajtóviszonyok törvényes rendezésének gondolata. Természetesen a zsidó-liberális sajtó kézzel-lábbal tiltakozott, reakcióról és diktatúráról, a gondolat- és vélemény szabadság elnyomásáról kiabált szüntelenül. Holott valójában a Felelőtlen hazudozás és rágalmozás megrenszabályozásától felt, tudván, hogy ez a példányszám és a profit csökkenését jelenti. — A sajtóélet törvényes keretek és korlátok közzé szorításának szüksége általános érezhetővé vált. A nemzeti érdekeket szem előtt tartó politikusok pártállásra való tekintet nélkül sürgették a sajtótörvény megalkotását. Gátat kellett vetni a szabad és felelőtlen hazudozásnak és rágalmozásnak, tisztázni kellett a felelősség kérdését, rendezni kellett az újságírók jogviszonyát és egy sereg más kérdést is. Liberális-demokrata-szabadkőműves körök hiába fújták meg a harci kürtökét, hiába küldték százával a tiltakozó feliratokat és rendezték a tiltakozó gyűléseket, hiába vonultaták fel szegény Ady Endrét is — akkor még a „szent francia forradalom⁴¹ rögeszméinek bódult imádatába merült — aki a Gallilei Kör hivatalos közlönyébe a Szabadgondolat-nak a sajtószámába írott cikkét (Hadd jöjjön a sajtóabszurd.) ezzel a mondatokkal fejezte be: „Valóban siessenek a sajtótörvényekkel, a bűnös szándékok kiküldött pibékjei, hadd verődjék össze az a nagy tábor, amely a félig néma sajtó egy messzi szavából megérti, hogy van vi-

lágosság, lámpa és lámpavas“ — a sajtótörvény az 1914. évi XIV. t.-c. mégis törvényerőre emelkedett.

Sajnos félmunka volt csupán, a paragrafusok hézagai között bujkálva a destrukció zavartalanul tovább folytatta munkáját.

Jladd iktassunk ide még két névsort annak bizonyítására, hogy a destrukció kezdetének korszakában a budapesti újságírás és újságkiadás mennyire el volt zsidósodva. A Magyar Újságkiadók Szövetségének 1903-ban megválasztott választmánya a következő zsidókból állt:

Brody József (Neues Pester Journal), Falk Zsigmond (Ország Világ). Herz Adolf (Pester Lloyd). Hertzka Lotmar (Magyar Hírlap), Hevesi József (Magyar Szalon), Lenkei Zsigmond (Kakas Márton), Mérey Miksa (Neues Politisches Volksblatt), Vadnai Henrik (Pesti Napló), Wodianer Hugó (Budapest), Wolfner József (Új Idők), Zilahi Dezső (Esti Újság) Zilahi Simon (Budapesti Hírlap) Rajtuk kívül volt a választmánynak ő nem zsidó tagja is. arány 75% a zsidók javára. Az egyesület tisztikara a következő zsidókból állt: Zilahi Simon, Wolfner József, Lenkei Zsigmond, Herz Adolf. Nagel Ignác és Vadnai Henrik.

A Budapesti Újságírók Egyesületének tisztikara és választmánya 1912-ben a következő zsidókból állt: elnök Bródy Lajos dr., alelnökök: Gerő Ödön. Szatmári Mór, főtitkár: Purjesz Lajos, ellenőr: Kálnoki Henrik, ügyész: Fekete Ignác, könyvtáros: Timár Szaniszló, titkár: Roosz Kezsi, számvizsgálók: Bodor Zsigmond, Lusztig Pál, Pásztor Mihály, választmányi tagok: Agai Béla dr., Bede Job, Bethlen Oszkár dr., Bíró Lajos, Brody Miksa. Csergő Hugó dr., Diósv Béla dr., Friedrich Tivadar dr., Hacsak Géza, Hajdú Miklós dr., Heltai Ferenc dr., Ignotus-Veigelsberg Hugó, Kabos Ede, Katona Béla, Kőbör Tamás. Lándor Tivadar, Mandovszky Itikárd, Márkus Miksa, Molnár Ferenc, Ormos Ede dr., Pályi Ede dr., Rajna Ferenc, Sándor Mihály, Sárkány Béla, Schiller Henrik, Singer Zsigmond, Szilágyi Géza dr. A felsoroltakon kívül volt még 5-6 nem zsidó tagja is az elnökségnek és a választmánynak. Arányszám a zsidók javára kb. 80 %.

A világháború.

A zsidó liberális sajtó bomlasztó munkája következtében a világháború már fáradt, rezignált, feldőlt idegzetű társadalmat, főleg középosztályt talált

Magyarországon. Népünk nagyszerű életerejét mutatja, hogy a veszedelmes belső szociális feszültségek és a zsidó liberális sajtó lélekfertőző, elnemzetietlenítő, zsbasztó propagandája dacára erejének minden megfeszítésével igyekezett helytállni a világégésben.

Mi lett volna a sajtó feladata e nehéz időkben?

Az, hogy önbizalmat ébresszen, józan megfontolásra kitartásra buzdítson. A zsidó sajtónak azonban a háború is csak üzlet volt. Valósággal kultuszt űztek a háborús közhangulatból. Ellenfeleinket fölényes, vállvcregető cikkekben intézték el, ezzel mindjárt vérmes reményeket keltettek fel a tömegekben a háború befejezését illetően. Ugv írták a szerkesztőségekben meglapuló kis újságzsidók a nagy háborúról, mintha az csak egy kis duhaj nekirugaszkodás lenne, mintha csak egy kis virágos, nótás, virtuosos csetepatéről lenne szó. A józan hang a budapesti zsidó sajtóból teljesen hiányzott. Az újságok valósággal felszították a tömegszenvedélyeket és hamis vágyakat, reményeket ébresztettek. A felelősségérzet teljesen száműzve volt a sajtóból. Fő az üzlet, a nagy példányszám. Mit törődtek ők a bekövetkező csalódással, kiábrándulással és az ezek nyomában jelentkező fásultsággal és levertséggel. Mint ahogy később a háború szükségszerű elhúzódásával, a hadiszerencse váltakozásával, a gondokkal és nélkülözésekkel együtt mindezek jelentkeztek is.

Később, amikor a nélkülözések, a megpróbáltatások nyomán a levertség jelei voltak észlelhetők, amikor csakugyan bátorításra, biztatásra, a lelki-erők végsőkig való felfokozására lett volna szükség, amikor a sajtó ilyen magatartással talán megnyerhette volna számunkra a világháborút — akkor a budapesti lapokban egyszerre új hang, új szellem jelentkezett. Akik nemrég még hetyke fölényel intézték el összes ellenségeinket, most előbb a sorok közé rejtve, utóbb egészen nyíltan azt írták, hogy céltalan, kilátástalan és felesleges minden erőfeszí-

tés. Béke, béke kell minden áron. Fel kell hagyni minden ellenállással.

Szinte szóról-szóra ugyanazokat a gondolatokat terjesztik az itthoni fáradt és kimerült tömegek között, mint amelyeket az ellenséges sajtópropaganda a frontokon katonáink között.

Csodálatosképpen a budapesti zsidó sajtó — ez a szellemi bacillus gazda — óriási példányszámban kijut a frontokra is, elkerül egész az első vonalakig, hogy ott milyen hatást vált ki katonáink lelkében, arról itt felesleges beszélni.

A radikális-forradalmár zsidó újságírókörök úgyérezték, eljött az ő idejük. Eljött az a pillanat, amikor semmit se veszhetnek, amikor mindent megnyerhetnek. Minden erejükkel sietették a bomlást, a széthullást, a zűrzavart. A forradalom, az összeomlás, az anarchia sötét árnyai már itt settenkedtek körülöttünk. Most valóban csak egy mélységes nemzeti felelősségtudattól áthatott sajtó menthette volna meg a helyzetet. A sajtó azonban idegenvérű, hiú, nagyképű szájhősök, félművelt, lelkiismeretlen kalandorok kezében volt.

Hogy a háború kitörésétől a harmadik-negyedik esztendőig milyen hangulatváltozáson ment át a radikális-zsidó sajtó, annak, szemléltetésére ide iktatunk egy-két szemelvényt például Az Estből:

1914. szeptember 4. „Csak még egy kicsit szorítsuk fiúk! Izom ne lankadjon, lélek ne csüggedjen, még egy roham és fenn vagyunk a romok ormán, vert seregek halmán magyarok győzelmén ... De ez az áthatlan füst gomolyog nemzetünk jövőjén is és minden pillanattal, amelyet csatamezőn megálltok egy-egy évszázad fényesedik ki jövőnkben. Most van a magyarság nagy Péter Pálja, vágjuk a rendet éjjel-nappal, majd kialusszuk a fáradtságunkat a téli békességben.“

1917. decemberében már így ír *Az Est*: „Le a téli háborúval! Le a téli háborúval, elég volt a kertelés, a hallgatás, a bürokratizmus tehetetlenségéből, *éljen a béke és a népek testvéri egyesülése*. Szégyen, aljasság, az utókor átkának kihívása, a jelen becsületének elvesztése minden nép számára, amely a végre kínálkozó alkalmat elszalasztja, vagy vakon elhárítja és gyáván, bután hagyja uszítani

magát. A béke ez egyszerű alakjában kell találkozni a népeknek. Le a téli háborúval!”

Ezerkilencszáztizennyolc kora tavaszától a budapesti zsidó redukciókban már egész komoly formában latolgatták a rövidesen bekövetkezendő forradalom esélyeit. A lapok szellemi irányítása már egészen át ment egy sötétlelkületű, mindenre elszánt szervezeti maffia kezébe.

1918. október.

Amire a borzas tinta zsidók nemrég még legmerészebb álmukban sem mertek gondolni, az most bekövetkezett. A külvárosi csöcselék és az ehhez csatlakozó gondolkodásra képtelen bámész tömeg egy pár katona szökevény és megrögzött gonosztevő segítségével — egy forradalmi paródia keretében — kezükbe kerítették az állami és politikai hatalmat. Magyarország sorsának irányítása szélhámosok, kalandorok és felelőtlen, tehetségtelen törtetőkhöz kerül. A redakciók eddig ismeretlen, névtelen kis zsidó lovagjai most mind előre furakodnak és forradalmat előkészítő érdemeikre hivatkozva helyet követelnek maguknak — még hozzá valami jól jövedelmező előkelő hatáskört, megbízatást — a demokrácia, a pacifizmus most felragyogó napja alatt.

Az őszi rózsás csöcselék-lázadás győzelme után a vezető helyeket feltűnően nagy számban foglalják el zsidó toll forgatók. Egyedül a Nemzeti Tanácsban nem kevesebb, mint kilenc zsidó újságíró található: Garami Ernő, Kunfi Zsigmond, Weltner Jakab, Pogány József, Purjesz Lajos, Hatvány Lajos báró, Biró Lajos, Szende Pál, Jászi Oszkár. Az újságíró szakszervezet elnöke Göndör Ferenc, a sajtófőnök Gellért Oszkár, külügyi osztályfőnök Ilerczeg Géza, a külföldi propaganda irányítója Kéri Pál, az újságíró szervezetet a Nemzeti Tanácsban Magyar Lajos képviseli. A felsoroltak egytől-egyig mind zsidók.

Az októberi „forradalom“ legtevékenyebb, leghangosabb, legszélsőségesebb szereplői a fővárosi la-

pok szerkesztőségeiből kerülnek ki. Ezek a zsidók most a bomlás, a pusztulás, a zűrzavar közepette szemmel láthatóan elemükben vannak.

A „forradalom“ sajtófőnökének, Gellért Oszkár-nak — a Pesti Hírlap korábbi katonai és harctéri rovatvezetőjének szerkesztésében — és a Légrády testvérek kiadásában — jelent meg annak idején: „A diadalmas forradalom könyve“. Ebben 75 író és újságíró mondja el boldog és mámoros önvallomását a dicsőséges „forradalom“ról. A hetvenötből közel hatvan zsidó. Érdeemes volna idézeteket közölni ezekből az őszinte megnyilatkozásokból, mert bennük a zsidó radikális-marxista újságírók érzés- és gondolatvilága leplezetlenül áll előttünk. Az uralomra jutottak, a célhoz érkezettek fölényes, diadalittas, újjongó érzése hatja át az önvallomások minden sorát. (Az egyik képmelléklet ezt a címet viseli: újságírók a forradalomban. Ezen a lapon a következő arcokat találjuk: Magyar Lajos, Hatvány Lajos, Kéri Pál, Purjesz Lajos, Pók Ödön, Gábor Andor és Göndör Ferenc. Valamennyi zsidó.) Sajnos e tanulmány korlátozott terjedelme nem ad módot szemelvény sorozat közlésére, mutatóul ide iktatunk néhány sort Lakatos (Kellner) László írásából, amelyben elmondja, hogy ki és mi csinálta a forradalmat:

„A magyar forradalom vezére, tehetsége a nép volt. A pesti nép, a pesti utca, a pesti kávéház, a pesti piac, a józsefvárosi katona, az óbudai matróz, a hírlapíró az Ott-honból és Gallilicista diákok. Ez a forradalom nein volt nagyképü, nem utánzóit senkit, nem plagizálta sem a latinokat, sem a franciákat, sem az oroszokat. Ez Pest volt az ideges szívverésével, a csúfondáros észjárásával. *Megmondjuk: itt a pesti vice győzött, az ötletesség, a szatíra, az a tiszteletlen és senki és semmi által meg nem főzhető, tiszta racionalista észjárás, amely már tíz-húsz éve dolgozik itt sajtóban, kávéházban, kabaréban, színházban és felszabadította és forradalmasította az emberek gondolkodását*“

Amit Lakatos László kevés szóval oly ügyesen és találóan körülírt, ami Pestnek és a pesti embernek lelkületét tíz-húsz év alatt a vice, a szatíra, a tisz-

teletlenség, a piszok felkavarásával, a mocsok feltúrásával és felmagasztalásával egészen átalakította és cinikussá tette, nem volt egyéb, mint a gettószellem, amely elöntötte és maga alá temette a főváros népét. Es önnek a gettószellemnek terjesztésében a zsidó újságoké és újságíróké az oroszlárész.

Aligha van sajtó a világon, amely aljasabban és hitványabban viselkedett, mint az októberi összeomláskor — egy-két lap kivételével — a budapesti. Nemcsak a radikális-marxista, de a liberális polgári lapok is, amelyek pár hónappal előbb még nem győzték hangsúlyozni a királyhoz, az alkotmányhoz, és a kormányhoz való rendíthetetlen hűségüket, most egyszerre ízléstelen és émelyítő, hangon rajonganak a forradalomért. Valósággal túllicítálják egymást a forradalom feldicsőítésében. Vitába kezdenek egymással arról, hogy melyiknek volt nagyobb érdeme az októberi csöcseléklázadás előidézésében.

Az Est 1919. február 28-án a Népszavával vitázva így ír:

„Válasz Az Est rágalmazóinak. A Népszava megint beleköt Az Estbe ... És Az Est a következőképp védekezik ... A háború alatt ha kicsit is szabad volt a hangunk, folyton a békét követeltük és hogy a békét segítsük, az ántántot is csak akkor támadtuk, ha vezetőitől békeellenes nyilatkozatokat olvastunk.

Üldöztük a hadvezetőséget, a külügyminisztert és az egész diplomáciát.

Konrád és a német vezérkar nein egy átiratát találhatja meg a mai kormány a levéltárakban, amelyekből ki-dortll, hogy milyen makacssággal követelték állandóan Az Est megszüntetését.

Elsők voltunk, akik megtagadtuk az engedelmisséget a volt kormányoknak és cenzúráhatóságaiknak.

A forradalomban nem a bújkálók között voltunk. Az első sorokban álltunk . . .“

1919. február 22. számában ugyancsak Az Est, Kun Hélát félholtra verték a rendőrök című cikkében a riportírás összes ravasz mesterfogásainak segítségével törekszik rokonszenvet ébresztetni a kommunista vezérek iránt.

1918. november 8-án ugyancsak Az Estben jelentek meg a következő emlékezetes sorok: „Kormányunknak, nemzetünknek és mindenkinek, aki csa itt élni és boldogulni akar egy közös és leghőbb vágya az, hogy minél

hamarább pusztuljon szemünk előtt, ami a háborúra első-sorban emlékeztet: az uniformis.¹¹

Hogy mennyire hazug, képmutató volt Az Est magatartása történelmünk egyik legválságosabb, legkritikusabb esztendejében, arra jellemző, hogy 1918. február 21-én A király szvíe című cikkében áradozó hangon ír IV. Károlyról, akit bölcs és jó királynak nevez. Ugyanezen év októberében már csak a grófok királyának nevezi őt. November 3-án pedig ezeket írja: „Meggzúnt tehát az a veszedelem, hogy császári birodalmát és császári koronáját elvesztett Habsburg Károly s főhercegi családjának egész légiója a mi nyakunkba szakadjon s hogy a világ szégyenére Magyarország legyen utolsó menedékvára a népelnymó zarnok-ságnak.¹¹

1918. november 30-án: „Ez a nap! az élet szü-letése napja! Egy sóhajnyira van csak mögöttünk az a reggel, amikor még halottainkon sírva, sebeinken nyöszörögve béklyóinkban reszketve egy Habsburgot koronáz-tunk és ezen a reggelen, ebben a koronázó városban ki-kiáltjuk a magyar köztársaságot.

Kikiáltjuk, amit elitét ajkaink mögött csak betegen suttothattunk es eszelős fájdalommal gondolhattunk, csak némán, mint az Isten álmait. Kikiáltjuk, hogy nincs Isten kegyelméből való személy, ki egy országon uralkodjék, ki-kiáltjuk, hogy nincsen, nincsen senki, ki hiú születésének szerencséből a nyakunkra üljön és úgy görnyessze egye-nes hátunkat és úgy futtasson bennünket, amerre neki jól esik. Nincsen, nincsen örökölt rang és örökölt hatalom, amely tiszteltesse magát, mint ékesített bálványt és áldoz-tathaseon magának engedelmeskedéssel, hizelkedéssel, os-tobasággal és lehetetlen emésztő gyönyöröszéggel.

Gyönyöröszéges nap, isteni megváltás! Előre magyar köztársaság!¹¹

Más alkalommal „Magyarország — Népköztársaság¹¹ című cikkében ezeket írja Az Est: „Meggzületett a magyar köztársaság! Nem kellett a fegyverek erejével ledönteni a régi alkotmány bástyáit. A magyar alkotmány rendi szer-kezetének utolsó maradványai tűntek el ezzel az életből.¹¹

„A képviselőház utolsó ülése“ cím alatt szó szerint ezeket olvashatjuk: „Nyolc évig terpeszkedett rajtunk egy konzervatív reakció s é. Most itt zszibong alatt-tunk gyönyörű haldoklásában.

Végre kimúlt, hogy holtteteméből kivirágozzék a sza-badság, testvériség, egyenlőség csodálatos virága: a köz-társaság.

Íme így festettek húsz évvel ezelőtt a jogfolytonosság, az ősi alkotmány mostani megfélemlíthetetlen héber tinta-lovagjai.

De az ú. n. liberális-polgári sajtó se viselkedett sokkal különbül. A Pesti Hírlap 1918. november 1-én „Győzött a Nemzeti Tanács forradalma“ cím alatt ezeket írja: „A Magyar Nemzeti Tanács — három hét előtt a Pesti Hírlapban írtuk le először, hogy meg kell alakítani Magyarországnak ezt a törvények fölött álló végrehajtó hatalmát s ez az írás ma már a magyar hírlapirodalom történetének lapjaira tartozik — a Magyar Nemzeti Tanács huszonnégy óra alatt az ország szívében lévő magyar katonaság segítségével kezébe vette a végrehajtó hatalmat Magyarország felett egy nagyszerű és vértelen forradalom útján, örök diadalára a magyar elszántságnak és a világ-demokráciának.“

Tisza István meggyilkolásakor a polgári liberális Pesti Hírlap a következő jellemző sorokat írja . . . örökre kihült egy ajak, mely annyiszor torzult gúnyos mosolyra... Tisza halott; neki talán jobb Így és az ország megszabadult egy ellenforradalom kísérletétől . . . ítéletet sajnos nem a szervezett forradalom hajtotta végre, hanem a felelőtlen egyéni szenvedély.“

A legvadabb és leggyűlölködőbb hangja persze a marxista emberszeretet és világtestvériség szócsövének a Népszavának volt. Nap-nap után nyíltan erőszakosságokra, támadásokra izgatta a szenvedélyektől amúgyis túlfűtött tömegeket. 1919. február 7-én a következő felhívást intézi olvasókhoz: „le kell bunkózni a szemtelenkedő, pimaszkodó ellenforradalmárokat.“ Február 21-én azt követeli, hogy a sajtószabadság védelme érdekében meg kell akadályozni az ellenzéki sajtó megjelenését.

Végül hadd idézzünk még egy hangot az októberi demokrácia zsidó sajtó kórusából: Egy Robert Oszkár nevű zsidó sajtó nagyság lapjában a „Város“-ban jelent meg a „Golyót és bitófát“ című cikk, amely röviden és kertelés nélkül kijelenti: „Követeljük végezzék ki, akasszák fel, vagy lőjjék agyon: (következik 16 politikai, egyházi és más közéleti vezető ember neve). Halált akarunk a bűnösökre! Vesszenek! Lógnanak! Gebedjenek!“

Ezek a hangok csalhatatlan előjelei voltak már a magyar nemzeti társadalomra — ha volt akkor ilyen egyáltalában — 1919. március 21-ével rázúduló újabb megpróbáltatásoknak.

A vörös rémuralom.

A magyarországi bolsevista szervezkedés megindítói, a propaganda irányítói csaknem kivétel nélkül eddig ismeretlen nevű kis zsidó újságírók voltak. A vörös rémuralom előkészítésében az oroszlan-

rész a budapesti és vidéki redukciókban meghúzódo tehetégtelen, félművelt, törtető, nyughatatlan természetű radikális-marxista újságírókat illeti. Közülük egyik-másik orosz fogságba kerülve, ott nemcsak teleszíta magát bolsevista tanokkal, hanem ezek terjesztésére nézve alapos kiképzésben is részesült.

Maga Kun (Kohn) Béla is — a hazai bolsevista mozgalmak kezdeményezője, később a proletárrémuralom feje — háború előtt Nagyváradon, Kolozsváron újságíróskodott, rövid ideig a Budapesti Napló szerkesztőségében is dolgozott. Újságíró volt Szamuely Tibor is. Ez a szadista véreb, akinek kezéhez annyi ártatlan ember vére tapadt. A proletárdiktatúra szűkebb vezérkarában még a következő zsidó újságírókat találjuk: Pogány (Schwarz) József, Alpári Gyula (Adler Mózes), Kunfi Zsigmond, László Jenő dr., Szabados (Freistadt) Sándor, Kalmár (Kohn) Henrik, Vince Sándor, Bíró Dezső, Vágó Béla (kiadóhiv. tisztv.). A rémuralom hónapjaiban a hatalom valójában tíz ember kezében összpontosult. A tizből nyolc volt zsidó és e nyolc közül hat újságíró (Kun, Szamuely, Vágó, Lukács, Pogány, Alpári). Hogy a bolsevizmus előidőzésében és a csöcselékdiktatúrában a zsidó sajtónak és a zsidó újságírónak milyen szerepük volt, azt ez a tény magában véve is eléggé megvilágítja.

De adjuk át a szót a kortanúknak, akiknek alkalmuk volt közvetlen közlről látni az eseményeket.

Szabó László dr. — igazán nem tartozik az antiszemita szélső nacionalista táborba — A bolsevizmus Magyarországon (A proletárdiktatúra okirataiból) című kis könyvében az újságírók és a sajtó bomlasztó szerepéről többek közt ezeket írja:

„A proletárdiktatúrának hatalmas segítője volt a sajtó. A „Budapesti Újságírók Szabad Szervezete“ körében már november végén agitáció folyt a kommunizmus érdekében: egyes szerkesztőségekben nagy számmal voltak kommunista újságírók . . .

A sajtó terén a bolsevizmus, a proletárdiktatúra nem március 21-én kezdődött, hanem gróf Károlyi erőteljes és sikeres támogatást nyújtót neki már jóval előbb. A kormány intencióinak megfelelően féktelen szenvedélyességgel hajszolta bele magát és az egész magyar sajtót a bolsevizmusba az Újságírók Szabad Szervezete. Előljárt a hajszában a szervezet vezére Göndör Ferenc (Krausz Náthán).

A liberális Gratz Gusztáv az általa szerkesztett ugyancsak „A bolsevizmus Magyarországon“ című munka bevezetésében rámutat arra; hogy a forradalmi közhangulat kialakulásában, megteremtésében főrésze volt a sajtónak, amely oktatás és bírálat helyett kizárólag izgatott. Ugyanennek a munkának a sajtóval foglalkozó fejezete megállapítja, hogy a bolsevista veszély már évek óta itt lappangott közéletünkben. A sajtó terelte a bolsevizmus irányába a fejlődést. Újságjaink már a háború előtt a bolsevizmus előkészítésén dolgoztak. A fővárosi újságírók jórésze a magyarságtól távol álló idegen elemekből került ki. És ezek az elemek a magyarsággal szemben ellenséges indulattal voltak telítve. A sajtónak ezekből a bevándorolt munkásaiból hiányzott a legegységesebb nemzeti felelősségérzet. Érthető, ha a hadsereg, az egyház, a kormány, a nemzet és minden ellen lázítottak, ami tekintély. Az októberi forradalomban pedig már benne voltak a bolsevizmus csirái.

A proletárdiktatúra alatt a sajtóügyeket kizárólag zsidók irányították. Volt egy ötös — illetve, egy szőkébb háromtagú sajtódirektórium. Az elsőnek Göndör, Magyar, Gábor, Pók Ödön és Bródi voltak a tagjai, a másodiknak Göndör, Gellért, Herczeg Géza. Az újságírók nagy többsége előtt nem volt ellenszenves a bolsevizmus. Göndör Ferenc szerint az Otthon körnek díszes szerep jutott a forradalomban. A lapok megjelenését a tanácskormány betiltja ugyan, az újságírók azonban továbbra is kapják fizetésüket. Később, mikor az a terv merült fel, hogy

a nem foglalkoztatott újságírókat vidékre küldik mezei munkára nagy lesz a méltatlankodás és nyíltan kitör az elégtelenség. A vörös Újság másnap dühöshangú vezércikkben inti mérsékletre a háborgó újságíró kedélyeket.

A proletárdiktatúra alatt tulajdonképpen csak négy sajtótermék jelent meg: a Népszava (szerkesztők Garami, Weltner), Vörös Újság, Világszabadság és a Vörös Katona.

Jóízlésünk tiltja, hogy ennek a vörös sajtónak hangját, stílusát idézetekkel szemléltessük. A marxizmus tanainak és elméleteinek elvont, legtöbbször zűrzavaros, értelmetlen magyarázgatásain, továbbá munkástanácsi párt- és szakszervezeti híreken és népbiztossági rendeleteken kívül a lapok minden sorát vad gyűlölet, mocskos gyalázkodás, a szenvedélyek felszítása töltötte ki a középosztály, a nemzeti eszme, az egyház, a kereszténység és a papság ellen. Március 28-án a Népszava ezeket írja: „az egyház volt mindég a főcinkosa rabszolgatartó kapitalizmusnak“ majd pár sorral odébb „az iskolákban a legsötétebb és a legbódítóbb dogmákkal tömték a gyerekeket, folytatva lélekgyilkos munkájukat a templomok prédikációs székeiben . . . most a proletár ököl lecsapott és elkergette a gyerekek mellül a léleknyomorító fekete kísérteteket és fekete tanokat.“

A Vörös Újság állandóan azon siránkozik, hogy még mindég kevés burzsoa vér folyt. Kevés ellenforradalmárt végeztek ki ahhoz, hogy „a rémület üdére nyomása ülj meg a lelkeket.“

Az ellenforradalom — Elmarad a leszámolás.

Az aléltságból magához térő, a söpredéket és az élőködő gonosztevőket nyakáról lerázó, a romokból lassan feltápáskodó, nacionalista magyar társadalom pusztulásának, szégyenének és mélyrezuhanásának okait és okozóit keresve — a saját

bűnein, a saját mulasztásain kívül — sok egyéb között a radikális-liberális zsidó sajtó belső lelki-, szellemi-, erkölcsi erőinket szétromboló, évtizedes nemzet bomlasztó tevékenységére is gondolnia kellett. Meg kellett látnia, hogy a magyar tragédia előidézésében az erkölcsi rothadásban és a nemzeti elerőtlenedésben a fővádlott a teljesen elzsidósodott budapesti sajtó. Meg kellett látnia, hogy egy tőlünk vérben és szellemben teljesen idegen, sötét, mindenre elszánt lelkületű sajtó maffia garázdálkodott közöttünk, amelyet olthatatlan gyűlölet és a rombolás perverz dühe fűtött. Tisztában kellett lennie azzal is, hogy ezeket az idegen fertőző sajtógócokat, ezeket a szellemi bacilusgazdákat könyörtelenül ki kell irtani a magyar közéletből, mert további megmaradásuk újabb nagy veszélyeket rejteget magában,

A tömegek úgylátszik ösztönszerűen is megéreztek a zsidó sajtó felelősségvönásának nagy fontosságát. Minden propaganda, előkészítés vagy szervezkedés nélkül is országszerte viharos lefolyású hatalmas tömeggyűlések és tüntetések követelték a zsidó sajtó bűneinek sürgős számonkérését és hathatós megrendszabályozását. Ezeknek a tömeg megmozdulásoknak érzelmeit és hangulatát híven visszatükrözik a magyar fajvédelem fanatikus apostolának, Prohászka Ottokár püspöknek egy ilyen sajtógyűlésen elmondott beszédéből alább idézett szavai:

„Látom, hogy a tüntetést az undor és az utálat váltotta ki annak megtapasztalásakor, hogy mivé lesznek eszmék és eszmények, szabadságok és legnagyobb kincsek egy hazátlan tinta kuli had mocskos kezel közt. Irttem, hogy a nemzet is, mint minden szerves test, önkénytelen reflex mozdulatokkal védekezik a hátbatámadás, a tordöfés, a lezuhanás ellen, hogy természetszerűen fölsikolt, amikor gazok rongyosra vetkeztetik, mikor ellenségeinek kiszolgáltatják s a söpredéket és a forradalom szennyvizét úrrá lenni segítik a jogrend — oh a féltett jogrend — és a szabadság — az a krokodilus könnyeikkel megsiratott szabadság — felett.

Értem azt is, hogy a nemzetnek az a tisztességes része, amelynek még ki nem szúrták a szemét paragrafusokkal és meg nem tévesztették életösztüzeit a „szabad-

ságot“ főleg a sajtószabadságot mindenki számára követelő holdkóros frázisokkal felelősségre akarja vonatni azokat az orgánumokat, amelyek bomlasztó munkájának az államot, a vallást, minden rendet, a sajtószabadságot is lábaltipró garázdálkodásának köszönhetjük a patkányforradalmat. Jól teszik, hogy ezt követelik, mivel bizonyos igaz, hogy mindez a baj csak a lelkiismeretlen zsidó sajtó révén szakadt reánk.“

Az izzó és elkeseredett tömeghangulat ellenére a zsidó sajtóvezéreknek a hazai nagykapitalista tényezők és a nemzetközi zsidó szervezetek segítségével sikerült a fenyegető veszélyeket elhárítaniuk. Két újság látszat-betiltására került sor csupán (Világ, Az Újság). Rövid idő múlva más név alatt mindkét lap újra megindulhatott. Továbbra is zavartalanul megjelenhetett például a Népszava, a kommunista párt hivatalos szócsöve. Itt-ott egyik-másik gerincesebb, keménykötésű főszerkesztő járása területéről kitiltotta a liberális lapokat, de rendeleteiket felettes hatóságaik hatálytalanították. A tömeghangulat levezetése céljából rövid időre néhány zsidó lap utcai terjesztési jogát megvonták. Ezeket a megtorlásokat azonban nem a forradalmi bűncselekményekért, hanem az ellenforradalomról terjesztett és a külföld által is átvett hazug rémhírek miatt fogatosították.

A tömegakaratra hivatkozva és a tömegelőre támaszkodva akkoriban egy céltudatos, széleslátókörű sajtópolitikával rendet lehetett volna teremteni a budapesti zsidó újságdsungelben. A sorozatos állam- és nemzetellenes bűncselekmények címen szinte az összes radikális-liberális lapokat be lehetett volna tiltani, helyettük új, modern, magas színvonalú és izig-vérig magyar szellemű lapokat kellett volna indítani. Az ellenforradalom tragikuma az volt, hogy az élre került emberek vagy szűk látókörűek, megalkuvók, alkalmazkodók voltak, vagy pedig eszmékben, tervekben, elgondolásokban szűkölködtek, akiket nem annyira tudásuk, rátermettségük, mint inkább jószerencsájük és könyökük sodort a vezető helyekre. A sajtópolitika irányítói is

vagy régi liberális beidegzettségű emberek, vagy szürke bürokráták voltak, akik nem tudtak mit kezdeni a rájuk váró óriási feladatokkal. Egyszerűen hagyták menni tovább a dolgokat a maguk útján.

A számonkérés tehát elmaradt. A Károlyi és Kun Béla korszak sajtóvezérei és leglármasabb sajtóbocherei csapatostul szöktek át a határokon. Ki Bécsbe ment, ki Prágába, ki egyenesen Moszkvába, a legtöbben pedig a megszállott területek szerencsétlen, jobbsorsra érdemes magyarságát boldogították. Itt ellenségeink zsoldjába szegődtek és az ottani magyarság lelki megmérgezésének aljas szerepét vállalták magukra.

Az ellenforradalom másik, semmivel sem kisebb mulasztása az volt, hogy felülről kezdeményezett, irányított és támogatott nacionalista sajtópolitika hiányában nem születhetett meg egy életerős, hatalmas — a több évtizedes múlttal rendelkező liberális zsidó sajtóval a siker reményében versenyezni tudó — nemzeti sajtó.

Sok jó szándék, igyekezet, még több lelkesedés nyilvánult meg különféle napi- és hetilapok megindításában. A hiányos pénzügyi megalapozottság, a „közgazdasági tényezők“ támogatásának hiánya, a gyenge propaganda, a terjesztés felületes megszervezése, valamint a magyar közvélemény szalmaláng lelkesedése következtében ezek a lapok — a zsidóság és a zsidó liberális sajtó cseppet sem titkolt gúnycacaja közepette — sorra kimúlnak. Ez lett a sorsa a Népakaratnak, a Hazánknak, A Népnek, a Szózatnak és a Magyar Újságnak is.

A keresztény-nemzeti felbuzdulásnak a sajtó terén elért egész eredménye a Központi Sajtóvállalat és ennek két napilapja — a régi Alkotmány helyébe lépő Nemzeti Újság és Milotay hetilapjából átalakult Új Nemzedék — lett. Ezeknek a lapoknak alapjait Bangha páter és Prohászka püspök fáradhatatlan sajtóagitációja igazában már a forradalmak előtt megteremtette. Sajnos a lapok irányításában

és persze tartalmában is hamarosan liberális befolyások érvényesültek. Az ismertnevű, harcos keresztény újságírók helyét zsidó liberális lapok munkatársai foglalták el. Ezek a dolgok az öntudatos nacionalista közvéleményben akkor nagy visszatetszést és méltatlankodást váltottak ki. Végeredményben a K. S. V. lapokon kívül az ellenforradalmi időkből csak Milotay István később megindult Magyarsága mutatkozott időtállóan.

E korszak sajtótörténetét vázolva meg kell emlékeznünk gróf Bethlen Istvánnak a Tesz akkori elnökének 1921. február 22-én kelt és az illetékes kormánytényezőkhöz eljuttatott memorandumáról, amely a következő címet viselte: „Emlékirat a sajtókérdés rendezése tárgyában.“ Ennek az érdekes emlékiratnak tartalmát a következőkben ismertetjük:

A közelmúlt eseményei teljesen kizárják a destruktív sajtó jóhiszeműségét. Ennek a sajtónak a fegyvere ma is az — álarc alatt — ami volt eddig: a tekintély lejáratása, osztálygyűlölet szítása, az uszítás, Istent tagadó és a nemzetet tagadó tanok elhintése. A külföldön tomboló rágalmazó hadjárat támogatása által és hamis hírek terjesztése útján folyik a lázító munka.

A Társadalmi Egyesületek Szövetségének felfogása szerint független, legfelsőbb sajtóbíróság felállítása szükséges, amelynek kiküldése a törvényhozás útján volna eszközöndő. Éz a sajtóbíróság vizsgálná felül pártatlan szigorúsággal, de egyben irgalmatlan lelkiismeretességgel valamennyi forradalmi újság szerepét.

A bíróság által kiszabható büntetések a következők volnának:

1. Egyes vétkes újságíróknak az újságírásból való kizárása.

Ha az ilyen kizárt újságírót bármely újság újból alkalmazná, az alkalmazó lapvállalat súlyos büntetés alá esik.

2. Pénzbüntetés. Ez mint fő és mellékbüntetés száz-ezer koronától öt millió koronáig terjedne.

3. A lap nevének megvonása. Ez esetben a lap csupán teljesen új névvel jelenhetne meg, amely az eddigi névtől eltérő írású és a sajtóhatóság jóváhagyását is elnyerte. Ez a közönséget is megnyugtató, mert a gyűlölt lap nevével nem lenne többé találkozása.

4. A megjelenésnek és a terjesztési engedélynek bizonyos időre való megvonása.

5. A lapvállalat vagyonának az államra való hárítása

abban az esetben, ha az újság működése egyenesen a forradalmak felidézésére irányult, vagy államellenes izgatást, illetve olyan bűncselekményeket követett el, amelyek ki-merítik a felségsértés, a hűtlenség, vagy a Btk. 173. paragrafusában foglalt bűncselekmény tényálladókát.

A Társadalmi Egyesületek Szövetségének jelenlogi memoranduma és a hozzácsatolt javaslat intő példa kell, hogy legyen a kormány részére, hogy a kérdés megoldása már nem tűr halasztást. A Társadalmi Egyesületek Szövetsége és az összes hozzátartozó egyesületek kérik a kormányt, hogy ne hagyja elhaladni az utolsó pillanatot és tegye meg a döntő lépést egyrészt a destruktív sajtóval szemben, másrészt az új sajtótörvény megalkotása céljából.

Mire az emlékirat eljutott a miniszterelnökségre, addigra Bethlen István gróf lett már a miniszterelnök. Ügylátszik azonban, hogy a miniszterelnök Bethlen nem értett egyet a Tesz elnök Bethlennel, mert a forradalmi zsidó sajtó felelősségre vonásának ügye egyszer és mindenkorra lekerült a napirendről.

A konszolidáció.—

A zsidó-liberális sajtó másodvirágása.

Ahogy átcsúszik a politikai vezetés a háború, illetve a forradalmak előtti liberális közéleti garnitúra kezébe, ahogy utolsó hullámai is elülnek az ellenforradalom nemzetlelket felkavaró viharának, ahogy mindinkább kurzussá torzul a kereszténynemzeti irányzat, úgy szerzi vissza régi hatalmát és befolyását, a budapesti zsidó liberális sajtó. Az ú. ii. keresztény nemzeti óra idejében és a keresztény-keresztényen kigazda földműves és polgári párt uralma alatt az igazi harcos keresztény-nacionalista sajtó és publicisztika ellenzékbe szorul és a rendszer legbuzgóbb, leglelkesebb támogatói az egykori forradalmi lapok lesznek. A konszolidáció a maga egész politikai, közéleti, szellemi vezérkarával bevonul a liberális zsidó lapok szerkesztőségeibe. A jámbor keresztény olvasó, aki nem volt beavatva a magas politika rejtélyeibe, sűrű fejcsóválások közepette vette tudomásul ezt a dolgot. Nem tudta mitévő legyen. A keresztény lapokat támogassa — vagy a „keresztény“ politika előkelőségeinek cikkeit olvas-

sa. A két dolgot sehogyse tudta összeegyeztetni. A forradalom előkészítésében vezető szerepet játszó zsidó liberális lapok a konszolidáció félhivatalos lapjaivá lettek. 1927-ben például a Pesti Napló a következő munkatársakkal dicsekszik:

— Gróf Almássy Imre, gróf Andrássy Gyula, gróf Apponyi Albert, Balogh Jenő, Baltazár Dezső, Berzeviczy Albert, Dréhr Imre, Erődi Illarrach Béla képvis., Farkas Elemér képvis., Gál Jenő képvis., Gaál Gaszton képvis., Hermann Miksa- ny. min., gróf Klebelsberg Kuno, Lingauer Albin képvis., Lukács György ny. min., Mayer János, örgróf Pallavicini György, Pesthy Pál, Puky Endre a képvis. ház alnlnöke, Purébl Győző tanácsnok, Rakovszky Iván ny. min., Rákosi Jonó, Kipka Ferenc, Szcitovszky Ééla beltigymin., Schober Béla a Nemzeti Bank igazg., Sztrache Gusztáv főügyész, Ugrón Gábor ny. min., Vary Albert koronaü. h., Vass József népj. min., Zichy János gr. ny. min., Zsitvay Tibor a képvis. ház elnöke.

Komoly, tekintélyes politikusok nyíltan helytelenítették keresztény közéleti előkelőségeknek zsidó lapokban való szereplését (Ernszt Sándor: A zsidó sajtóban fényes katolikus férfiak nevét olvashatjuk, mint ünnepi cikkírókét. Ezt szégyeljük és azt kell mondanunk, hogy árulás a katolicizmus ellen, ha valaki zsidó újságba ír.).

A konszolidáció sajtóviszonyait Szekfü Gyula a következő sorokkal jellemzi:

„Hírlapirodalomban, színházban továbbra is. a légi-budapesti kultúra érvényesült s a Trianon-utáni antiliberális korszakban mehetett végbe, hogy a progresszivitás és az októbrizinus vezető hírlap tulajdonosa megsokszorozhatta tevékenységét s csakhamar, nagy nápilapok egész koncertjét tarthatta a kezében. Persze a közhangulat nyomása alatt hangja egészen megváltozott, beleilleszkedett a neobarokk illedelmes suttogásába, résztvett az új nagyságok gyakran émelyítő tömjénezésében, sőt ezt is jobban“, hatá-
sosabban émelyítőbben csinálta, mint a neobarokk autochton szócsövei. A zsurnalizmus történetének egyik legtanulmányosabb s amellet mulatságos fejezetét képezhetné az összehasonlítás e lapoknak forradalmi és Trianon-utáni hazafias frazeológiáját illetőleg: amelyet korábban, mint alacsony kultúrájú bugaci „hazafiaskodást“ lenéztek és szidalmaztak, azt most maguk csinálták mély lélegzetvétellel, büszke kebelből, kitűnően“ (Három nemzedék és ami utáni következők 438. oldal).

A konszolidáció tehát újra, úgylátszott most már véglegesen uralomra juttatta a zsidó sajtót. A liberális lapok döntő, megfellebbezhetetlen tényezői lettek közéletünknek.

Az utolsó évek.

Már-már úgy látszott, hogy nincs számunkra kivezető út, nincs szabadulás a liberális sajtó diktatúrából. A magyar közvélemény már szinte beletörődött a megváltozhatatlanba. Abba, hogy nekünk csak a zsidóság főjével és észjárásával és érdekei szerint szabad gondolkoznunk!

A zsidó sajtó hatalma már megingathatatlannak látszott, amikor évekkel ezelőtt Gömbös Gyula uralomra jutva nyomban felismerte a sajtókérdés döntő jelentőségét a nemzet életében. Jól tudta, hogy új magyar szellemiséget, új magyar közgondolkozást megfelelő sajtó nélkül nem lehet életre hívni. Gömbös Gyula tudta, hogy egyetemes magyar érdek a zsidó sajtó túlsúlyának letörése. Számolt az akadályokkal, a nehézségekkel, mégis bátor kézzel belesnyúlt abba a veszedelmes darázsfészekbe, amelyet budapesti sajtóéletnek neveznek. Tettei nyomán a fővárosi sajtóban számottevő eltolódások állottak be. A zsidó sajtó ma már mégsem uralja szinte korlátlanul a közvélemény irányítását.

Gömbös Gyula az első lépéseket megtette. Ahhoz, hogy végleges rendet teremtsen sajtó életünkben neki sem volt elég ereje — vagy elég ideje. A zsidó sajtó uralma még korántsincs. letörve. A munkát tehát tovább kell folytatni. A jobboldali mozgalmaknak nem szabad addig nyugodniuk, amíg a hazai zsidó sajtófrontot át nem törjük.

Zsidó liberális sajtófront.

Ha az utolsó években javultak is némileg a fővárosi sajtó viszonyok, ha a zsidóság kizárólagos és korlátlan uralma sajtó életünkben meg is szűnt,

mégis egyre elviselhetlenebb nyomásként nehezedik közéletünkre a zsidóság sajtóbeli túlsúlya. Idegen ék ez a sajtó a magyarság testében — mindinkább ez lesz a nagy tömegek meggyőződése. Egy idegen szervezetről van itt szó, amelyik nem kifejezője a nemzeti vágyaknak, a nemzeti akaratnak és a mai magyar társadalom belső lelki-szellemi életének.

Liberális publiciszták — mint pl. Máthé Elek dr. — (A zsidóság és a sajtó) a zsidóság segítségére próbálnak sietni és igyekeznek elhitetni a közvéleménnyel, hogy a zsidóság túlsúlya nálunk a sajtó terén nem is olyan veszedelmes dolog; ha vannak is bajok, majd rendbejönnek ezek maguktól. Sőt Máthé dr. egészen odáig megy, hogy nem a zsidó-liberális sajtót ítéli el forradalomelőkészítő tevékenységéért és a forradalom alatt tanúsított gyalázatos magatartásáért, hanem az ellenforradalmat rózza meg a „féktelen gyűlölet“ért, amelyet a forradalmi zsidó-liberális sajtóval szemben tanúsított. Máthé Elek dr. meg van elégedve a jelenlegi helyzettel, mert a zsidó lapok keresztény újságírókat is alkalmaznak. Szerencsére a magyar nemzeti társadalom ma már nem-ilyen szerény igényű. Nem elégszik meg a szóhoz jutással, a vezetést is magának követeli.

Az előző fejezetben már vázoltuk a magyarországi sajtó elzsidósodásának folyamatát. Mielőtt most a mai zsidó sajtófront részletes ismertetésére térnénk át, szeretnek néhány számadattal kiegészíteni az ott elmondottakat. A hivatalos statisztikai adatok szerint a zsidó újságírók számaránya az utolsó félévszázadban Magyarországon a következőképpen alakult:

	1890.	1900.	1910.	1920.	1930.
%	36.8	39.7	42.4	34.3	31.0

Sajnos, ezek a számok korántsem tükrözik vissza a valóságos helyzetet, mert a zsidó újságírók között mindenkor nagyon divatos volt az áttérés. Az ismertebb növekvő zsidó újságírók egész soráról (Falk

Miksától—Miklós Andorig) tudjuk, hogy megkeresztelkedett. Ezek az ú. n. keresztényhitű zsidó újságírók statisztikai szolgálatunknak csak a „felekezet“ után kérdezősködő jellegénél fogva amennyivel csökkentik a zsidók, ugyanannyival növelik a nem-zsidók arányszámát.

A háború után mutatkozó, elég számottevő visszaesés részben a nagy vidéki sajtógócponatok (Arad, Nagyvárad, Temesvár, Kolozsvár, Kassa stb.) elszakításával, részben pedig a kommunista, zsidó újságíróknak a felelősségrevonás előli tömeges külföldre szökésével magyarázható.

Mint jellemző és igen fontos tünetet említjük meg, hogy Budapesten 1910-ben már az újságíróknak 48 %-a volt zsidó, 1920-ban az arányszám a fentemlített okoknál fogva 39 %-ra csökkent, 1935-ben pedig — párhuzamosan a zsidóság összlélekszámának lassú lemorzsolódásával — 35 %-ra apadt (1141 budapesti újságíróból 508 a zsidó. Figyelmeztetésül feltesszük újra a kérdést: és az áttértek?)

A magyarországi zsidó újságírók nagy része Budapesten, a fővárosi nagy lapoknál helyezkedett el. Hogy a hivatalos statisztikai adatok a sajtó elzsidósodásának megítélésénél mennyire nem lehetnek mérvadók, arra jellemzők azok az adatok, amelyeket Miltay István ismertetett a nemzetgyűlésen 1920. szeptember 18-án elmondott beszédében:

„Voltak olyan lapok (1918-ban), mint a Pester Lloyd, a Neues Pester Journal, a Neues Politisches Volksblatt, a Neues Budapest Abendblatt, amelynél az arányszám megütötte a 99, sőt 100%-ot. A Magyar Távirati Iroda 20 munkatársa közül 14 volt zsidó, a Népszava 20 munkatársa közül 17, a Magyar Hírlapnál 14 közül 13, a Déli Hírlapnál 23 közül 18, a Friss Újságnál 7 közül 7, A Napnál 20 közül 17 volt zsidó.“

Egyáltalában nem túlozunk, ha azt állítjuk, hogy a forradalmak alatt, a világháború előtt a sajtó, az újságírás kizárólag zsidó monopólium volt, a közvélemény irányításban a zsidóságnak szinte diktatórikus hatalma volt. *Eberle* a modern sajtóról írott nagy munkájában felsorolja kilenc nagy buda-

pesti lap példányszámát. A kilenc újságból egy katolikus (Alkotmány), egy konzervatív (Budapesti Hírlap), hét pedig zsidó-liberális. Pédányszámuk a következő volt: Alkotmány 0-7000, Budapesti Hírlap 00.000? A Nap 155.000, Kis Újság 350.000, Az Est 185.000, Újság 80.000, Budapesti Napló 00.000, Népszava 90.000, Neues Pester Journal 50.000. A kilenc lapnak összes példányszáma 1,037.000. Ebből (ha a zsidó munkatársakat is alkalmazó Budapesti Hírlapot is keresztény lapnak vesszük) a nem-zsidó lapokra 07.000 (7.7 %), a zsidó liberális lapokra pedig 970.000 (92.3 %) példány jut. Megjegyezzük, hogy az arányszámok korántsem adnak pontos képet a zsidó és nemzsidó lapok erőviszonyairól, mert nagy példányszámú zsidó-liberális lapok (Világ, Pesti Hírlap) hiányoznak az összeállításból. Ezeket is figyelembe véve, a zsidó újságok példányszám szerinti számaránya 1914-ben alighanem eléri a 95-90 %-ot is.

Nemcsak kívülálló, hanem akik járatosak sajtó- és újságíró kérdésekben, hajlamosak a zsidóság sajtóbeli túlsúlyát azzal magyarázni, hogy a kiválasztott nép fiai különleges újságírói készségekkel, hajlamokkal rendelkeznek, egyszóval a zsidók született újságírók. Mondanunk sem kell talán, hogy az ilyen feltevések minden komoly alapot nélkülöző felületes fecsegések csupán. Tagadhatatlan, vannak a zsidó faji léleknek olyan sajátosságai, — mozgékony, élénk, gyors alkalmazkodó képesség, a rábeszélő készség, intellektuális érdeklődés — amelyek az újságírói pályán nagyon jól felhasználhatók, mindezeknek azonban semmi közük a ragyogó, színes és kifejező stílushoz, a mély gondolatokhoz, az érzelmekhez, eszményekhez, az átéléshez és mindahhoz, ami az újságírást valószínűleg művészetté emeli. A zsidók az újságírásban is megmaradtak szatócsoknak. Kimagasló nagy újságíró egyéniségeket a zsidóság nálunk sem tud

felmutatni, ahol pedig a sajtó teljes elzsidósodása következtében ezt igazán könnyűszerrel megtehetette volna. A zsidóság hetven esztendő alatt nem tudott egyetlen Kemény Zsigmondot, Kaas Ivort, Csávolszkyt, Verhovayt, Mikszáthot, Hart ha Miklóst Prohászkt, Túri Bélát kitermelni.

Hogy napjainkban milyen méretű a zsidóság befolyása kultúréletünkre, azt jellemzően megvilágítják az Összetartás fajvédő hetilap 1937. november 28-i számában megjelent következő adatok:

Magyarországon jelenleg 1476 napi- és időszakos lap jelenik meg. A sajtótermékek 80 %-a zsidó kézben van. Számszerűen 1114, amely a maga 87 és félmillió példányszámával igyekszik a maga szolgálatába állítani a magyar olvasóközönséget.

A Csonkaországban megjelenő 37 szépirodalmi lap közül 21 van zsidó kézben, több, mint 4 millió példánnyal.

A tudományos és szakirodalmat 136 lap képviseli, ebből 102 zsidó tulajdon.

A 39 magyarországi könyvkiadó vállalat közül csak 10 olyan akad, amelyet kereszténynek lehetne nevezni.

A Csonkaország 170 városában 409 könyvkereskedés árulja a magyar kultúra termékeit. A tulajdonosoknak 90%-a zsidó. Számszerűen 366.

Fordítsuk most figyelmünket kissé a budapesti napisajtó felé. A fővárosban ez időszertől, a hétfői újságokkal együtt, 28 politikai napilap jelenik meg. Világnézeti szempontból ezeket a lapokat nagyjából a következő három csoportra oszthatjuk:

1. *Zsidó liberális lapok:* Az Est, Magyarország, Pesti Napló, Esti Kurír, Friss Újság, Kis Újság, Magyar Ilirialap, A Mai nap, Nemzet, Népszava, Neues Politisches Volksblatt, 8 órai újság, Pesti Hírlap, Pester Lloyd, Újság, A Reggel, Hétfői Napló, Magyar Hétfő, Reggeli Újság, összesen: 19.

2. *Keresztény színezetű konzervatív lapok:* Budapesti Hírlap, Magyarság, Nemzeti Újság, Új lap, Új Nemzedék, összesen: 5.

3. *Jobboldali, fajvédő lapok:* Új Magyarság, Függetlenség, Esti Újság, Virradat, összesen: 4

Mint az összeállításból látható, a zsidó liberális lapok túlnyomó többségben vannak. Az összes lapok

68 %-a ebbe a csoportba tartozik, míg a jobboldali, fajvédő, a zsidókérdésben nyíltan állástfoglaló négy lap az összes újságoknak csak 14 %-át teszi ki. Meg kell jegyeznünk, hogy a lapok fenti megoszlása nem jelenti azt, hogy példányszám szerint is ugyanilyenek a három csoport arányszámai. A zsidó-liberális lapok közé az összes újságok 68 %-a tartozik, az összes újságok példányszámiának azonban legfeljebb csak mintegy 60 %-a esik rájuk. Ezzel szemben viszont igaz az, hogy bármilyen kis példányszámban jelenik meg egy lap, mégis csak egy hang a sajtókórusból.

Arról, hogy a zsidó liberális sajtó milyen szerepeit játszott a magyar közéletben, már szóltunk röviden az előző fejezetben. Maga ez a kérdés egy egész külön tanulmányt érdemelne. Nem tudunk idegizgatóbb olvasmányt elképzelni sem, mint nyomon követését annak, mikép szították ezek a lapok szinte vérbemártott tollal a közjogi ellentéteket, a nemzetiségek iránti gyűlöletet, hogy később aztán ugyanők követeljék a területi konföderációt, a legmesszebbmenő önkormányzatot minden kisebbség számára; hogy korbácsolták fel eleinte a háborús szenvedélyeket, később pedig milyen céltudatosan törték meg a nemzet belső ellenállóerejét, a békevágy jelszava mögé bújva, mennyi agyafúrtsággal bujtogattak lázadásra, szabotálásra; milyen odaadással, szent buzgalommal dolgoztak az októberi lázadás és a vörös rémuralom előkészítésén, milyen mámoros ujjongással fogadták Izrael diadalát. Megrázóbb, tanulságosabb olvasmányt aligha lehet irni annál, amely arról számolna be, hogy a hazaárulással határos lelkiismeretlenséggel mikép terjesztette el ez a sajtó világszerte a „fehér terror“ borzalmairól hisztériás agyvelőkben kieszelt rémmeséket, hogy hallgatott, lapult az ellenforradalom kezdetén, hogy jött meg később a hangja, látva a „kurzus“ tehetetlenségét, hogy lett később a konszolidáció, az arany középút lelkes rajongója, kizárólagos magya-

rázója és népszerűsítője, hogy hallgatott éveken és évtizedeken keresztül az elszakított magyarság megpróbáltatásairól azért, hogy bebocsátást nyerjen a megszállott területekre; hogy kicsinyelte le, gúnyolta ki azokat a politikusokat, akiket ma zseniális államférfiaként felmagasztal, milyen don-quiotei harcot folytatott és folytat ma is a szélsőségek, (persze csak a jobboldali!) a diktatúra és az „idegen eszmék”¹¹ ellen, milyen engesztelhetetlen gyűlölettel, mennyi otromba rágalommal hadakozott és hadakozik a hitlerizmus ellen, mert ez végetvetett a zsidó marxista garázdálkodásnak, milyen tántoríthatatlan védelmezője ma az ősi alkotmánynak, amelynek porbaomlását húsz év előtt szinte kéjelegve ünnepelte, hogy szívükön viselik az egyházak, a kereszténység sorsát ők, akik nemrég egyetlen napot sem mulasztottak el anélkül, hogy az egyház intézményeit, szolgálait, eszményeit és tanításait sárba ne tapossák, meg ne csúfolják.

Ma más szelek fújdognak Európában. Megnehezült az idők járása a zsidó-liberális sajtó felett. Ma már nem támad, csak védekezik. S ha támad, akkor is csak azért, hogy védekezzen. Az egykor megvetett, lebecsült ellenfelek — parasztok, papok, grófok — barátságáért esedezik.

Ma mindenki helyet kaphat a zsidó-liberális lapok hasábjain: arisztokraták és földmunkások, püspökök és tábornokok, polgárok és miniszterek, mindenféle párt, irányzat, világnézet, vagy meggyőződés hívei. Így kerülnek szépen egymás mellé feudálisok és radikális agrárreformerek, konzervatívok és forradalmárok, egyszóval a legellentétebb elvek és eszmék hirdetői. A fontos csak az, hogy egyetlenegy kérdésről hallgassanak, és ez: a zsidókérdés. Ha pedig az illusztris cikkíró azt is hajlandó megírni, hogy az antiszemitizmus barbár, kegyetlen dolog, és a zsidókra feltétlenül szükségünk van, nélkülük nem tudunk élni, akkor köztiszteletre méltó, kiváló államférfiú, akinek szavaira az egész nem-

zetnek fel kell figyelnie. Különleges megbecsülésben részesülnek a zsidó-liberális sajtóban a megtért bűnösök, azok az egykori „szélsőséges“ radikális antiszemita, fajvédők, akik múltjukat megtagadva, a zsidó ügy szolgálatába szegődtek és ma egykori híveik és tömegeik ellen hirdetnek harcot.

Nézzük most kissé közelebről a zsidó-liberális sajtót:

Az Est. (Az Est lapkiadó r. t. kötelékébe tartoznak Az Est, Pesti Napló, Magyarország és az Atlicncum rt.) A vállalat megalapítója Miklós Andor (Kíéin Annin) volt. A Nap nagy üzleti sikerén felbuzdulva határozta el magát egy újabb, lármás, hangos bulvárlap megindítására. Tisztában volt azzal, hogy a már meglévő lapok közepette csak úgy hódíthat magának közönséget, ha a modern reklám technika minden ötletét és fogását a legmesszebbmenően kihasználja. Hatalmas összegeket felemészto, páratlan arányú, az egész országra kiterjedő reklám előzte meg Az Est megindulását. Több száz ezer ingyen példány igyekezett népszerűsíteni az új lapot. Az Est helyettes szerkesztője Salusinszky Imre volt. Áttért zsidó. Eleinte a Magyar Szónál dolgozott, majd hat éven át politikai munkatársa, utóbb helyettes szerkesztője a Budapestnek. Három román lapot is alapított: a Vointa Poporuluit, az Adeverult és a Luminát. Jelenleg ő Az Est lapkorszern irányítója. A propagandát és a terjesztést a zsidó Sebestyén Arnold vezette, tagadhatatlanul sok leleményességgel és ötletességgel. A hangos, tolakodó reklámnak, a nép szája-íze szerint megírt rövid vezércikkeknek, a napi szenzációknak meg is lett az eredménye. Az Est példányszáma rohamosan növekedett. Nem tartozott kifejezetten egy párthoz sem, de mindég a radikális baloldali politika pártokfeletti szócsöve volt. Vezércikkei, tudósításai ennek a politikának jelszavait népszerűsítették. A zsidó érdekek védelméből mindég teljes mértékben kivette részét. Előszertettel és sietve alkalmazkodott mindég a tömeghangulathoz, feltéve, hogy ez nem volt zsidóellenes. A terjesztés szervezését utólréhetetlen tökélyre fokozták. A háború alatt élte fénykorát, elérte 4-500.000-es példányszámot. A forradalmak után tekintélye megtört, példányszáma visszaesett. Az ellenforradalom óta tartózkodó óvatossággal bár, de sorra kiszolgált a különböző rendszereket és kormányokat. Olvasótábora ma nagyobbrészt a felületes, elvek és eszmények nélkül élő emberek szürke tömegéből kerül ki. Pédányszámú ezidő szerint kb. 55.000.

Az előző fejezetben már volt alkalmunk idézetekkel megvilágítani Az Est háborús és forradalmi szereplését.

1935-ben a lap huszonötéves fennállása alkalmából kiadott jubileumi számban terjedelmes visszapillantást olvashatunk életének első, meglehetősen viharos negyedszázadáról.. A háború elején zászlókat adott Az Est a frontra induló, katonáknak, — írja az óvatos tollú krónikás — végefelé már nagy harcokat vív a cenzúrával, mert ez nyilván nem, akart utat engedni a bomlasztó propagandának. De a leg-épületesebbek azok a sorok, amelyek Az Est forradalom előkészítő és forradalom alatti szereplése felett siklanak el:

„Hogy a nagy változások zökkenő nélkül történtek meg (1918-ról van szó) és hogy a nagy krízisek már hamarabb nem robbantak ki katasztrófában, az jelentékeny érdeme Az Estnek.^{1*}

„Az októberi forradalomban Az Est *híven jegyző* krónikása maradt az eseményeknek.“

Aki még nem ismerné, hát imo ez a foyllett technika* Az Est lapkiadó r. t.: Igazgatósági tagok: özv. Miklós Andorné, Uombaszögi' (Grün) Frida, Dr. Vadnai Béla, Dr* László Ernő, Salusinszky Imre, Kemény (Kolin) Simon* Mester (Messer) Sándor, Seres László (Scheer Lázár), Dr* Ruttkay György (Rothauser Miksa). Valamennyi zsidó. Felelős szerkesztő Salusinszky Imre áttért zsidó, felelős kiadó Vadnai Béla zsidó, szerkesztő Kemény (Kohn) Simon zsidó. 1915. óta Az Est lapvállalat kötelékébe tartozó Atheneum Irodalmi és Nyomdai Rt. igazgatósága: Dr. Bárczy István, Dr. Búd János, Enyedi Béni* Holtai (Herzl) Jenő, Dr. László Ernő, Miklós Andorné, Molnár (Neumann) Ferenc, Dr. Némethy Károly, Salusinszky Inne, Dr. Salusinszky Gyula. Dr. Szudy Elemér* Török Sándor, Tranger József, Dr. Vadnai Béla.

A Pesti Napló 1920-ban került Miklós Andor lapkon-szernjének tulajdonába. Ez a lap az abszolutizmus nehéz, éveiben indult meg (1850.), jóidéig, évtizedeken át a legtekintélyesebb magyar újságok egyike volt. (Kemény Zsigmond br., Deák Ferenc). Később mindjobban hanyatlott, háttérbe szorult a maga csendes, színtelen liberalizmusával. A háború előtti években egy Surányi nevű zsidó nagykereskedő vásárolta meg. A P. N. akkoriban a félig asszimilált, félig még fajilag öntudatos, liberális, zsidó felsőbbkereskedő réteg lapja volt. Szerkesztősége: (1910-ben) Szerdahelyi Sándor (szerkesztő), Seress László, Mester Sándor,* Gerő Ödön, Nagy Endre, Wallesz Jenő, Színi Gyula, Adorján Andor, Kéri Pál, Bethlen Oszkár, Molnár Ferenc, Erényi Nándor, Miklós Andor, Pásztor Mihály, Tábori Kornél, Lakatos László, Pásztor Árpád. (Valamennyi zsidó.) Jórészt ebből a gárdából vált ki később Az Est szerkesztősége. A háború alatt Hatvány (Dcutscli) Lajos báró kezébe ment át a P. N. Ettől kezdve a lap a tekintélyrombolásnak

a forradalmi bujtogatásnak egyik vezetőorganuma lett. Az októberi lázadás felidézésében bebizonyíthatóan előljárt a P. N.

A forradalmak után a felelősségrevonás elől külföldre távozó Hatvany lapját a szerkesztőségre hagyta. A P. N. egy előkelő és könnyed gesztussal sűrű fátyolt vetve közelmúltjára, hamarosan beállt az uralkodó rendszer szolgálatába. A konszolidáció, a neonacionalizmus, az arany középút hivatalos szócsöve lett. Aki számított valamit a rendszerben, annak neve ott díszelgett a P. N. hasábjain. A konszolidáció összeomlásával a P. N. tekintélye is nagyot hanyatlott. Ezen a helyzeten egy-két tehetséges fiatal magyar író és a „falukutatók“ lármás csoportjának felvonultatása sem sokat tudott változtatni. A P. N. vezércikkeiben ma is vissza-visszasírja a konszolidációs régi szép időket. Elmereng az emlékeken és jobb ügyszó méltó buzgósággal próbálja előtérbe tolni az arany középutas korszak letűnt nagyságait. Példányszáma kb. 35.000.

Pesti Napló rt. igazgatósági tagjai: özv. Miklós Andorné, Dr. Vadnai Béla, Dr. László Ernő, Salusinszky Imre, Dr. Szegő Elemér, Mester Sándor, Károly Ervin, Dr. Földi Mihály. Szerkesztő dr. Földi(Frank) Mihály zsidó, felelős szerkesztő Mester (Messer) Sándor zsidó, felelős kiadó dr. Szegő (Schönberger) Elemér zsidó.

A Magyarország régebben a függetlenségi párt lapja volt, s mint ilyen, egyidőben nagy népszerűségnek örvendett. A háború alatt egészen Károlyi Mihályék befolyása alá került és pacifista forradalmi propagandájuknak szolgálatába állt. 1919-ben Miklós Andor szerezte meg. Egy ideig a városi zsidó-liberális rétegek estilapja lett. Majd mikor itt versenytársak jelentkeztek, nyilván függetlenségi múltjára hivatkozva, a kiscgazdamozgalmak zászlóvivőjének tolazkodott fel. Bár a falukutatók ú. n. házi közlönye s nem egyszer agrár és kiscgazda toliakkal ékeskedik, lényegében véve mégis csak megmaradt a zsidó merkantil és kapitalista érdekek szószólójának. Példányszáma kb. 25.000.

Az Est lapok szerkesztősége és kiadóhivatala kb. 75-80 %-ban zsidókból áll. Szerkesztő dr. Mihályfi Vilmos, kiadó Sümegei (Kohn) Vilmos áttért zsidó.

Esti Kurír. Az utolsó húsz évben különböző elneve-

* A Pesti Napló rt. felügyelőbizottsági tagjai közé tartozik a Magyarország volt szerkesztője Magyar Elek, akiről egyik korábbi munkámban (Magyarország elzsidósodása) azt írtam, hogy zsidó. Szükségesnek tartom itt leközögetni, hogy okmányokból meggyőződtem eme megállapításom téves voltáról.

zés alatt (szabadelvű párt, polgári szabadság párt stb.) működő és csaknem kizárólag a főváros zsidólakta területeire szorítkozó liberális párt szócsove. Alapítója és főszerkesztője az egykor szélsőséges, antiszemita politikus. Rassay Károly. Főleg a budapesti ghetto polgárságának lapja. Ennek megfelelő a hangja, a tartalma és színvonala, is. Ízléstelen és durva támadásai keresztény, nacionalista, közéleti férfiak ellen (lásd Proluíszka) méltán keltettek visszatetszést még a baloldali körökben is. A zsidó faji érdekek nvilt és elszánt védelmezője. Ezt a törekvését azonban liberális jelszavak mögé igyekszik bujtatni. A „népfront“ politika hazai népszerűsítője, a magyar elnyomó-cseh demokrácia rajongója, példányszáma kb. 35.000.

Kiadja a Libertás irodalmi és lapkiadó rt. Igazgatósági tagok: Garzo Zoltán, Rassay Gyula, Szegő Béla, Dr. Pfeiffer Ignác.

A felelős szerkesztő: Boros László dr. és a felelős kiadó: Fodor Oszkár zsidó. Szerkesztő: Aczél Benő, zsidó.

Szerkesztőség és kiadóhivatal kb. 80 %/o-ban zsidó.

Friss Újság. Úgynevezett néplap. Az idegizgató bűncselekmények terjengős, kiszínezett feltárlásával szerezte népszerűségét. Nem pártpolitikai lap ugyan, de kiil- és belpolitikai tudósításainak anyaga és hangszerelése alapján a szélső liberális zsidó fajvédő lapok közé sorolhatjuk. Pédányszám kb. 120.000.

Felelős szerkesztő: Dr. Révav Béla, zsidó.

A szerkesztőség és kiadóhivatal 75 %-ban zsidó.

Kis Újság. A Friss Újsághoz hasonló szellemű néplap. Míg a Friss Újság inkább a városi proletáriátus körében terjedt el, a Kis Újság főleg a kisparaszt rétegekből toborozza olvasótáborát. Ennek is nagyobb részét a gyilkosságokról, családi tragédiákról, különféle bűncselekményekről szóló hosszadalmas tudósítások foglalják el. Politikai, világnézeti szempontból kifejezetten zsidó-liberális lap. Szerkesztő és kiadó: Lévai Jenő, zsidó. Pédányszáma 35.000 körül jár.

Magyar Hírlap. Tulajdonképpen a radikális-szabadkőműves politika egykori magyarországi vezérlapjának, a Világnak utódja. A Világ a szabadkőműves páholyok közadakozásából 1910-ben indult meg. Kezdetől fogva kíméletlen harcot folytatott a nemzeti hagyományok, az ősi alkotmány, a keresztény egyházak ellen. Alig múlt el nap, hogy ne intézett volna heves kirohanásokat a nébutító, sötét klerikalizmus ellen. Jászi Oszkár, Szende Pál. Purjész Lajos. Biró Lajos, Ignóus és a zsidó radikális politikai gárda többi tagjai, ennek a lapnak hasábjairól terjesztették nemzetfertőző tanításaikat. A világháború utolsó hónapjaiban az ántánt hatalmak segítségére sietve, a Világ

nagy pacifista propagandába kezdett. A cenzúrának nap-
nap után hasábokat, sőt oldalakat kellett törölnie. Amikor
az ellenforradalom után a Világot betiltották, a szerkesz-
tőség átvette a megszűnő Magyar Hírlapot. A változott
ülőknek megfelelően a lap hangja megszélidült, óvatosabb,
elővigyázatosabb lett. A vezető cikkeket kivétel nélkül
zsidók írják: Ignotus Veigelsborg Hugó, Bálint Imre, Sós
Endre, Ignotus Pál, Kadosa Marcell dr. stb. Minden bél-
és külpolitikai eseményt a hazai és nemzetközi zsidóság
érdekeinek szemszögéből bírál. A gyűlölködő, elfogult és
rosszindulatú német-ellenes propagandából, amelyet a M. H.
folytat, nagyon is kilóg a — zsidóláb. Példányszáma kb.
12.000. Szerkesztő Rooz Rezső, kiadó Budy Béla zsidó.

Szerkesztőség.és kiadóhivatal kb. 80%-ban zsidó.

A Mai Nap. Friss szenzációkból élő délelőtti bulvár-
lap. Politikai és világnézeti állásfoglalást tartalmazó cik-
kek ritkán olvashatók a lapban. A politikai híryanag üsz-
szeválogatásából és megfogalmazásából nyilvánvaló, hogy
A Mai Nap is a zsidó liberális világnézet szócsöve. Fele-
lős szerkesztő és kiadó: II. Fodor Miklós zsidó. Példány-
száma kb. 20.000.

A Nemzet. Késő esti zsidó-liberális bulvárlap. Szer-
kesztő: Beréni Sándor dr. zsidó. (Az áttért Bebr család-
ból.)

Népszava. A magyarországi szociáldemokrata párt
hivatalos közlönye. A marxista sajtót nálunk kezdettől fog-
ta csaknem kizárólag zsidók csinálták, úgy a Népszava,
mint a különböző marxista folyóiratok, szakszervezeti la-
pok szerkesztőségében csak véletlenül találunk néha egy-
egy nemzsidót. Ez a magyarázata annak, hogy a N. a
munkásiigyecknél sokkal többet foglalkozik zsidó fajkisebb-
ségi sérelmekkel. Szerkesztőségéből az 1918-as csöcselék-
lázadás és a vörös rémuralom számos vezéralakja került
ki. A proletár rémuralom alatt a N. a szocialista kommu-
nista munkások magyarországi pártjának hivatalos közlö-
nye volt. Viharosabb múlttal, mint a N., aligha rendelkezik
sajtótermék Magyarországon. Ugyanaz a N., amelyik ma
egyike a legtüzesebb alkotmányvédő sajtótermékeknek és
állandóan diktatúrás rémek és a jobboldali szélsőségek
ellen hadakozik, 1919. június 19-én nyíltan megírja, hogy
a szociáldemokrácia csak álarc, csak átmenet a végső cél,
a kommunizmus felé. „A volt szociáldemokraták őszintén,
véglegesen vetették el a forradalom fejlődése, az esemé-
nyek, a történelem dialektikájának nyomása alatt a de-
mokráciát és fönntartás nélkül, teljes őszinteséggel helyez-
kedtek a proletár diktatúra elvi álláspontjára.“

Hogy a magyar munkásság elszakadt a nemzeti közös-
ségtől, sőt egyidőben egészen szembefordult a nemzeti gon-
dolattal, annak egyik legfőbb okozója a N. volt. Évtizede-

ken keresztül nevelte ez a lap a magyar munkás tömegeket a nemzeti közösség megtagadására, a faji a vérségi kapcsolatok elnyomására, vallás és isten- tagadásra. A N.-n keresztül szívták magukba a munkástömegek a forradalmi osztályharc hazug frázisait, ami végül is az 1918-as anarchiához vezetett. Ha voltak lapok, amelyeknek 1919. után el kellett volna tűnniük a magyar közéletből, úgy a N. feltétlenül azok közé tartozott. Példányszáma kb. 15.000.

A N. főszerkesztője Monus (Brandstein) Illés (zsidó). A lap szerkesztősége és kiadóhivatala kb. 80 %-ban zsidókból áll.

Neues Politisches Volksblatt. szerkesztő Habinovszky Máriusz zsidó. Példányszáma kb. 12.000.

8 órai újság. 1915-ben indult meg, mint a Tisza kormány délutáni lapja. Alapítója az áttért zsidó Nadánvi Emil. A konszolidáció félhivatalos közlönye volt. Bethlen gróf és rendszerének bukása után a *8 órai* továbbra is megmaradt, most már mint ellenzéki lap a liberális-konszolidációs, újabban csáklyásnak nevezett politikai törekvések sajtó képviselőjének. A jobboldali nacionalista mozgalmak ellen irányuló gyűlölködő, vad kirohanásai sokszor tútesznek a legzsidóbb lapokon is. Az elvi, az eszmei harc helyett a *S órai* újság újabban az ízléstelen személyi hajsztát honosította meg a fővárosi sajtóban. A politikai pletykák és mendemondák feltűnően sok helyet foglalnak el a lapban. Kifejezetten zsidóvédő, reakciós-liberális lap. Példányszáma kb. 50.000.

Felelős szerkesztő és kiadó a zsidó Nagy (Neuhaus) Samu. Szerkesztőség és kiadóhivatal kb. 80 %-ig zsidó. Politikai szerkesztő Gerlóczy Lajos az áttért Goldstein családból.

Pesti Hírlap. Nem tartozik kifejezetten egyik politikai párthoz sem. Mindég tartózkodó, a politikai, közéleti változásokhoz óvatosan alkalmazkodó taktikát folytatott. Ma is a háború előtti liberális politika jelszókészletéből él. A napi politika csete-patéiba nem avatkozik bele ugyan, de a jobboldali „szélsőségek“ ellen a P. II. is el-elsütögeti a maga nyikorgó rozsdás mordályait. A kilencszázas évek elején nagyon közel állt Vázsonyi demokrata pártjához. A zsidó érdekek védelmében mindég az első vonalban harcolt. Nacionalista szölamokban sohasem volt hiány a P. II.-nál. Igazi megtestesítője ma is a régi, a háború előtt nálunk uralkodó, magát jelszavakban kiélő liberális-nacionalizmusnak. Külpolitikai tájékozódása is igen óvatos. A német nemzeti szocialista mozgalmat uralomrajutása előtt épp úgy gyalázta, rágalmazta, mint a legszélsőségesebb zsidó fajvédő lapok. Később megennyhült a hangja ugyan, de külpolitikai cikkeiből nyíltan kiérzik a demokrata,

szabadkőműves-marxista hatalmak iránti rokonszenv.

Az utolsó harminc-negyven esztendőben nem volt valamire való zsidó újságíró, aki hosszabb-rövidebb időt ne töltött volna a P. H. szerkesztőségében (Kóbor Tamás, Holtai Ferenc, Szomaházy István, Molnár Ferenc, Bede Jób, Vázsonyi Vilmos, Mozei Ernő, Kabos Ede, Csergő Hugó, Katona Béla, Garai Ferenc, Simon Vilmos, Ceetényi József, Fohéri Armand, Béldi Izor, Ráskai Ferenc, Gellért Oszkár, Kun Andor, Színi Gyula, Bónyi Adorján, Lakatos László, Kéri Pál, Peterdi Andor, Szenes Béla stb.).

A P. H. a kispolgárság és a középosztály ama rétegeinek lapja, amelyeknek szellemi és kulturális élete kizárólag újságotól áll. Azok olvassák a P. H.-ot, akiknek az újságból csak a betű a fontos és nem az eszmék, a gondolatok és a világnézeti tartalom.

A P. II. tagadhatatlan érzékkel és ügyességgel tapintotta ki a közönség gyengéit. A háború előtt vidéki tudósításai és a társadalmi élet eseményeiről szóló beszámolóit szerezték a lapnak népszerűséget (báli tudósítások hosszú névsorokkal). Szépirodalmi részében gyakran közölt sikamlós tárcák az olvasóközönség — főleg nők — egy másik rétegének ragaszkodását biztosították. A középosztály komolyabb rétegeinek megnyerése és megtartása céljából a P. N. kitűnő üzleti érzékkel a neves és népszerű színi rókát is igyekezett mindég megnyerni magának, (Jókai, Mikszáth, Gárdonyi stb.), akik mellett persze mindég fölényes többségben dolgoztak a lapnál a dekadens, zsidó prózáírók. A P. II. honosította meg a magyar sajtóban az előfizetőkért folyó kíméletlen versengésben a különféle ajándékozási akciókat. Az irodalompartolás jelszavával megindította az erősen ponvvaizú filléres sárga könyvsorozatot. A P. N. ú. n. revíziós propagandája pedig sokszor olyan színezetet nyert, mintha az a lap külön kizárólagos házi ügye lenne. A figyelmes olvasónak az volt az érzése, hogy a revíziós propaganda mellett nem kevésbé fontos ezekben az akciókban a lappropaganda. Közvetlenül a háború előtt és a háború alatt élte fénykorát a P. H., példányszáma elérte a 3, sőt az 500.000-et is. Most kb. 55.000.

A lapvállalatot 1878-ban az áttért zsidó Légrády (Pollák) Károly nyomdatulajdonos alapította. (Kossuth Lajosnak a negyvenes években népszerű Pesti Hírlapja néhány évi fennállás után megszűnt.) Légrádynak a szabadelvű párttal voltak kapcsolatai. Tisza Kálmán baráti köréhez tartozott. A P. N. pár év alatt megszervezett olvasótömegének jórészt a tiszzaeszlári pörben tanúsított túlzott zsidóbarát magatartása miatt elvesztette. Ezt a megrázkódtatást hamar kiheverte. Az egyházpolitikai harcok idején már a P. N. volt a zsidó recepció legbuzgóbb szószólója.

A kilencszázas években pedig már teljesen beleilleszkedik az egységes budapesti zsidó sajtó együttesbe (szabadkőműves jelszavak, vallás- és egyházellenes irányú-cikkek, a keresztény világnézet iránti teljes közömbösség). Hangba páter írja, egyik a keresztény sajtó kérdésével foglalkozó tanulmányában, hogy a kereszténység nagy eszményeivel és igazságaival szemben közömbös lapok sokkal veszedelmesebbek, mint a kifejezetten radikális-zsidó irányú, nyíltan keresztényellenes újságok, mert ezekkel szemben fel lehet venni a harcot, míg a színtelen és közönyös sajtó ellen szinte lehetetlen harcolni. A Pesti Hírlap szerkesztője és kiadója Légrádv Ottó. Szellemi irányító a zsidó Márkus Miksa.

Pester Lloyd. Szélsőséges zsidó fajvédelmi lap. Az ötvenes években alapították zsidó merkantil körök, a zsidóság érdekeinek hathatós védelmére. Szerkesztőségében mindég 90-100% volt a zsidók számaránya. Példányszáma kb. 6000.

Újság. A kilencszázas (1903) évek elején indult un» s a szabadelvű párt politikájának és programjának népszerűsítése volt a feladata. A lap alapítója a zsidó származású Gajári (Bettelheim) Ödön volt. Az Újságnak lett volna hivatása a városi zsidó polgárságnak akkoriban egyre észrevehetőbb radikális irányba való eltolódását megakadályozni. A lap vezetése mindég kizárólag zsidók kezében volt. Csak elvétve jutott be egy-egy nemzsidó a szerkesztőségbe. Éveken, sőt évtizedeken keresztül Bakonyi Miksa, Kóbor Tamás, Agai Béla és más zsidók irányították a lapot. Az ellenforradalom után Az Újság átalakult szélsőséges zsidó fajvédelmi lappá. Ma is talán az egész budapesti sajtóban ez a lap folytatja a legleplezetlenebb, legtürelmetlenebb zsidó fajvédő politikát. Minden cikkét, minden sorát fanatikus talmudista szellem hatja át. (Zsolt Béla)

Szerkesztőség csaknem csupa zsidóból áll. (kb. 80—90%-ig; Kóbor Tamás. Bállá Mihály, Balassa József, Klek Artur, Gajárv István, Herendy Artur, Katona Béla, Kovács Arnold, Nádor Jenő. Nagy Endre, Szirmay István. Szomory Emil, Szücs Nándor, Vándor Kálmán. Vázsonvi Endre, Vallesz Jenő és Zsolt Béla.). Szerkesztő és kiadó a zsidó Ágai Béla. Az Újság rt. Igazgatósági tagok: Kóbor Tamás (Bermann Adolf), Dr. Agai Béla, Katona Béla — zsidók. Példányszáma 22.000 körül jár.

A hétfői lapok zsidó kézben vannak s ennek megfelelően zsidó-liberális szelleműek. Évek óta legfőbb témájuk a jobboldali zsidóellenes nemzeti-mozgalmak lekicsinylése, kigúnyolása és rágalmazása. A Reggel szerkesztője Lázár (Léederer) Miklós áttért zsidó; Magyar Hétfő szerkesztője Lévai Jenő; Hétfői Napló szerkesztője Mann Hugó;

Reggeli Újságé Vadnai (Volf) Endre. Budapesti Montags Zeitung Szerkesztő Büchler Vilmos Eichárd zsidó, kiadó özv. Büchler Vilmosné. Valamennyien zsidók.

Olvasóink figyelmét felhívjuk arra a jellemző tényre, hogy az ismertetett budapesti liberális lapok szerkesztői egytől-egyig zsidók.

Mondanunk sem kell talán, hogy a napi sajtó áttekintésével még korántsem ismerjük a maga teljes egészében azt az ezerarcú és ezerhangú zsidó sajtóegyüttest, amely az utóbbi negyven esztendőben Budapesten és az egész országban kitenvéstődött. A zsidóság nemcsak a napilapokat kerítette kezébe, de kiterjesztette befolyását a sajtóélet minden ágazatára. A heti riportlapok, a vicclapok, a közgazdasági- pénzügyi- és különféle szakmai lapok, a képes és színházi lapok, a szépirodalmi, művészeti szemlék és folyóiratok terén legalább olyan mértékben hódított a zsidóság, mint a napi sajtó területén.

A heti riportújságok külön műfajt jelentenek. Hálószoba és válóperes titkok, családi botrányok és tragédiák, egy nagyváros minden erkölcsi szennye és piszka kap nyilvánosságot ezekben a lapokban. Színházi és társasági pletykák, főleg a lipótvárosi mondain világból, töltik még ki ezeknek a kis sajtó parazitáknak hasábjait. Egészséges társadalom nem tűrheti az ilyen sajtószemót kivirágzását. Létezésük a sajtószabadság eszméjének kigúnyolását jelent. Hangjuk perfid, tolakodó, fölényes, sokszor piszkos. Kérdezzük: miféle érdekek teszik szükségessé az ilyen sajtótermékek megtörését?

Érthetetlen úton-módon ezek a riportújságok, lapengedélyhez jutnak. Oly sok van belőlük, hogy alig lehet őket számontartani.

Az összes riport hetilapok szerkesztői természetesen zsidók. (Társadalmunk: Kiár Zoltán, Új Magyarország:

Dénes Gyula, Heti Hírek: Itoboz Jenő, Heti Újság: Falus (Frank) Éerenc, Pesti Futár: Nádas (Neumann Sándor).)

A három legelterjedtebb képes és színházi lap szerkesztője és tulajdonosa is zsidó: Tolnai Világlapja, Délibáb (Tolnai-Strausz Simon), Színházi Élet (Incze Sándor (Stein Mór). Különösen az utóbbinak bomlasztó hatását, a meztelenség kultuszát és fejlett technikájú pornográfiáját kell szóvá tennünk.

A kifejezetten zsidó hitközségi és cionista hetilapokon kívül (Egyenlőség, Zsidó Szemle, Egyetértés stb.) van jónéhány zsidópolitikai hetilap is (Pesti Polgár, Demokrata Újság).

A társadalomtudományi folyóiratok közül a marxista Szocializmust említjük (szerkeszti Monus (Brandstein) Illés) és a Századunkat, amely a zsidó Vámbéry Rusztem szer-

kesztésében jelenik meg. Radikális marxista színezetű szemle, amely szabadkőműves országieí forgató törekvések tudományos magyarázójának, a Huszadik Száznak munkáját akarja nyilván továbbfolytatni. Legutóbb már Jászi-Jakobovics Oszkárt is visszacsempészte hasábjain Magyarországra. A szépirodalmi folyóiratok között jóformán csak — egy-kettőt kivéve — olyat találunk, amelynek szerkesztője, vagy kiadója zsidó (Válasz: Sárközy György áttért, Szép Szó: Ignótus Pál, Hatvány Lajos báró. A közgazdasági és pénzügyi lapok szerkesztői és tulajdonosai szinte kivétel nélkül zsidók (Pesti Tőzsde, A Pénzvilág, Gazdasági Világ stb.). A legelterjedtebb szépirodalmi hetilapot a színtelen és liberális irodalompolitikái elvek szerint szerkesztett Uj Időket a zsidó Singer és WolfnOr cég adja ki.

A vidéki sajtó nem zsidósodott ugyan el annyira, mint a fővárosi, de a nagyobb vidéki városok vezető nagyobb lapjai csaknem egytől-egyig zsidó kézben vannak. Fejlett sajtó élet volt már a háború előtt Nagyváradon, Aradon, Kolozsváron, Pozsonyban. Mindezekben a helyeken a vezető szerep a zsidóké volt a sajtóban. Csonka Magyarország városai közül Dobrecen, Szeged, Miskolc, Pécs, Győr sajtója a számottevőbb. A régi, három-négy évtizede fennálló nagyobb lapok mindenütt a zsidóké. A kisebb helyi jelentőségű — legtöbbször csak — hetilapok nagyobábara magyar szerkesztők irányítása alatt állanak. Hogy e helyi lápok között mégis aránylag sok a kifejezetten zsidóbarát, liberális irányú, annak magyarázatát részben abban találjuk, hogy ezek a lapok anyagilag zsidóktól függő helyzetben vannak (könyvnyomda, lapnyomda hirdetések). Kifejezetten zsidó-liberális irányzatú vidéki lapok közül megemlítjük a Békésmegyei Közlönyt (Békéscsaba), Debreceni Hírlapot, a Debreceni Független Újságot, Reggeli Hírlapot (Miskolc), Délmagyarországot (Szeged), a Pécsi Naplót, a Győri Hírlapot.

* * *

Külön csoportba foglaltuk a budapesti sajtó áttekintésénél a keresztény színezetű konzervatív lapokat. Ezek az újságok nincsenek ugyan közös fronton a zsidó-liberális sajtóval, néha-néha antiszemita szólamokat is hangoztatnak, de sokszor még a zsidó lapoknál is élesebben és türelmetlenebbül támadják a különböző nacionalista-fajvédő mozgalmakat. A Budapesti Hírlap (Példányszám kb. 10.000.) tovább ápolja régi hagyományait, a sok évtizedes múltra visszatekintő nemzeti konzervativizmust. A zsidókérdést óvatosan elhall-

gatja ugyan, de a jobboldali nacionalista törekvések ellen sem hadakozik. A Központi Sajtóvállalat lapjai (Nemzeti Újság, Uj Nemzedék) ú. n.

katolikus orgánumok és így sokszor elkerülhetetlen elfogultsággal Ítélik meg a belső és külső politikai helyzetet és eseményeket. Annak idején az ellenforradalom izzó lelkesedésének légkörében születtek meg ezek a lapok, akkoriban bátor, harcos nacionalista keresztény szellemben Íródtak. A lapvállalat kötelékében dülő belső viszályok során utóbb ismert liberális újságírók kezébe került a K.S.V. lapok vezetése. Amikor a nagy tömegek elfordulása megmutatta, hogy milyen súlyos hiba volt a lapok liberális irányba való állítása, újra visszakanyarodtak kissé az ellenforradalmi kiinduló ponthoz. Régi népszerűségüket azonban többé nem tudták visszaszerezni. Lassan az egyetemes keresztény nemzeti politika helyett, a katolikus egyházi politika szócsövévé lettek. A zsidókérdéssel a K.S.Y. lapok újabban már egyáltalában nem foglalkoznak. Az ú. n. nacionalista „szélsőségek” elleni igen sokszor igaztalan és minden tárgyi alapot nélkülöző, rendszeres támadások a nemzeti és keresztény közvélemény széles rétegeiben nagy megütközést váltottak ki. A KSV lapok valóban jobban tennék, ha a nemzeti irányú szélsőségek helyett a liberális, zsidó-kapitalista, marxista erők ellen szállanának harcba az eddiginél nagyobb eréllyel. (A Nemzeti Újság példányszáma kb. 25.000, az Uj Nemzedéké 100.000.)

A liberális-keresztény színezetű Magyarság is — nyilván pártpolitikai és személyi elfogultságból — sokkal több puskaport — rotációs papírt és nyomdafestéket — pazarol a szélsőségek elleni hadakozásra, mint a zsidó nagykapitalizmus, a marxista vörös mozgalmak és a zsidó kultúr bolsevista törekvések elleni küzdelemre. Példányszáma 12.000 körül jár.

Az Előre c. egykori keresztény ellenzéki hetilap a csehekkel való összebékülést, idebent pedig

zsidó-liberális politikai csoportokkal való együttműködést tartja a legsürgősebbnek. Az egykori türelmetlen, szélsőséges, antiszemita, fajvédő Zsilinszky Endre is Prága-Páris-Moszkva-Tel-Aviv irányba szeretné elfordítani hetilapjával (Szabadság) a magyar külpolitika irányát. A katolikus lobogó alatt evező Korunk Szava (Széchenyi György gróf) valójában a liberális-marxista népfront politika szócsöve, míg az Ország Útja című folyóirat feudális reakciós eszméket akar 1938-ban népszerűsíteni nálunk. Ilasonlókép zsidó nagykapitalista és feudális érdekekhez igazodik Bethlen István gróf és tízekfü Gyula havi folyóirata a Magyar Szemle is. Érdekes, hogy míg az agrárreformok kérdésében nem helyezkedik a M. Sz. a teljes elutasítás álláspontjára, addig a zsidókérdésről hallani sem akar.

A mi sajtónk.

A magyar társadalom kétszer tett kísérletet a hazai zsidó sajtódiktatúra letörésére. Az első próbálkozás 1919-20-ban, mint tudjuk, kezdeti sikerek után nem járt számbavehető eredménnyel. A keresztény-nemzeti jelszavakat hangoztató, de lényegében véve a régi, háború előtti liberális politika szellemét, stílusát és módszerét új életre keltő konszolidációs rendszer a zsidó-liberális sajtót újra a magyar közvélemény teljhatalmú urává tette. A második kísérlet, amely Gömbös Gyula uralomrajutásakor vette kezdetét, a jelek szerint komoly és tartós sikerrel járt. Az utóbbi években az izig-vérig magyar szellemű, harcos és emellett jól szerkesztett, magas színvonalú napi- és hetilapok egész sora indult meg. Nekik köszönhetjük, hogy a dolgozó magyar milliók vágyai, reményei, az igazi magyar közvélemény és az igazi magyar érdekek is szóhoz juthatnak a sajtóban. Ezek a lapok tartalomban, ötletességben, változatosságban is felveszik a versenyt a több évtizedes múlttal rendelkező, anyagilag jól megalapozott

zsidó lapokkal. Joggal tarthatnak igényt a fajtuda-
tos, nacionalista tömegek lelkes és odaadó támo-
gatására.

A napilapok közül elsősorban Milotay István Uj Magyarását kell megemlítenünk. Az egyetlen olyan lap, amely a zsidó kérdésben nyíltan és világosan magyar fajvédő álláspontot foglal el. A szét-
húzó keresztény, nacionalista erők egyesítésének jegyében indult meg öt évvel ezelőtt s nem rajta múlt, hogy az egyéni- és pártönzés zűrzavarában ez a nagy eszme máig sem valósulhatott meg. Poli-
tikai életünk kulisszák mögötti apró herce-hurcái-
nak, pártpolitikai tusakodásainak fölébe emelkedve, a magyarság nagy anyagi, gazdasági, társadalmi, szellemi életproblémáira hívja fel olvasótömegeinek figyelmét. Milotay István vezércikkeiben a nemzeti lelkiismeret szava szólal meg.

A másik kimondottan fajvédő, nacionalista reg-
geli lap a Gömbös Gyula eszméiért küzdő nagy pél-
dányszámban (kb. 150.000) megjelenő, népszerű Függetlenség. Az egyetlen délutáni jobboldali lap az Esti Újság. (Példányszám kb. 30.000.) Miwket-
tőnek jelentős része van az új magyar nemzeti köz-
szellemi kiformalásában. Nagy újságolvasó tömege-
ket hódítottak el a zsidó liberális lapoktól. A Füg-
getlenség és azt Esti Újság érdeme, hogy a magyar
társadalom széles rétegei ma már nem áldozatai a
zsidó érdekek szolgálatában álló elfogult, az olva-
sókat tudatosan megtévesztő liberális újságírásnak.
A magyar érdekek és a magyar értékek szószólói.
A zsidókérdésben hangjuk kissé mérsékelt ugyan,
de a zsidó liberális sajtó túlkapásaival szemben min-
dig erélyesen helytállanak.

Régóta érezhető nagy hiányt pótol a három év
előtt megindult, egyedüli hétfői, jobboldali faj-
védő lap: a Virradat. A négy szélső liberális zsidó
hétfői újságnak a Virradat máris komoly verseny-
társa. Majdnem minden számában tartalmaz, ripor-
tok számolnak be az ország különböző részeiben

végbemenő zsidó térfoglalásról. Részletes beszámolókat hoz a különböző jobboldali mozgalmak gyűléseiről és akcióiról. Minden sorát harcos magyar, fajvédő szellem hatja át.

Sajnos, a különböző ú. n. „szélső jobboldali”¹¹ mozgalmaknak nincs napisajtójuk. Nincs egy olyan napilap, amely minden befolyástól, kötöttségtől mentesen, a zsidó-liberális sajtó rágalmazó, hazudozó támadásával szemben, a fajvédő-nacionalista pártokat és törekvéseket megvédelmezhető és az ezekhez húzó, napról-napra növekvő hatalmas tömegek hangulatának, követeléseinek kifejezést adna.

A szélsőjobboldali mozgalmak ezidőszert csak heti lapokban, vagy lapengedély hiányában röpiratok alakjában szólhatnak tömegeikhez. Az egyenlő elbánás elve alapján, ha a zsidó liberális, marxista körök a hetilapok és folyóiratok egész tömegével áraszthatják el az országot, méltán követelnek a szélső jobboldali szervezetek is módot és alkalmat a maguk eszméinek sajtó útján való hirdetésére.

Jobboldali sajtószemléink során meg kell emlékeznünk az ú. n. nemzeti szocialista sajtóról. A Nemzeti Élet, Budaváry László hetilapja, még az ellenforradalmi időkben indult meg. Voltak évek, — a konszolidáció legsötétebb éveit — amikor a fajvédelem gondolata egyedül ebben a hetilapban szólalhatott meg. Az ellenforradalom nagy sajtó felbuzdulásából máig csak a N. É. maradt meg. Nem tartozik egyik frakcióhoz sem. Pártok felett álló, lelkes hirdetője a magyar nemzeti szocialista eszmének. A Nemzet Szava (Meskó Zoltán) a nemzeti szocialista világnézetet igyekszik kiformálni a tömegek lelkében. Brdekes helyszíni tudósítások számolnak be a falusi és a kisvárosi magyarságnak a zsidósággal folytatott küzdelméről. A fajvédő sajtónak egyik legértékesebb, legtartalmasabb orgánuma az összetartás Bátorhangú vezércikkeket, tartalmas külpolitikai figyelőt, zsidó lapszemlét, érdekes riportokat, részletes belpolitikai be-

számolót egyaránt találunk a lapban. Az össze-tartás minden sorát izzó fajszeretet hatja át. Az egyik nemzeti szocialista frakció Szittyakürt néven indított a múlt évben heti lapot. A békéscsabai nemzeti szocialisták Ököl címen indítottak meg egy jól szerkesztett, tömegfelvilágosító, harci lapot. Végül a nemzeti szocialisták egyik frakciója lapengedély hiányában harcos szellemű, nemzeti szocialista öntudatra nevelő röpiratokon (Győzünk, Támadás, Bátorság, Kitartás, Nyilaskereszt) keresztül tart fenn sajtókapcsolatot híveivel.

A magyarszocialista mozgalom (Nemzeti Front) lapengedély hiányában egyelőre szintén csak röpiratokban (Harc, Nemzeti Front, Magyarszocializmus) tudja kifejezni véleményét a bel- és külpolitika aktuális kérdéseiről tömegeinek. A gondosan szerkesztett röpiratokban mélyenszántó cikkeket olvashatunk a gazdaságpolitika, a kultúrpolitika és honvédelem köréből egyaránt.

A többi jobboldali, nacionalista hetilapok közül a Nemzeti Figyelőben— a Tesz hivatalos lapjában — a nemzetirányú mozgalmak vezetői, kiváló szakemberek foglalkoznak cikkeikben a magyar közélet aktuális eseményeivel. A Nemzeti Figyelő a maga hasábjain már szépen megvalósította a jobboldali egységfrontot, mert hétről-hétre sorra megszólaltatja a különböző nacionalista mozgalmak irányítóit. A Gálócsy Árpád által alapított Magyarok Lapja a magyar faji öntudat, a magyar összefogás és az integritás szent eszméit ápolja. Harcos nemzeti és keresztény irányú lap még a Keresztény Községi Párt hivatalos lapja: a Budai Hírlap is. A fajvédő egyetemi ifjúság szervezetének, a Turul szövetségnek lapja a: Bajtárs. A teljesen elszidósodott közgazdasági sajtóban a magyar nacionalista és keresztény világnézetet és álláspontot az Új Világ és a Baross Szövetség hasonló nevű hivatalos lapja képviseli. A nemzeti és keresztény öntudat ápolását célozzák a különböző egyesületek és

szervezetek hivatalos lapjai, így például a Move hasonló nevű értesítője és a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének ízléses kiállítású, tartalmas, magasszínvonalú folyóirata: a Magyar Asszony.

A folyóiratok közül megemlíjtük Méliely Lajos professzornak — a magyar fajvédelem lelkes apostolának — szerkesztésében megjelenő Szemere Miklós által alapított több, mint negyedszázad óta fennálló A Cél-t. Ennek a folyóiratnak, a nálunk sokáig bűnös könnyelműséggel elhanyagolt fajkérdés napirendre hozása, népszerűsítése, a faji öntudat ébresztgetése terén elévülhetetlen érdemei vannak. A Fáklya (A fiatal magyar értelmiség szemléje) minden számában magyar nemzetpolitikai kérdésekkel foglalkozó cikkeknek egész sorát hozza, fiatal szakemberek tollából. A Magyar Élet is a faji eszme jegyében szerkesztett folyóirat. Főleg a falu helyzetével, a parasztság sorsával foglalkozik.

E tanulmány megkötött terjedelme nem teszi lehetővé számunkra, hogy a vidéki nacionalista keresztény sajtóról részletesen beszámoljunk. Az ellenforradalomig a vidéki sajtó is meglehetősen el volt zsidósodva. A legtöbb helyen zsidók tulajdonát képezték a lapok, sokhelyütt a szerkesztés is zsidó kézben volt. A huszas évek elején megindult vidéki keresztény újságok közül egyik-másik kimúlt ugyan, de a legtöbb sok nehézséggel, sok gáncsvetéssel megküzdve, máig is fennáll, úgyhogy alig-alig van város, ahol a zsidó-liberális lapok mellett ne lennének fajvédő irányúak is. Megemlíjtük például az egyik legrégebb, legtekintélyesebb nemzeti és keresztény irányzatú napilapot: a Szegedi Új Nemzedéket (Szerkesztő: Iván Mihály.), a békéscsabai Körösvideket, a miskolci Felsőmagyarországot (hetilap.), a pécsi Dunántúlt, a szombathelyi Hirt, a Debreceni Újságot, (Hajdúföld), a győri Nemzeti Hírlapot, a Kecskeméti Közlönyt, a Soproni Hír-

lapot, a kaposvári Somogyi Újságot és a csongvári Tiszavidéket.

Olvasóink ebből a futólagos szemléből is láthatják, hogy ma már van egy számottevő, egyre izmosodó, terebélyesedő, minden betűjében, minden sorában, minden egyes gondolatában ízig-vérig magyar fajvédő sajtónk. Ennek a sajtónak munkásai — ismertnevű, előkelő publicisták, névtelen ijságírók — fanatikus, lelkes magyarok, akik egy nagy nemzeti ügynek, a magyar szó, a magyar gondolat szabadságharcának, a zsidó befolyástól mentes igazi magyar sajtószabadságnak szolgálatában állanak. Küzdelmeikben méltán várják el a szervezett és öntudatos magyar nemzeti társadalom buzgó és áldozatkész támogatását.

Cselekedjünk!

Fajvédő-nacionalista körökben, ha a zsidó sajtónak közvéleményünkre gyakorolt befolyásáról van szó, rendszerint két hibába esnek: vagy túlságosan lebecsülik, vagy a valóságosnál is nagyobb-nak tartják a zsidó sajtó hatalmát. Mindkét tévedéstől óvakodnunk kell. Láttuk éppen az előző fejezetben, hogy a zsidóság ma már nem kizárólagos ura a magyarországi — közelebbről budapesti — sajtónak, a közvélemény irányítás ma már nem zsidó monopólium Magyarországon. Tudjuk azonban azt is, hogy a budapesti napilapok — akár az újságok számát nézzük, akár az összpéldányszám megoszlását — még mindig 60-70 %-ig kimondottan zsidó érdekkörbe tartoznak. Még ma is három jobboldali, fajvédő lappal szemben, több mint egytucat egészen zsidószellemű, vagy liberális, zsidóvédő újság vonul fel a budapesti utcán. A zsidó-liberális sajtóegyettes hangereje tehát legalább háromszor-négyszer nagyobb, mint a nacionalista sajtóé. Pedig már Schopenhauer megmondotta, hogy elsősorban a hangosakra hallgat a világ. Emlékezzünk csak vissza, addig jajongott, szinte hisztériás önkívületben éveken keresztül a héber sajtó az átkos, felforgató, veszedelmes jobboldali szélsőségek ellen, hogy ma már akadnak könnyen befolyásolható, ú. n. „keresztény“ közéleti előkelőségek, akik hitelt adtak ennek a zsidó sajtó propagandának. — A nacionalista mozgalmaknak, ha valóban a magyar társadalom újjászületésén dolgoznak és egy új Magyarország megépítésén fáradoznak, akkor tud-

niuk kell, hogy minden erejük harcbavetésével első-sorban legnagyobb ellenségük, a zsidó-liberális sajtó ellen kell felvonulniok.

Kétségtelen, hogy ebben a küzdelemben óriási akadályok tornyosulnak elénk. Először is a zsidó sajtó mögött ott áll az egész hazai zsidó nagykapitalizmus, a maga szinte kimeríthetetlen pénz- és tőke erejével. Másodsor, valamennyi zsidó-liberális lap szerkesztőségében és vezércikkírói között ott találjuk a kirakat keresztények, a reklám magyarok díszes csoportját. A jámbor magyar, ha arra figyelmeztetjük, hogy zsidó lapot olvas, zsidó szellemi táplálékot vesz magába, méltatlankodva tiltakozik és nyomban felsorolja kedvenc liberális lapjának vezércikkíróit: befutott Írókat, még pedig konzervatíveket és ultramoderneket, öregeket és fiatalokat egyaránt, aktív és nyugalmazott minisztereket és államtitkárokat, a „keresztény-nemzeti“ irányzathoz tartozó politikusokat, magasállású nyugalmazott katonatiszteket, közhivatalnokokat, egyházi méltóságok viselőit, egyszóval minden rendű-rangú embereket, akik nap-nap után szállítják a zsidó liberális lapoknak a reklám cikkeket. Azt persze nem tudja a mi jámbor magyarunk, hogy a díszes nevek mögött meghúzódó és a lap világnézetét, irányát megszabó, legtöbbször névtelen vezércikkek, tudósítások írói egytől-egyig zsidók.

Végül harmadszor, az első kettőnél nem kisebb baj, a magyar társadalom tehetetlensége, sokszor a gyávaóságig menő közönyössége. Lépten-nyomon találkozhatunk olyanokkal, akiről tudjuk, hogy több-kevesebb szál a nacionalista, fajvédő világnézethez fűzi őket, kezükben mégis zsidó lapokat találunk. Ezek az emberek át vannak itatva a liberális sajtó által évtizedek alatt kialakított, sajátos zsidó újság ízléssel. Az átlag magyar újság-olvasó ma is nagy, napi szenzációkat, politikai, társadalmi botrányokat, finom, vagy még inkább durva erotikummal fűszerezett tárcákat és regényfolytatáso-

kát, leleplezéseket, gyanúsításokat, rágalmakat keres a hírlapokban és amelyikben ilyet nem talál, azt mint unalmasat tolja félre. Mások — a mindig bírálók, a kákán is csomót keresők — folyton a nacionalista sajtó esetleg meglévő, legtöbbször csak képzelt hibáiról, fogyatkozásairól beszélnek. Egyiknek kevés a hirdetés, a másoknak sok a zsidó hirdetés. Ezek az okoskodók nem tudják megérteni, hogy a jobboldali nacionalista lapok mögött nem áll ott a zsidó nagykapitalizmus, de nem állanak ott — sajnos — a magyar keresztény közgazdasági erőtényezők sem, sőt a reklám és az újsághirdetés komoly üzleti jelentőségét felismerni sehogysen akaró, magyar keresztény ipar és kereskedelem sem.

Legyenek azonban bármilyen nagyok az akadályai a sajtó szabadságharcnak, abban a tényben, hogy a zsidó liberális lapok olvasói 80—90%-ban magyar tömegekből kerülnek ki, már benne rejtőzik a győzelem lehetősége.

* * *

A magyarországi sajtóviszonyok gyökeres, végleges rendezése csak törvényhozási úton érhető el. Elkerülhetetlen például a sajtótörvény oly értelmű reformja, hogy kíméletlenül lesújtson a tudatos és rosszhiszemű rágalmazóra, hogy kizárja a bűnözőket az újságírásból, hogy az újságírást és lapszerkesztést bizonyos előfeltételekhez kösse és intézkedjék az Újságírói Kamarának oly módon való megszervezéséről, hogy ez a zsidó újságírókat külön zsidó kisebbségi alosztályba fogja össze. Ezeket és más hasonló reformokat a magyar nacionalista társadalom nem valósíthatja meg, csak minden erejével sürgetheti, követelheti megalkotásukat. Egyet azonban megtehetnek és megis kell hogy tegyenek a fajvédő jobboldali mozgalmak és pedig azt, hogy megszervezzenek egy, az egész országra kiterjedő, nagyszabású tömeg felvilágosító hadjáratot — megszervezik a sajtó szabadságharcot. Ebben a harcban alapvető igazság legyen az, amire már

Prohászka Ottokár püspök rámutatott: nem elég a zsidó sajtó káros voltáról beszélni, fontosabb ennél, hogy ne adjuk ki filléreinket zsidó sajtó termékekre és ne tűrjük meg ezeket környezetünkben sem.

Ha bizonyos körökben sajtóharcunkkal szemben a sajtószabadság jelszavával hozakodnának elő, azoknak az a válaszuk, hogy száz évvel ezelőtt, amikor a szabad sajtó ügye nálunk először szóbakerült, Széchenyi az ő látnoki leikével megjósolta már, hogy „lesz köztünk elég, kinek kezében a sajtójog, ezen legszentebb emberi jog, a gyilkosnak gyilkánál és a gyujtogatónak kanócénál nagyobb átokká fog válni“. Tudjuk, hogy a régi liberális Magyarországon, a sajtót előzőnlő jövevények kezében, valóban a nemzeti élet ellen irányuló gyilokká és kanóccá vált a sajtószabadság. 1918-ban és 1919-ben a feldúlt nyomdák és szerkesztőségek különben is felejthetetlenül megmutatták, hogy mi-kép is értelmezik odaát, a túloldalon a sajtószabadságot. A nemzeti élet és a nemzeti lélek gyilkosait és gyujtogatóit melengető sajtószabadságból nem kérünk többé. Csak életunt népek, öngyilkos és halálraszánt társadalmak nem védekeznek a rájuk leselkedő, fenyegető veszélyek ellen.

A szabad és független magyar sajtóért folytatott küzdelmeinkben vezéreljen bennünket az a tudat, hogy nincs nemzeti felemelkedés, az egészszmai magyar közszellemet mélyrehatóan átformáló sajtó nélkül. A magyarság faji, biológiai erejét romboló népbetegségek sorvasztják, lelki erejét viszont a zsidó-liberális sajtó által terjesztett szellemi mételý bénítja meg. Gondoskodjunk népünknek testi egészségéről, de ne tűrjük tovább lelki fertőzését sem. Szabadítsuk fel népünket az idegen sajtó szellemi elnyomatása alól.

Harc a zsidó sajtó ellen!

Irodalom.

Bary József emlékiratai. Tiszaeszlári bűnper. — Bíró Lajos: A kezdet és a vég 1914—1918. (Vezércikkek — Bősnyák Zoltán: Magyarország elzsidósodása. — Budapesti Újságíró Egyesület Almanachja (1910—1911, 1911—1912.) — Dr. Czákó István: A világsajtó múltja és jelene. — Egán Lajos: A zsidókérdés Magyarországon. — Fiala Ferenc és Nyékhegyi István dr.: A magyar sajtó igazi arca. — Gellért Oszkár: A diadalmas forradalom könyve. — Gratz Gusztáv: A bolsevizmus Magyarországon. — Istorny Győző: Országgyűlési beszédei, indítványai és törvényjavaslatai. — Kausz József A véresközü sajtó. — A Magyar Zsidóság Almanachja (Szatmári Mór: Zsidók a magyar publicisztikában. Szini Gyula: A sajtó és a zsidóság) Magyar Zsidó Lexikon — Magyar Újságkiadók Országos Szövetsége (1898-1908) — A nagy per (Mátlió Elek dr.: A zsidóság és a sajtó) — Osztern Rózsa: Zsidó újságírók és szépírók a magyarországi németnyelvű időszak sajtóban a Poster Llyod megalapításáig, 18i>4-ig. — Prohászka Ottokár: összes munkái — Róna Lajos: 80 év az újságírói pályán. — Dr. Szabó László: A bolsevizmus Magyarországon. — Szokfü Gyula: Három nemzedék és ami utána következik. — Szemere Miklós: összes munkái (1906. dec. 31-ig.) — Dr. Sziklay János—Szász Menyhért: A magyar sajtó évkönyve. — Verhovay Gyula: Az ország urai. — ifj. Veszprémy Kálmán: A magyarországi zsidóságról. — Zsiliszky Endre: Nemzeti újjászületés és a sajtó. — (Folyóiratok, Hírlapok).

***

Dr. Joseph Eberle: Grossmacht Presse. — Georg Glockemeier: Zür wiener Judenfrage. — Fritsch: Handbuch der Judenfrage. — Ilinter den Kulissen des Französischen Journalismus: von einem pariser Chefredakteur. — Alfréd Miller: Geistige Unterjochung.

TARTALOM:

	Oldal
Bevezetés	3
A modem sajtó kialakulása és jelentősége	6
A világsajtó zsidó kézben	11
A sajtó elzsidósodása Magyarországon	26
A kiegyezés előtt	26
Az egyenjogúsítást követő másfél évtized (1867—1883.)	31
Tisza Eszlár	33
A századfordulóig	36
Megindul a destrukció	38
A világháború	49
1918. október	52
A vörös rémuralom	56
Az ellenforradalom — Elmarad a leszámolás	59
A konszolidáció — A zsidó liberális sajtó másodvirágzása	64
Utolsó évek	66
Zsidó liberális sajtófront	66
A mi sajtónk	84
Cselekedjünk!	90
Irodalom	94